

Jaarstukken 2025

Ter identificatie d.d. 30-6-2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	4
Leeswijzer.....	6
Financieel resultaat.....	8
Venster 1. Bestuur en dienstverlening	11
1.1 Bestuur en organisatie	11
1.2 Dienstverlening.....	12
1.3 Openbare orde en veiligheid	14
Wat heeft het gekost?.....	16
Venster 2. Gemeenschappen	18
2.1 Onderwijs	19
2.2 Sport, cultuur en welzijn	21
2.3 Voorliggende voorzieningen	24
2.4 Maatwerk.....	29
2.5 Arbeidsparticipatie	33
Wat heeft het gekost?.....	36
Venster 3. Omgeving en economische ontwikkeling	41
3.1 Omgeving	41
3.2 Duurzaamheid	43
3.3 Wonen	46
3.4 Economische ontwikkeling	50
Wat heeft het gekost?.....	52
Venster 0. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	56
Wat heeft het gekost?.....	56
Paragraaf 1. Lokale heffingen	61
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66
Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen.....	72
Paragraaf 4. Bedrijfsvoering	78
Paragraaf 5. Financiering.....	87
Paragraaf 6. Verbonden partijen	90
Paragraaf 7. Grondbeleid.....	100
Paragraaf 8. Wet Open Overheid.....	105
Paragraaf 9. Toekomstbestendigheid.....	107
Paragraaf 10. Ombuigingen, onderzoeken en taakstellingen	112
Balans per 31 december 2025.....	119
Activa	119
Passiva.....	120
Toelichting op de balans	121
Vaste activa.....	125
Immateriële vaste activa.....	125
Materiële vaste activa.....	125
Financiële vaste activa	127

Vlottende activa	129
Vorraden	129
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	130
Liquide middelen	131
Overlopende activa	132
Eigen vermogen	133
Reserves	133
Vorzieningen	136
Vaste schulden, met een rente typische looptijd langer dan één jaar	138
Vlottende passiva	138
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	138
Overlopende passiva	139
Niet in de balans opgenomen rechten/ verplichtingen	139
Gebeurtenissen na balansdatum	141
Overzicht van baten en lasten	141
Overzicht van incidentele baten en lasten per venster	157
Toelichting incidentele baten en lasten	158
Rechtmatigheidsverantwoording	160
Wet Normering Topinkomens (WNT)	162
Overzicht restantkredieten	164
Overzicht baten en lasten per taakveld	167
Beleidsindicatoren BBV	168
SiSa-bijlage	170
Overige gegevens	186

Voorwoord

In 2025 werd de wereld gekenmerkt door aanhoudende en zich uitbreidende geopolitieke spanningen met economische gevolgen, een versnelling van technologische innovaties zoals AI en de blijvende zorgen over klimaat en milieu. Ook Nederland heeft hiermee te maken. Nationaal kregen we te maken met een verdere toename van de behoefte aan woningen en de druk op de zorg.

Nog dichterbij; de gemeente Loon op Zand verwelkomde een nieuwe burgemeester. Per 1 september is Davy Jansen de nieuwe burgervader voor de inwoners van de kernen Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer.

Fysieke bouw

Te midden van diverse ecologische en omgevingseisen, zijn toch veel bouwprojecten van start gegaan. De bouw van het langverwachte dorps huis is gestart. De aanbesteding werd afgerond, inmiddels is een aannemer begonnen met de bouwwerkzaamheden en is een kwartiermaker gestart. Begin 2027 is het nieuwe dorps huis kant-en-klaar voor gebruik.

Ook veel woningbouwprojecten zijn gestart in 2025. In fase 1 van het project Van Lier Park zijn de geplande 25 appartementen en 24 grondgebonden woningen inmiddels verkocht en is de bouw van start gegaan.

In november 2025 werd vergunning verleend voor de bouw van zogenaamde flexwoningen. Tachtig modulaire woningen worden gebouwd in een fabriek en geplaatst aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel. En nog meer bouwprojecten zijn gestart in 2025 zodat de gemeente haar inwoners goed kan huisvesten.

Een sterke gemeenschap

Ook aan de sociale omgeving wordt gebouwd. Sterke Gemeenschappen en Sterke Lokale Teams gaan van start. De samenwerking tussen inwoners, voorliggend veld en gemeente krijgt almaar meer handen en voeten. In 2025 versterken we samen de samenredzaamheid van en met onze inwoners, wat tot uiting komt in het nieuwe Beleidskader voor het sociale domein. Inwoners van de gemeente Loon op Zand zijn van oudsher zeer betrokken bij hun omgeving. Naar elkaar omkijken en samen dingen voor mekaar krijgen is gemeengoed. In 2025 werd gestart met het opzetten van participatiebeleid, waarmee de gemeente en de inwoners samen kunnen werken aan een prettige leefomgeving.

In 2025 zijn mensen die opvang nodig hadden opgevangen. De gemeente heeft alle nieuwkomers (statushouders) een woning toegewezen in de wijken. De zoektocht naar een geschikte locatie voor de opvang van asielzoekers is gestart.

Het onderwijs in Loon op Zand kreeg ook aandacht. De bouw voor basisschool De Vaert is gestart en de gemeente gaat verder met een definitieve locatie voor het Van Haestrechtcollege.

Dienstverlening

Ook in financieel onzekere tijden wist de gemeente haar dienstverlening op peil te houden en zelfs te verbeteren. Wegen, fietspaden en trottoirs werden goed onderhouden, dienstverlening aan de balie verliep soepel en inwoners wisten de weg naar de diensten en de hulp van de gemeente goed te vinden. Verkeerssituaties werden daar waar nodig aangepast en verkeerstromen werden gereguleerd. Voor het eerst is een cultuurbeleid gemaakt; de cultuurcoach is al volop aan de slag. Nieuw erfgoedbeleid kwam tot stand, waarmee Loon op Zand haar culturele kenmerken en geschiedenis levend houdt.

Financieel

Ondanks de vele inspanningen, projecten, ontwikkelingen en problemen is 2025 een goed jaar geweest. Door prijsstijgingen en wisselende bijdragen van onze centrale overheid eindigen we 2025 met een negatief resultaat, maar hebben we wel veel bereikt en gerealiseerd. Belangrijkste redenen voor het negatieve resultaat zijn de herberekening gemeentefonds over een eerder jaar en de bijstelling voor de pensioenen

Kaatsheuvel – 6 mei 2026

De secretaris

De burgemeester

drs. C.A. de Haas, MBA

mr. D.S.C. Jansen

Leeswijzer

Het college van burgemeester en wethouders legt ieder jaar verantwoording af aan de gemeenteraad van Loon op Zand over het gevoerde beleid en de financiële vertaling hiervan. De indeling is als volgt:

- Financieel resultaat;
- Beleidsverslag;
- Jaarrekening.

Financieel resultaat

In het hoofdstuk 'Financieel resultaat' is een weergave opgenomen van het financiële resultaat op hoofdlijnen. We starten bij de primaire begroting en laten ten opzichte van de gewijzigde begroting het jaarrekeningresultaat 2025 zien.

Beleidsverslag

De begroting bestaat uit vier vensters die zijn onderverdeeld in thema's. Elk programma start met een vensterbeschrijving. We gaan per thema in op de drie W-vragen;

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we gedaan en bereikt?

Vervolgens beantwoorden we de derde W-vraag "Wat heeft het gekost?" voor het totale venster. We lichten hier de financiële resultaten toe tussen de begroting inclusief begrotingswijzigingen en de jaarrekening. Verschillen op baten of lasten groter dan € 25.000 per thema worden toegelicht. De som van verschillen kleiner dan € 25.000 op baten dan wel lasten per thema geven we weer met de omschrijving "overige afwijkingen". Het is mogelijk dat de som van kleine verschillen optelt tot een bedrag groter dan € 25.000.

Na de verplichte vensters zijn de wettelijk voorgeschreven paragrafen opgenomen. Daarnaast bevat deze jaarrekening twee aanvullende, door de gemeente Loon op Zand zelf gekozen paragrafen: 'Indicatoren bestuurlijke toekomst' en 'Ombuigingen, onderzoeken en taakstellingen'. Deze paragrafen zijn niet wettelijk verplicht, maar door ons toegevoegd om extra inzicht te bieden in de lokale opgaven en ontwikkelingen.

Jaarrekening

In de jaarrekening geven we een toelichting op het financiële resultaat. Dit deel bevat de balans met de toelichting.

Legenda

In de financiële overzichten zijn de verschillen benoemd met een N = nadeel of V = voordeel.

- Nadeel: een verhoging van de lasten of een verlaging van de baten.
- Voordeel: een verlaging van de lasten of een verhoging van de baten.
- De bedragen in de tabellen en grafieken worden, tenzij anders vermeld, afgerond in duizenden euro's. Optellingen kunnen door de afrondingen een beetje afwijken.
- De toelichting op de verschillen is in hoofdlijnen.
- De afwijkingen groter dan € 25.000 per thema of van politiek belang worden toegelicht.
- De verschillen kleiner dan € 25.000 op baten of lasten per thema geven we weer onder 'overige afwijkingen'. De som van de kleine verschillen kan leiden tot een bedrag dat groter is dan € 25.000.
- De begroting is inclusief begrotingswijzigingen. Afwijkingen worden gepresenteerd ten opzichte van de laatste begrotingswijziging.

- De tabellen 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' bevatten soms lege velden. Dit betekent dat de cijfers voor het jaar 2025 nog niet bekend zijn bij het CBS, of het onderzoek in 2025 (nog) niet plaatsvond.

Financieel resultaat

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de gemeente Loon op Zand. Deze laten een negatief financieel resultaat zien van € 638.000. Ten opzichte van de Slotwijziging 2025 is het resultaat € 1.553.000 negatiever. In onderstaande tabel noemen wij de onderwerpen die de grootste bijdrage leveren aan dit verschil. In de vensters is een nadere toelichting van de verschillen groter dan € 25.000 opgenomen.

Toelichting financiële afwijkingen

Omschrijving	Mutatie		Saldo	
Saldo primitieve begroting 2025			261	V
Bestuursbesluiten tm juni 2025	-2.745	N		
1e bestuursrapportage 2025	521	V		
Slotwijziging 2025	2.878	V		
Totaal begrotingswijzigingen:			654	V
Saldo begroting na wijzigingen			915	V
Dotatie APPA Voorziening ivm overgang ABP (venster 1)	-826	N		
Belastingrente BTW Compensatiefonds VGJ (venster 0)	205	V		
Toeristenbelasting VGJ (venster 0)	-1.078	N		
WMO Begeleiding en Dagopvang (venster 2)	-374	N		
Openbaar groen (venster 3)	341	V		
Algemene uitkering Rijk (venster 0)	-748	N		
Realisatiestimulans (venster 3)	693	V		
Overige afwijkingen	234	V		
Totaal effect jaarrekening:			-1.553	N
Resultaat jaarrekening 2025			-638	N

Dotatie APPA-voorziening (Nadeel € 826.000)

Per 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers ondergebracht in het nieuwe pensioenstelsel en overgedragen aan het ABP. Daarom is de voorziening in 2025 al aangepast naar de verwachte overdrachtswaarde, waarbij rekening is gehouden met de gemiddelde dekkingsgraad van het ABP in 2025 (118,3%). Hierdoor hebben wij een groter bedrag in de voorziening moeten storten.

Belastingrente BTW-Compensatiefonds voorgaande jaren (Voordeel € 205.000)

Er is dit jaar een bedrag ontvangen van het BTW-Compensatiefonds ter dekking van de gemiste renteopbrengsten vanaf het jaar 2018 tot en met 2022.

Toeristenbelasting voorgaande jaren (Nadeel € 1.078.000)

In de begroting is gerekend op een hogere opbrengst aan toeristenbelasting dan uiteindelijk is gerealiseerd. Dit verschil wordt deels veroorzaakt doordat de verwachte uitbreidingen bij enkele accommodatieverstrekkers achterbleven bij de raming. Daarnaast zijn nieuwe accommodaties, die wel waren meegenomen in de begroting, later geopend dan voorzien. Ook zijn sommige accommodaties tijdelijk gesloten geweest vanwege verbouwingen.

In voorgaande jaren heeft zich bovendien een opstapeling voorgedaan van nog te ontvangen bedragen. Deze openstaande posten zijn in eerdere jaren niet volledig tot realisatie gekomen. Om de financiële positie transparant en realistisch te houden, wordt dit nu in de jaarrekening verwerkt. Daarmee wordt het verlies in

dit boekjaar genomen, zodat toekomstige begrotingen op een solide en actuele basis kunnen worden opgesteld.

Hierdoor blijven de gerealiseerde inkomsten achter bij de begrote opbrengsten.

WMO Begeleiding en Dagopvang (Nadeel € 374.000)

In 2025 is sprake van een verdere toename van het aantal cliënten. Daarnaast liep de overgang van de eerdere naar de nieuwe inkoopconstructie langer door dan vooraf verwacht. Door ontwikkelingen in de regionale verdeling is ons aandeel in de gezamenlijke financiering toegenomen.

Openbaar groen (Voordeel € 341.000)

Een aantal groenprojecten is in 2025 niet uitgevoerd. Deze projecten worden opnieuw ingepland en in 2026 gerealiseerd.

Algemene uitkering (Nadeel € 748.000)

Het Rijk heeft een aantal correcties gedaan op het gemeentefonds over 2022 en 2023. Over het jaar 2023 betreft dit een grote correctie van € 676.000.

Realisatiestimulans (Voordeel € 693.000)

Uit de SISA-verantwoording blijkt dat de gemeente in 2025 een bedrag van € 693.000 ontvangt via de regeling Realisatiestimulans Woningbouw. Deze rijksregeling is bedoeld om gemeenten financieel te ondersteunen bij het versnellen van de bouw van nieuwe woningen, door een tegemoetkoming te bieden per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. De regeling stimuleert daarmee de daadwerkelijke start en oplevering (realisatie) van betaalbare woningen en niet alleen de planvorming. De bijdrage is toegekend op basis van het aantal betaalbare woningen dat binnen de gestelde voorwaarden en termijnen is gestart met bouwen. Daarbij gelden onder andere de volgende uitgangspunten:

- de woningen moeten daadwerkelijk zijn gestart opgeleverd in de betreffende periode;
- de realisatie start bouw moet passen binnen de definities en registraties zoals gehanteerd door het Rijk;
- de gemeente moet hierover verantwoording afleggen.

Wij stellen voor om het ontvangen bedrag te storten in een bestemmingsreserve woningbouw. Door deze middelen te reserveren, blijven ze beschikbaar voor toekomstige investeringen die bijdragen aan het versnellen en mogelijk maken van de woningbouwopgave. Hiermee kan de continuïteit in de woningbouwopgave worden geborgd en kunnen eventuele financiële knelpunten in komende jaren worden opgevangen.

Overige afwijkingen (Voordeel € 234.000)

Het samenspel van de financiële afwijkingen biedt geen sluitend inzicht. Dit heeft onder andere te maken met een deel van de specificaties dat binnen de bandbreedte van overige afwijkingen valt. Tot deze post behoren alle overige afwijkingen

Beleidsverslag

Venster 1. Bestuur en dienstverlening

Ambitie

Loon op Zand is een sterke, zelfstandige gemeente waarin de inwoner centraal staat. Nieuwe plannen maken we samen met onze inwoners en we staan open voor initiatieven uit de samenleving. Het inwonerspanel denkt met ons mee over actuele thema's die in onze gemeente gaan spelen.

We investeren in een toekomstbestendige organisatie die ambities mogelijk maakt in een veranderende samenleving. We willen optimaal inspelen op vragen vanuit de samenleving en onze dienstverlening sluit aan bij de behoeften van onze inwoners. We willen klaarstaan voor onze inwoners; van het uitgeven van een paspoort tot het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Het organiseren van een open dialoog hierover met de raad en de samenleving draagt bij aan een krachtig bestuur. We doen dit met een robuuste, resultaatgerichte en vitale organisatie.

We denken in mogelijkheden. We werken samen met andere overheden als dit ons meerwaarde oplevert. We zijn een actieve partner in de regio, die bijdraagt aan gemeenschappelijke doelen en de vruchten van de samenwerking plukt.

1.1 Bestuur en organisatie

Wat wilden we bereiken?

- We pakken uitdagingen samen met onze inwoners en (maatschappelijke) organisaties aan.
- Onze organisatie is robuust, resultaatgericht en vitaal.
- We zijn een weerbare en integrale ambtelijke en bestuurlijke organisatie.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 heeft participatie een steeds prominentere plaats in de organisatie en is gestart met een nieuw participatie beleid. De eerste gesprekken hierover hebben plaats gevonden en in 2026 zal vaststelling van het beleid volgen. In diverse projecten is participatie reeds een structureel onderdeel van onze inwonercontacten.

In mei 2025 zijn de indicatoren bestuurlijke toekomst vastgesteld in de raad. Enkele onderdelen hiervan zijn opgenomen in de bijlage. Op een aantal onderdelen was verdere verdieping nodig. In de raadswerkgroep zijn deze indicatoren verder uitgewerkt en vormt de uitkomst hiervan de basis voor de bijlage.

De Kinderraad van het schooljaar 2024-2025 zette zich actief in voor het ontwerpen van nieuwe glasbakken. Ook namen de kinderen deel aan belangrijke momenten, zoals de dodenherdenking op 4 mei. Begin oktober 2025 installeerde de burgemeester de nieuwe Kinderraad voor het schooljaar 2025-2026. In november gingen de kinderen in debat om te bepalen wat het onderwerp van dit jaar zou worden.

Binnen onze reguliere taken

1.1 Bestuur en Organisatie	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
We faciliteren verschillende vormen van inwonerparticipatie				

<i>Aantal metingen inwonerpanel</i>	2	3 a 4	1	3 a 4
Het uitvoeren van verkiezingen.				
<i>Een onweerlegbare verkiezingsuitslag</i>	ja	ja	ja	Ja
We stimuleren jongeren om zich maatschappelijk actief in te zetten.				
<i>Aantal vergaderingen kindergemeenteraad</i>	7	7	6	6

Toelichting tabel

Het inwonerpanel is het afgelopen jaar onderbelicht geweest, waardoor er minder metingen zijn uitgevoerd.

Onze verbonden partijen

Regio Hart van Brabant

Onze speerpunten

Versterken dienstverlening en uitvoering kanalenstrategie	
Doel	Organisatieontwikkeling
Inhoud	De ontwikkeling van de organisatie heeft een centrale plaats in dit thema. Wij werken aan een toekomstbestendige organisatie. Het takenpakket van de gemeente blijft in ontwikkeling en wij dragen zorg dat onze organisatie hierop voldoende is toegerust.
Resultaat	De organisatie-evaluatie is voor een specifiek onderdeel eerder uitgevoerd mede omdat de gekozen inrichting onvoldoende resultaat bracht. De bedrijfsbureaus inrichting is geëvalueerd, waarbij is besloten de inrichting te wijzigen per 1 december 2025. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we in op andere ontwikkelingen.

1.2 Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

- Onze inwoners zijn tevreden over onze dienstverlening.
- We zijn goed bereikbaar voor onze inwoners.
- De kwaliteit van de systemen op niveau houden.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 konden inwoners in 83% van de gevallen binnen drie werkdagen terecht voor hun afspraak bij Burgerzaken. Dat we onder de norm van 86 % zijn uitgekomen kwam vooral door ziekteverzuim en vakantieperiodes. Ondanks deze tijdelijke onderbezetting is de dienstverlening het grootste deel van het jaar op peil gebleven.

Het afgelopen jaar was het tweede jaar van de paspoortpiek, waarin het aantal aanvragen voor reisdocumenten opnieuw is toegenomen. Ondanks deze extra druk zijn de processen efficiënt en zorgvuldig uitgevoerd.

Uit de resultaten van de zelfevaluatie BRP en Reisdocumenten blijkt dat we voldoen aan de wettelijke normen zoals vastgesteld door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens. Het controleren van persoonslijsten blijft daarbij een belangrijke prioriteit. We blijven ons inzetten voor een hoge kwaliteit van de gegevens in de basisregistratie personen.

In oktober 2025 hebben we de tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer succesvol georganiseerd. Dit gebeurde zorgvuldig en volledig volgens de geldende regels, met als resultaat een onweerlegbare en betrouwbare uitslag.

In 2025 is een extern onderzoek uitgevoerd naar de waardering van telefonisch klantcontact, gebaseerd op het aantal geslaagde contactpogingen. De resultaten laten een lichte stijging zien ten opzichte van 2022 (waardering was 5,6). De telefonische dienstverlening is beoordeeld met een 6.

Daarnaast is er ook in 2025 gerapporteerd over de telefonische bereikbaarheid en de bijbehorende normen. Hoewel de cijfers een lichte daling laten zien, bieden de uitkomsten waardevolle inzichten die we meenemen in het verbeteren van de telefonische dienstverlening.

We hanteren drie bereikbaarheidsnormen:

1. 75% van de inkomende telefonische vragen worden door het KCC beantwoord.
2. Aandeel terugbelverzoeken terug naar 20% in 2025 (landelijke norm).
3. Een 90% tijdige opvolging van alle terugbelverzoeken binnen 2 werkdagen.

Jaaroverzicht bereikbaarheidsnormen (gemiddelde over 2025):

	Norm	Realisatie
1.	75%	69%
2.	20%	22%
3.	90%	80%

In oktober 2025 is een nieuw telefoniesysteem geïmplementeerd. De bevindingen van het onderzoek naar telefonische waardering zijn meegenomen in de inrichting hiervan. Het nieuwe telefoniesysteem sluit beter aan bij bestaande werkprocessen en ondersteunt daarmee een meer uniforme en efficiënte werkwijze. Met deze stap is tevens een belangrijk uitgangspunt uit de kanalenstrategie gerealiseerd: de overstap naar één centraal telefoonnummer. Dit draagt bij aan herkenbaarheid en betere bereikbaarheid voor onze inwoners.

Binnen onze reguliere taken

1.2 Dienstverlening		Realisatie			Begroting
		2023	2024	2025	2025
Het leveren van publieksdienstverlening aan onze inwoners: Binnen drie werkdagen kun je met een afspraak terecht bij burgerzaken		85%	86%	83%	86%
Verwerking van belangrijke levensgebeurtenissen, zoals afgifte van		Wettelijke	Wettelijke	Wettelijke	Wettelijke
geboorte, huwelijk, paspoort, rijbewijs, verhuizing en naturalisatie		termijn	termijn	termijn	termijn
Score op zelfevaluatie:					
1.	Basisregistratie personen (BRP) proces en privacy	93,85%	92%	98,2%	99%
2.	BRP bestandscontrole	99,98%	100%	100%	100%
3.	Proces uitgifte paspoorten en NL-identiteitskaarten	89,33%	99,5%	100%	100%
4.	Controle van 50 geselecteerde persoonslijsten	88%	76%	90%	100%
Telefonische bereikbaarheid: Waardering van ons telefonisch klant-contact ¹		-	-	6	7,5

Onze verbonden partijen

Niet van toepassing

Onze speerpunten

Versterken dienstverlening en uitvoering kanalenstrategie	
Doel	Het verkrijgen van beter inzicht in onze dienstverlening en het doorvoeren van verbeteringen in onze voorkeurskanalen.
Inhoud	We zetten in op het versterken van onze dienstverlening en weten hoe inwoners onze dienstverlening ervaren. In 2025 blijven we inzetten op de verdere implementatie van de kanalenstrategie door het verbeteren van onze voorkeurskanalen.
Resultaat	In 2025 hebben we beter inzicht gekregen in onze telefonische dienstverlening door het maandelijks monitoren van de telefonische bereikbaarheid en het onderzoek naar telefonische waardering. De bevindingen zijn meegenomen in de verdere implementatie van de kanalenstrategie. Met de invoering van het nieuwe telefoniesysteem is namelijk een belangrijk uitgangspunt uit de kanalenstrategie gerealiseerd: de implementatie van één centraal telefoonnummer.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Een veilige woon-, leef-, werk- en recreatieomgeving voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 is uitvoeringsbeleid geactualiseerd en aangescherpt. We hebben de aanpak op overlast aangescherpt met de politie als het gaat om overlastgevers in de kernen, en met succes. We bleven inzetten op de door de raad gestelde prioriteiten uit het integraal veiligheidsbeleid welke we in 2026 gaan evalueren en uitwerken in nieuw beleid. We namen actief deel aan het bestuurlijke interventieteam (BIT) controles. Het BIT is in 2025 verder verankerd in het district vanwege de positieve ervaringen van de eerste twee jaar. De samenwerking tussen de verschillende gemeenten bleek sterk bij de vondst van een aantal drugsdumpingen. We hebben vanuit cluster veiligheid aan verschillende domein overstijgende projecten deelgenomen zoals het bedrijfscontinuïteitsplan, participatie en de opgave sterk lokaal team. We zijn ambtelijk aan de slag

¹ In 2023 en 2024 vonden geen onderzoeken naar telefonische waardering plaats.

gegaan met de opgave voor een weerbare overheid. Tot slot nam het college dit jaar het principebesluit om over te gaan tot het in eigen dienst nemen van boa's, wat komend jaar verder wordt uitgewerkt.

We hebben een levend focusblad gemaakt waar we onderscheid maken tussen prioriteiten, opgaven en taken. Een sterke gemeente vraagt ook om een veilige samenleving. We zijn actief geweest in het bestrijden van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast hebben we ons ingezet op de preventie om onze jeugd weerbaar te maken tegen ondermijnende criminaliteit. Naast extra inzet van jongerenwerk hebben we geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de aanpak volgens het zevenstappenmodel om vroegtijdig jeugd uit de verleiding te houden van het snelle geld en criminele pad. We werken samen met de jongeren naar wat zij nodig hebben en pasten daar onze maatwerk interventies op aan. Dit conform het stappenplan wat gedeeld is met de gemeenteraad.

Binnen het veiligheidsdomein hebben we geïnvesteerd door interventies en campagnes te voeren met onze inwoners en bedrijven die passen bij de tijd. Digitale veiligheid is bijvoorbeeld een gebied waar snelle veranderingen in plaatsvinden. We hebben het veiligheidsbeleid doorontwikkeld en hebben ons gericht op de opgaven op het gebied van polarisatie en radicalisering. We hebben met laagdrempelige acties op bepaalde momenten opgehaald wat er in de samenleving speelt, zodat Fixi niet leidend was. We hebben hiermee de inwoners en ondernemers gesproken zonder dat er al "iets aan de hand was".

We hebben een klankbordgroep opgezet voor leefbaarheid en veiligheid. Door per thema in te zetten op wat er in de wijken speelde, hebben we inwoners betrokken bij onderwerpen als preventie, veiligheid en leefbaarheid. Weerbaarheid was hierbij het uitgangspunt, waarvoor we aandacht hadden in onze verder te ontwikkelen visie op ondermijning.

Binnen onze reguliere taken

In de periode 2023-2026 kent ons veiligheidsbeleid de volgende prioriteiten:

- We acteren op alle vormen van overlast die de leefomgeving van onze inwoners, ondernemers en bezoekers aantast.
- We streven naar een verbetering van de veiligheidsbeleving op en rondom school, vergroten kansen voor risicojongeren en streven naar een afname van jeugdcriminaliteit.
- Verbinding zorg en veiligheid: we zorgen voor een zo goed mogelijke samenwerking tussen de betrokkenen en zetten in op een effectieve persoonsgerichte aanpak.
- Ondermijning: we zetten in op bewustwording en verhogen zo de maatschappelijke weerbaarheid en meldingsbereidheid.
- We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners en bedrijven slachtoffer worden van cybercrime met als doel een betere weerbaarheid in de digitale wereld.

Onze verbonden partijen:

- Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Onze speerpunten

Openbare orde en veiligheid	
Doel	We bieden een veilige woon-, leef-, werk- en recreatieomgeving voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Inhoud	Wij blijven inzetten op gestelde prioriteiten die de gemeenteraad vaststelde in het meerjarig veiligheidsbeleid en gaan daarnaast aan de slag met de opgave polarisatie en radicalisering.
Resultaat	In 2025 hebben we ingezet op de vastgestelde prioriteiten uit het meerjaren veiligheidsbeleid. Zo is er een nieuwe werkwijze van het focusblad opgesteld, is het beleid geactualiseerd en aangescherpt, zijn we aan de slag gegaan met de weerbare overheid en is er een principebesluit genomen tot het in eigen dienst nemen van boa's, wat komend jaar verder wordt uitgewerkt.

Wat heeft het gekost?

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
1.1	Bestuur en organisatie	1.683	1.827	2.657	-830	N
1.2	Dienstverlening	368	386	790	-403	N
1.3	Openbare orde en veiligheid	2.224	2.347	2.179	168	V
Lasten voor reserves		4.276	4.561	5.626	-1.065	N
1.99	Toevoeging reserves venster 1	-	-	-	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		4.276	4.561	5.626	-1.065	N
1.1	Bestuur en organisatie	-	-	-	-	V
1.2	Dienstverlening	432	541	522	-19	N
1.3	Openbare orde en veiligheid	126	165	106	-59	N
Baten voor reserves		558	706	629	-77	N
1.99	Onttrekking reserves venster 1	2	2	-	-2	N
Totaal baten na onttrekking reserves		560	708	629	-80	N
Saldo venster 1		-3.716	-3.853	-4.997	-1.145	N

Toelichting lasten

Lasten Venster 1 (bedragen x € 1.000)			Nadeel	-1.065
1.1 Bestuur en organisatie			Nadeel	-830
I	Overige kosten Burgemeester en College		Nadeel	-65
Voor de toelichting op de salarislaster en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.				
I	Onderzoek bestuurlijke toekomst		Voordeel	65
Er is geen onderzoek gedaan in 2025. Het budget mag in overleg met de Raadswerkgroep Bestuurlijke toekomst vrijvallen.				
I	Dotatie voorziening Pensioenen Wethouders		Nadeel	-826
De voorziening is gevormd voor de toekomstige pensioenverplichtingen van onder andere voormalige wethouders. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP. De voorziening is in 2025 aangepast naar de beoogde overdrachtswaarde, rekening houdend met de gemiddelde dekkingsgraad van het ABP over 2025 (118.3%). Door de toevoeging van de dotatie naar de overdrachtswaarde van het ABP van € 826.000 is de totale voorziening nu € 4.962.000.				
I	Overige afwijkingen		Nadeel	-3
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.				
1.2 Dienstverlening			Nadeel	-403
I	Salarissen Burgerzaken		Nadeel	-459
Voor de toelichting op de salarislaster en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.				
I	Overige afwijkingen		Voordeel	56

Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
1.3 Openbare orde en veiligheid	Voordeel	168
I Doorbelasting Salarissen	Voordeel	116
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.		
I Pand - de Hoogt 20 Loon op Zand	Voordeel	61
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.		
I Overige afwijkingen	Nadeel	-9
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
1.99 Mutaties reserves	Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.		

Toelichting baten

Baten Venster 1 (bedragen x € 1.000)	Nadeel	-80
1.1 Bestuur en organisatie	Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.		
1.2 Dienstverlening	Nadeel	-19
I Rijbewijzen	Nadeel	-29
In het verslagjaar zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. De realisatie bleef achter bij de raming, wat heeft geleid tot een lagere opbrengst. De verwachte piek in het aanvragen van rijbewijzen is uitgebleven. De verlengingsaanvragen wordt nu gespreid over meerdere jaren.		
I Overige afwijkingen	Voordeel	11
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
1.3 Openbare orde en veiligheid	Nadeel	-59
I Pand de Hoogt - Loon op Zand	Nadeel	-65
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen.		
I Overige afwijkingen	Voordeel	6
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
1.99 Mutaties reserves	Nadeel	-2
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toelichting behoeven.		

Venster 2. Gemeenschappen

Ambitie

In 2025 stond het Sociaal Domein voor ingrijpende en samenhangende uitdagingen. Maatschappelijke ontwikkelingen, in combinatie met structurele financiële tekorten, maakten duidelijk dat het bestaande stelsel van zorg en ondersteuning niet langer houdbaar was. De druk op het systeem was in de voorgaande jaren toegenomen door onder meer een toename van gezinnen met schuldenproblematiek, vergrijzing, een hogere ondersteuningsvraag binnen de Wmo en een blijvende stijging van het aantal kinderen en jongeren met een verwijzing naar professionele jeugdhulp. Landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, versterkten de urgentie om het sociaal stelsel te veranderen.

Het uitgangspunt dat de gemeente alle problemen kon oplossen en dat hulpvragen uitsluitend gebaseerd waren op een individueel recht op zorg, bleek niet langer houdbaar. Tegelijkertijd bleef de gemeente verantwoordelijk voor het ondersteunen van kwetsbare inwoners. Vanuit deze spanning werd in 2025 gewerkt aan een nieuwe basis voor het sociaal stelsel, met een sterkere focus op preventie, vroegsignalering en financiële beheersbaarheid.

In dit kader stelde de gemeenteraad in 2025 zowel het verdiepende visiedocument Sterke Gemeenschap inclusief Sterk Lokaal Team 2025–2030 als het Beleidskader Sociaal Domein 2025–2030 vast. Deze documenten vormden het fundament voor de verdere transformatie van het lokale zorg- en ondersteuningslandschap.

Het Beleidskader Sociaal Domein hanteert een tredenstructuur waarin ondersteuning is opgebouwd uit vier niveaus:

1. Algemeen collectief – vrij toegankelijke voorzieningen voor iedereen;
2. Algemeen selectief – lichte ondersteuning zoals jongerenwerk en welzijnswerk;
3. Indicatievrije zorg – laagdrempelige hulp zonder indicatie zoals het Sterk Lokaal Team;
4. Maatwerkvoorzieningen – individuele zorg op basis van een indicatie.

In 2025 werden de eerste concrete stappen gezet om de beweging van zware maatwerkvoorzieningen naar lichtere en meer preventieve vormen van ondersteuning te kantelen. Een belangrijke ontwikkeling hierin was de start van de Pilot Sterk Lokaal Team in april 2025, gepositioneerd op de derde trede van de tredenstructuur. Deze pilot onderstreepte dat inwoners niet in één stap de overgang maken van maatwerkvoorzieningen naar volledige zelfstandigheid. Juist een samenhangend en toegankelijk aanbod in de tussenliggende treden bleek essentieel om duurzame participatie en zelfredzaamheid te bevorderen.

2.1 Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

- Een veilige, gezonde en toekomstgerichte leer- en ontwikkelomgeving voor kinderen en jongeren (Loonse Educatieve Agenda (LEA) 2025–2029).
- Focus op de inhoudelijke LEA-opgaven: bestaanszekerheid, basisvaardigheden en doorgaande leerlijn, fysieke en mentale gezondheid en het voorkomen van uitval.
- Focus op de procesmatige LEA-opgaven: samenwerking met ouders, online leefwereld en kennis- en informatie-uitwisseling.
- Zorgen dat ieder kind, elke jongere en elk gezin mee kan doen in onze gemeenschap.
- Voldoen aan wettelijke taken voorschoolse educatie en onderwijshuisvesting.
- Het borgen van voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting, met primair onderwijs in alle kernen en voortgezet onderwijs binnen de gemeente.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 is het aanbod van voorschoolse educatie voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar geborgd met middelen uit het onderwijsachterstandenbeleid. Het aantal aanbieders is uitgebreid naar twee, met aandacht voor goede samenwerking en afstemming. Door structureel overleg en nauwe samenwerking met onderwijs- en kinderopvangpartners is voldoende en kwalitatief goed onderwijs binnen de gemeente gewaarborgd, met focus op onderwijsaanbod, ontwikkelkansen en gezamenlijke initiatieven. Vanuit de LEA 2025–2029 is gewerkt aan het optimaliseren van ontwikkelkansen voor kinderen en jongeren. De agenda is vastgesteld, de stuurgroep is meerdere keren bijeengewoest en werkgroepen hebben jaarplannen opgesteld. Daarnaast is een thema-bijeenkomst over ouderparticipatie georganiseerd.

Scholen zijn in 2025 gefaciliteerd om te investeren in cultuureducatie via deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit. Door een eerdere samenvoeging van twee scholen namen dit jaar zes scholen deel. Dit is gedaan door de inzet van een intermediair, die zorgt voor verbinding met externe partijen, wijst op kansen en mogelijkheden en er is ook een bijdrage in materiaalkosten mogelijk. Tegelijkertijd is ingezet op uitbreiding van de deelname, waarvan de effecten in het komende jaar zichtbaar worden.

Ook is in 2025 een verkenning uitgevoerd naar alternatieve locaties voor de nieuwbouw van het Van Haesrecht College. Twee locaties worden als kansrijk beschouwd. De definitieve locatiekeuze volgt in het vierde kwartaal van 2026.

Naast de inzet op jeugd is in 2025 extra aandacht besteed aan leren en ontwikkelen van volwassenen. Er is ingezet op het versterken van basisvaardigheden zoals lezen, rekenen, schrijven en digitale vaardigheden. Het Taalhuis is verder versterkt, met aandacht voor begeleiding, scholing en het koppelen van taalmaatjes. Daarnaast is de samenwerking met Taalnetwerk Midden-Brabant geïntensiveerd en zijn basisvaardigheden zichtbaar en bespreekbaar gemaakt via een expositie.

Binnen onze reguliere taken

2.1 Onderwijs	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
% van de geïndiceerde doelgroep-peuters waarvoor een plek met voorschoolse educatie beschikbaar is	100%	100%	100%	100%
% scholen dat aan de norm voor voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs voldoet	100%	100%	100%	100%
aantal bestuurlijke bijeenkomsten per jaar om de voortgang van de opgaven uit de LEA te bespreken	3	1	3	3
aantal scholen dat deelneemt aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK4)	7	6	6	7
aantal basisschoolleerlingen uit onze gemeente dat in de gemeente op een basisschool terecht kan	100%	100%	100%	100%

Toelichting tabel

In de tabel is zichtbaar dat het aantal scholen dat deelneemt aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK4) één minder is dan begroot. Dit heeft ermee te maken dat twee scholen zijn samengevoegd sinds 2021. Tot op heden zijn deze scholen meegenomen in onze cijfers als losse eenheden. Dit wordt met deze jaarstukken gecorrigeerd.

Onze verbonden partijen

Niet van toepassing.

Onze speerpunten

Opstellen IHP-K (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs & Kind voorzieningen)	
Doel	Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting basisonderwijs, in de drie kernen van onze gemeente en voortgezet onderwijs in onze gemeente.
Inhoud	Het IHP-K geeft inzicht in de scenario's om de komende 4 tot 16 jaar te kunnen voorzien in voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting en kind voorzieningen.
Resultaat	In de vergadering van 13 november 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan Kindvoorzieningen. Het IHP-K biedt een routekaart waarlangs we kwalitatieve, duurzame en betaalbare onderwijshuisvesting en kindvoorzieningen verwachten te realiseren. Het doel is om kinderen in de gemeente Loon op Zand de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het onderwijsaanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is en aansluit op de vraag van de maatschappij.

Nieuwbouw basisschool De Vaert	
Doel	Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting basisonderwijs, in de drie kernen van onze gemeente.
Inhoud	De optie om zowel basisschool De Vaert als het Van Haestrecht College op eenzelfde locatie nieuw te bouwen is onhaalbaar gebleken. Daarom wordt voor basisschool de Vaert een projectplan voor nieuwbouw op dezelfde locatie gemaakt. We gaan hierbij uit van een basisschool in combinatie met kinderopvang 0-12 jaar inclusief voor- en voorschoolse educatie (VVE).
Resultaat	In de vergadering van 11 december 2025 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet van € 14,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van Integraal Kindcentrum de Vaert. Naast onderwijsmeters voor de school zelf wordt in de nieuwbouw ook voorzien in

	ruimte voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, opslagruimte voor gehandicaptendrumband Prins Maurits en wordt een volwaardige gymzaal ingepast.
--	---

Huisvesting Van Haestrecht College	
Doel	Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting en voortgezet onderwijs in onze gemeente.
Inhoud	Voor het Van Haestrecht College is in 2023 een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau, dat aangeeft dat nieuwbouw op een nieuwe locatie de voorkeur heeft, als onderdeel van een haalbaarheidsonderzoek. De optie om zowel Basisschool de Vaert als het Van Haestrecht College op eenzelfde locatie nieuw te bouwen is niet haalbaar gebleken. In 2025 wordt vanuit het Domein Sociaal het haalbaarheidsonderzoek herijkt en vragen we in het eerste kwartaal van 2025 een voorbereidingskrediet aan.
Resultaat	In februari 2025 is door de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld waarmee een verkenning is gedaan naar de alternatieve locaties voor de nieuwbouw van het Van Haestrecht College. De gemeenteraad is in december 2025 geïnformeerd over de uitkomst van deze verkenning. Twee locaties worden kansrijk geacht. De definitieve locatiekeuze vindt plaats in Q4 2026. Een aanvraag voor een investeringskrediet voor de nieuwbouw van het Van Haestrechtcollege vindt op zijn vroegst in 2027 plaats nadat de definitieve locatiekeuze heeft plaatsgevonden.

2.2 Sport, cultuur en welzijn

Wat wilden we bereiken?

- Sport en cultuur inzetten als fundament voor een sterke sociale en pedagogische basis.
- Laagdrempelige en preventieve voorzieningen versterken om specialistische hulp te beperken.
- Zingeving, participatie en ontwikkeling van inwoners bevorderen via sport en cultuur.
- Sporten, bewegen en cultuurbeoefening stimuleren, binnen verenigingen en in de leefomgeving, in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 is de sport- en beweegdeelname gestimuleerd door voortzetting van Sjors Sportief en samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur, waardoor meer kinderen laagdrempelig kennis konden maken met sport en bewegen.

Ook hebben we ons ingezet voor het bevorderen van een fijne en veilige sportomgeving. Er zijn collectieve afspraken gemaakt met alle voetbalverenigingen, welke worden vertaald naar andere sportverenigingen in de gemeente. Hierbij speelt het gedachtegoed van De Gouden Formule een centrale rol. Daarnaast zorgden onze buurtsportcoaches voor een wekelijks aanbod van diverse sportieve activiteiten voor verschillende doelgroepen, aangevuld met enkele grotere evenementen.

Ter bevordering van vitaal ouder worden is in juli 2025 een KWIEK-beweegroute geopend langs de Vossenbergselaan en park Vossenbergh. Daarnaast heeft de werkgroep valpreventie meerdere activiteiten georganiseerd, waaronder cursussen en een vitaliteitsdag, en samenwerking opgezocht met lokale fysiopraktijken.

Op alle gemeentelijke sportparken is een kwaliteitsopname uitgevoerd. Deze vormt de basis voor gesprekken met sportverenigingen over beheer en onderhoud en draagt bij aan het versterken van de samenwerking, in lijn met de in 2024 afgesloten bruikleenovereenkomsten.

Voor de integratie van kunst en cultuur binnen het sociaal domein is een cultuurcoach ingezet die het aanbod inzichtelijk maakte en samenwerking tussen organisaties versterkte. Daarnaast is gewerkt aan het vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van sport-, kunst- en cultuuraanbod via het platform Loonopzandvoorelkaar.

Binnen onze reguliere taken

2.2 Sport, cultuur en welzijn		Realisatie			Begroting
		2023	2024	2025	2025
Aantal jeugdleden van gesubsidieerde sportverenigingen		2067	2255	2196	2300
Aantal interventies opgezet door de werkgroep valpreventie			5	8	5
Aantal aanmeldingen jeugdfonds sport- en cultuur			13	31	50
Aantal aanmeldingen voor proeflessen bij sport- en cultuurverenigingen via Sjors Sportief en Creatief	Totaal	282	285	139	300
	Sportief	218	220	88	
	Creatief	64	65	51	
Aantal ondersteuningsvragen dat is opgepakt door Loonopzandvoorelkaar en/of de clubondersteuner		10	15	9	20

Toelichting tabel

Het aantal jeugdleden van sportverenigingen die daarvoor de jeugdsportsubsidie ontvangen van de gemeente wijkt iets af van het begrote aantal. Ook het aantal aanmeldingen voor het jeugdfonds sport- en cultuur ligt lager dan begroot. Hoewel de gemeente zich inspant om jeugdlidmaatschappen bij sportverenigingen te stimuleren, zoals met de hierboven genoemde jeugdsportsubsidie, het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Sjors Sportief en Creatief, past de afwijking in de regionale en landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Daarnaast zien we ook een verschuiving van publieke naar private sponsoring, waardoor de afwijking ook verklaard kan worden.

De werkgroep valpreventie heeft in 2025 meer activiteiten georganiseerd dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met de voortvarende inzet van de betrokkenen in de werkgroep, maar ook met hoe afzonderlijke activiteiten worden gedefinieerd. Sommige activiteiten zijn namelijk 'dubbel' georganiseerd, zowel in Kaatsheuvel als in Loon op Zand.

De aanmeldingen voor proeflessen via Sjors Sportief en Creatief zijn lager uitgevallen dan begroot. De boekjes waarin het aanbod was opgenomen werden laat opgeleverd. Daarom wordt nu gepeild bij aanbieders of een ander moment, bijvoorbeeld na de zomervakantie, beter geschikt is.

In 2025 hadden we 20 ondersteuningsvragen begroot die opgepakt konden worden door Loonopzandvoorelkaar en/of de clubondersteuner. De reden dat we 9 ondersteuningsvragen hebben opgepakt is te verklaren door de wijze van registratie en definitie van ondersteuningsvragen. Dit is het aantal geregistreerde opgepakte ondersteuningsvragen. Hier zijn niet de praktische vragen van verenigingen aan de clubondersteuner meegenomen, enkel vragen rondom vrijwilligers en trainers. De vragen die per e-mail afgehandeld zijn door Loonopzandvoorelkaar kunnen we niet uit de registratiesystemen halen. Daarnaast is er ruimte om meer in te zetten op de bekendmaking van het aanbod aan ondersteuning.

Onze verbonden partijen

Niet van toepassing.

Onze speerpunten

Vorbereiden van de exploitatie en het beheer van Het Klavier

Doel	Het komen tot een exploitatie en beheersvorm van Het Klavier. Het theater, de danszaal en de overige te huren ruimtes in Het Klavier zijn een belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur en zijn cruciaal voor het realiseren van de volgende ambities: - Een laagdrempelig, inclusief en toegankelijk aanbod voor iedereen realiseren. - Het inzetten van cultuur als middel om aan onze gezamenlijke doelen te werken en het cultuuraanbod nadrukkelijk onderdeel van het voorliggend veld te maken. - Culturele zichtbaarheid binnen de samenleving te vergroten. - Creatieve en culturele evenementen, die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente, te ondersteunen. - Het faciliteren van ontmoeting tussen verenigingen, instellingen, kunstenaars en ondernemers. - Het behouden en ondersteunen van een breed aanbod aan locaties, waar activiteiten kunnen plaatsvinden op het gebied van kunst en cultuur. - Het nieuw opgestelde cultuurbeleid geeft richting aan hoe de exploitatie in te vullen in 2025.
Inhoud	De gemeente Loon op Zand verkent in 2025 scenario's om te komen tot een exploitatie en beheersvorm voor het theater, de danszaal en de overige te verhuren locaties in Het Klavier. Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met een breed aanbod aan (commerciële) activiteiten voor de inwoners van Kaatsheuvel en de mogelijkheid voor maatschappelijke verenigingen om te kunnen trainen, repeteren en op te treden. Dit onderzoek wordt begin 2025 uitgevoerd.
Resultaat	In 2025 is het onderzoek naar de toekomstige exploitatie en het beheer van Het Klavier afgerond. Daarnaast is er een advies opgeleverd over de toekomstige exploitatie en beheer van de theaterzaal en dansstudio in Het Klavier. De verdere uitwerking hiervan vindt plaats in een deelproject, waar uitvoering aan wordt gegeven in 2026. Het deelproject maakt onderdeel uit van het onderzoek naar de ombuigingen in het Klavier. De uitkomsten hiervan worden in 2026 met de raad gedeeld in de P&C-cyclus

2.3 Voorliggende voorzieningen

Wat wilden we bereiken?

- Een sterke gemeenschap waarin inwoners, verenigingen en organisaties sociale netwerken vormen die initiatieven nemen en uitvoeren, keuzes maken en meedoen.
- Een veerkrachtige samenleving waarbij de focus ligt op positieve gezondheid en leefbaarheid.
- Inzet op preventie om zwaardere specialistische trajecten aan de achterkant te voorkomen.
- Een voorliggend veld waar inwoners terecht kunnen met lichte ondersteuningsvragen.
- Een Sterk Lokaal Team die coaching en begeleiding biedt aan inwoners in het versterken van de eigen kracht, zodat specialistische hulp beschikbaar blijft voor de meest kwetsbare inwoners.
- Het versterken en activeren van vrijwillige inzet.
- Samenwerking tussen sociaal en medisch domein.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 hebben we gewerkt aan een duurzame aanpak om zorg- en ondersteuningsvragen anders aan te pakken. Het doel is om maatwerkvoorzieningen (trede 4) te voorkomen door vroegtijdige ondersteuning via voorliggende voorzieningen (treden 1–3). We zetten in op preventie, onder andere via schoolmaatschappelijk werk, waarmee jeugdigen en hun ouders vroegtijdig worden ondersteund bij het wegnemen of hanteerbaar maken van belemmeringen. Daarnaast is de ondersteuning bij digitale overheidsvragen verder verbeterd en laagdrempelig beschikbaar gemaakt.

Wanneer voorliggende ondersteuning niet voldoende is, kan het Sterk Lokaal Team (trede 3) worden ingezet. De Pilot Sterk Lokaal Team is gestart op 1 april 2025. De Pilot bestaat uit inwonersondersteuners, maatschappelijke activeringscoaches en wijkregisseurs. De inwonersondersteuners hebben begeleiding gegeven aan diverse gezinnen op het gebied van opvoedproblematieken. De maatschappelijke activeringscoaches hebben hun focus gelegd op het activeren van langdurig bijstandsgerechtigden, door hen te begeleiden naar activiteiten of vrijwilligerswerk in de gemeenschap. De wijkregisseurs hebben het samenwerkingsverband Samenwerkenaandewijk opgezet, waar zij samen met voorliggende partijen werken aan collectief aanbod voor de gemeenschap.

Daarnaast is er in het afgelopen jaar ingezet op toekomstbestendige maatschappelijke accommodaties, efficiënt gebruik van middelen en vrijwilligers, en het organiseren van wekelijkse adviespleinen.

De Pilots Sterke Gemeenschappen (treden 1 en 2) stimuleerden inwoners en voorliggende partners om zelf initiatieven te bedenken en op te zetten. Als gemeente hebben we deze pilots getoetst, samen met een inwonerscommissie, en financieel ondersteund via een subsidie. Gedurende de looptijd van deze pilots (2024 en 2025) zijn er in totaal 15 aanvragen behandeld, waarvan 8 goedgekeurd. Denk hierbij aan de Dorpskamer, een rolstoeltoegankelijk platform voor de Vrolijke Vissers en de aanschaf van een elektrische duo fiets voor de Rode loper. De 7 aanvragen die zijn afgewezen waren veelal particuliere burgerinitiatieven met een commercieel belang.

Mantelzorgers ontvingen gerichte ondersteuning en waardering afgestemd op hun behoeften, om te voorkomen dat de zorg te zwaar werd. Er werden in 2025 ontmoetingsmomenten, dagbesteding en speciale activiteiten georganiseerd, waaronder de Dag van de Mantelzorg waarop circa 125 mantelzorgers werden bereikt.

Binnen onze reguliere taken

2.3 Voorliggende voorzieningen	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025

Aantal verenigingen, stichtingen en maatschappelijke organisaties dat haar aanbod van ontmoeting/ontspanning en onderlinge steun aankondigt via platform 'loonopzandvoorelkaar'				
Aantal	25%	42%	54%	50%
Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)				
Aantal afgehandelde vragen	142	175	165	150
De mogelijkheden om vrijwilligerswerk of burenhulp te doen of te vragen, zijn bekend bij inwoners van alle leeftijden.				
Aantal geregistreerde online matches bij Loonop-Zandvoorelkaar per jaar	330	310	272	350
Mantelzorgers ontvangen de ondersteuning die zij nodig hebben om hun mantelzorgtaken vol te kunnen houden.				
Aantal geregistreerde mantelzorgers	250	236	261	300
Aantal deelnemers lotgenotengroep			185	25
Hulpaanbod via loonopzand.mantelzorgtest.nl			84	25

Toelichting tabel

Het aantal verenigingen, stichtingen en maatschappelijke organisaties dat haar aanbod voor ontmoeting, ontspanning en onderlinge steun aankondigt via LoonopZandvoorelkaar ligt met een percentage van 54% hoger dan verwacht. Het gaat hier om het percentage van de verenigingen, stichtingen en maatschappelijke organisaties die bij de gemeente in beeld zijn. Het hogere percentage is te verklaren doordat er dit jaar extra is ingezet op het benaderen van organisaties om uitleg te geven over het platform en hen te stimuleren aanbod en vacatures te plaatsen.

Het aantal afgehandelde aanvragen voor het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is 165, dit is meer dan begroot. Dit kan verklaard worden doordat de informatiepunten steeds bekender zijn geworden en daardoor meer inwoners de weg naar deze voorziening weten te vinden. Het is een kleine daling ten opzichte van vorig jaar. Er is geen verklaring voor deze daling, de inzet en communicatie is gelijk gebleven.

Het aantal geregistreerde online matches bij LoonopZandvoorelkaar ligt lager dan begroot. Dit is ondanks een toename in geplaatste vacatures en bezoekers op het platform. Mogelijk is dit te verklaren doordat het registreren van matches een extra handeling vraagt van de vragende en helpende partij die niet altijd wordt gedaan. Anderzijds blijkt dat er veelal gelijksoortige vacatures werden geplaatst, waarbij er vraag was naar structurele inzet van een vrijwilliger. Naar voren is gekomen dat juist bij vrijwilligers meer behoefte ligt aan andersoortige vacatures, namelijk meer kortdurend of op projectbasis.

Hoewel het aantal geregistreerde mantelzorgers is toegenomen, is het aantal lager dan begroot. De focus is in 2025 meer gelegd op het verhogen van het aantal deelnemers van de lotgenotengroepen en activiteiten en persoonlijk contact. Door het actief benaderen van lokale organisaties is het hulpaanbod via loonopzand.mantelzorgtest.nl hoger dan begroot en het aanbod van activiteiten en ondersteuning door organisaties en Steunpunt Mantelzorg via LoonopZandvoorelkaar zichtbaarder.

Onze verbonden partijen

GGD Hart voor Brabant

Onze speerpunten

De doorontwikkeling van onze wijkteams richting Sterke Lokale Teams	
Doel	Organiseren van voorliggende hulp en ondersteuning in de Sterke Lokale Teams.
Inhoud	Binnen Loon op Zand zijn we ervan overtuigd dat de huidige systematiek waarbij we nadrukkelijk inzetten op specialistische maatwerkvoorzieningen niet houdbaar en passend is. Ook de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming schrijft gemeenten voor meer verantwoordelijk te worden voor het bieden van (lichte) hulp. Door het snel en laagdrempelig bieden van hulp beogen we verdere belasting en escalatie te voorkomen. We zetten hiermee in op het voorkomen van specialistische hulpverlening, bureaucratie en wachttijden. Ook voorzien we hiermee deels in de functie van een scheidingsloket. Door middel van vroegsignalering, preventie (informatie, psycho-educatie, voorlichting, consultatie en advies) en bewustwording van inwoners/ouders vergroten dragen we bij aan optimalisatie van veiligheid en ontwikkelingskansen van het kind.
Resultaat	Met ingang van 1 april is de pilot Sterk Lokaal Team gestart. In 2025 begeleiden en coachten inwonersondersteuners met name jeugd en gezin, boden maatschappelijke activeringscoaches begeleiding en coaching aan voornamelijk bijstandsgerechtigden, en verbonden wijkregisseurs organisaties, verenigingen, stichtingen en inwoners met elkaar voor het opzetten van collectieve initiatieven. In 2026 beogen we de expertises uit te breiden binnen het team.

Uitbreiding opbouw werk	
Doel	Opbouwwerk organiseren in de samenleving die bijdraagt aan de opgaven.
Inhoud	Opbouwwerk draagt in grote mate bij aan het bevorderen van sociale gelijkheid, het versterken van de samenleving en het creëren van een meer veerkrachtige en inclusieve samenleving. Het bevorderen van sociale cohesie, inclusie en het verminderen van sociaal isolement draagt bij aan het welzijn van individuen en gemeenschappen. Dit kan zich uiten in een verbeterde geestelijke gezondheid, hogere mate van tevredenheid met het leven en verhoogd gevoel van verbondenheid. Dit zien we als fundament van de beweging van Sterke gemeenschappen en daarmee indirect van de toegang, omdat een preventieve inzet ook een afname van geïndiceerde zorg oplevert. Daarnaast wordt een solide en ondersteunende opvoedkundige omgeving gecreëerd. We verwachten minimaal een gelijk rendement te creëren als de investeringskosten.
Resultaat	De inzet van accommodatiegebonden sociaal (jongeren)werkers heeft het afgelopen jaar geleid tot intensieve ondersteuning van beheerders, doordat zij als verbindende schakel fungeerden tussen accommodaties, gebruikers, inwoners, de gemeente en samenwerkingspartners. Zij richtten zich op het vergroten van de maatschappelijke impact van de accommodaties als geheel en stimuleerden jongerenwerkers om activiteiten te organiseren op locaties die aansluiten bij de behoeften van jeugd, ook buiten de traditionele jongerenaccommodaties. Deze inzet heeft geleid tot professionalisering van de activiteitenorganisatie en een efficiënter gebruik van ruimten, planning en financiële middelen.

Verhogen budget voor maatschappelijk werk gericht op uitbreiding individuele en collectieve hulp	
Doel	Mogelijkheden en aanbod van het maatschappelijk werk nadrukkelijker benutten.
Inhoud	Algemeen maatschappelijk werk draagt maatschappelijk bij door het bevorderen van welzijn, het verminderen van sociale problemen en het versterken van de sociale cohesie. Dit dient eraan bij te dragen dat er minder individuele maatwerkvoorzieningen af worden

	gegeven. Tevens beogen we hiermee de wachttijden van onze inwoners op ondersteuning te verminderen. Zeker wanneer het 'lichtere' hulpvragen betreft kan hier vanuit het maatschappelijk werk op in worden gezet. Specifiek kunnen we door uitbreiding van het aantal beschikbare uren voor maatschappelijk werk, de opdracht bij Farent wegleggen om meer collectief aanbod te organiseren, passend bij de problematiek die veel speelt en die binnen het lokale team wordt gesignaleerd. Tevens organiseren we hiermee een scheidingsloket. Vanuit dit loket organiseren we advies en consultatie. Dit kan aan zowel professionals en vrijwilligers gegeven worden en is onderdeel van een regionaal netwerk.
Resultaat	Deze opdracht was in 2025 uitgezet bij Farent. Als onderdeel van de Pilot Sterk Lokaal Team leverden zij enkele maanden begeleiding op het gebied van opvoedondersteuning en echtscheidingsproblematiek. Met de huidige ontwikkelingen in de positionering van het Sterk Lokaal Team zagen we dat we expertise verschoven van voorliggende ondersteuning (trede 2) naar begeleiding en coaching (trede 3). Om de tredenstructuur zuiver te houden, zetten we dit speerpunt niet langer voort.

Extra inzet van schoolmaatschappelijk werk

Doel	Versterken van de eigen kracht van kinderen en jongeren
Inhoud	Veelvuldig is bewezen dat maatschappelijk rendement terug is te vinden in verbeterde leerresultaten en schoolervaringen. Door te voorzien in individuele begeleiding, counseling, en ondersteuning bij sociale en emotionele uitdagingen, kunnen schoolmaatschappelijk werkers het welzijn van leerlingen bevorderen. Door te investeren in de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen dragen we waar mogelijk hieraan vroegtijdig bij. Buiten de huidige inzet vanuit het schoolmaatschappelijk werk zien we mogelijkheden om hier nadrukkelijker op in te zetten. Hiermee beogen we onder andere het aantal jeugdigen in specialistische jeugdhulp te beïnvloeden. We stellen daarom voor om in te zetten op een verhoging van het huidige aantal uur plus een volledige dekking. Momenteel is dit namelijk niet beschikbaar voor onze kinderen die in Waalwijk gebruik maken van het onderwijs.
Resultaat	In 2025 is de inzet van Farent uitgebreid binnen het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO) scholen in Loon op Zand, het SBO en naar de VO-scholen in Waalwijk. De ervaringen zijn positief: medewerkers van Farent sloten aan bij het wijkteam en vervulden tevens de rol van schoolmaatschappelijk werker, waardoor er korte lijnen en een constructieve samenwerking ontstonden. Op de PO-scholen boden zij kortdurende begeleiding aan kinderen en ouders, gericht op aansluiting bij de leefwereld en het bevorderen van een veilig pedagogisch schoolklimaat. Daarnaast ondersteunden zij het welzijn en de talentontwikkeling van jongeren en fungeerden zij als deskundige partner voor leerkrachten, waarbij afstemming met andere partners zorgde voor een integrale benadering.

Huis van de Wijk-functie binnen Sterke samenleving

Doel	Het op orde brengen en versterken van het voorliggend veld, vanuit de opgave "Sterke samenleving", leidt ertoe dat er minder individuele, schaarse zorg geïndiceerd hoeft te worden. Om dit te realiseren heeft iedere kern minimaal één accommodatie met een Huis-van-de-Wijk-functie voor ontmoeting en ondersteuning van en door de buurtbewoners, verenigingen en organisaties, zoals de partners van Samenwerken aan de Wijk. In een sterke samenleving ontstaan inclusieve, vitale en veerkrachtige netwerken. De focus ligt op positieve gezondheid en leefbaarheid.
Inhoud	Per wijk onderzoeken het wijkteam en de accommodatie gebonden sociaal werker (pilot 2024/ 2025) met de partners van Samen Werken aan de Wijk en inwoners, hoe vraag,

	collectief aanbod en werkwijze op elkaar af te stemmen, te realiseren en te promoten. In het Wijkgericht Maatschappelijk Accommodatiebeleid benoemen we een beleidskader voor het maatschappelijk rendement, de bouwkundige staat en exploitatie & beheer van maatschappelijke accommodaties en instrumenten/ scenario's om deze doelstellingen te behalen. Na vaststelling (Q1 2025) rollen we scenario's en instrumenten in 2025 en 2026 uit.
Resultaat	In de kernen is praktisch invulling gegeven aan Huis-van-de-Wijk-functies door in elke wijk een laagdrempelige inloop te realiseren waar inwoners met hun hulpvragen terecht kunnen en direct ondersteuning ontvangen. Deze functies hebben geleid tot versterking van het voorliggend veld en betere verbinding tussen inwoners, organisaties en het sociaal domein. Concrete resultaten daarvan zijn zichtbaar in onder andere 't Praathokse in De Gildenbond, het Kiemuur in De Rode Loper en het dinsdagochtendplein in Dorpskamer Loon op Zand. Het Huis van de Wijk-functie wordt onderdeel van het toekomstig accommodatiebeleid. In 2025 heeft de gemeenteraad de scenariokeuze voor dit beleid vastgesteld.

Verstevigen en door ontwikkelen van vrijwilligersbeleid sociaal domein

Doel	Behouden, versterken en uitbreiden van de vrijwillige inzet in de sociale infrastructuur en het voorliggend veld.
Inhoud	De inzet van vrijwilligers is essentieel om de zorg betaalbaar te houden en draagt bij aan de participatie van onze bewoners. Vanuit onze organisatie geven wij een impuls aan projecten en initiatieven waar vrijwilligers een rol kunnen spelen. De ondersteuning aan de vrijwilligers besteden wij uit aan de organisatie die daarvoor toegerust is en kan zorgen dat onze vrijwilligers langdurig inzetbaar zijn.
Resultaat	Met de uitbreiding van de uren van ContourdeTwern is in 2025 de vrijwillige inzet verstevigd. Zo hebben zij frequenter en actiever contact met vrijwilligers(organisaties) en hebben zij alle verenigingen en stichtingen actief benaderd door telefonisch contact of langs te gaan. Daarnaast is de zichtbaarheid in wijken vergoot, zijn zij aanwezig bij bijeenkomsten en houden zij inloopspreekuren in de Dorpskamer in Loon op Zand. In 2025 hebben er 4 vrijwilligerscafé 's plaatsgevonden. Tijdens deze momenten staan thema's centraal die door de vrijwilligers(organisaties) zijn aangegeven. Er is ingezet op extra communicatie over het doen van vrijwilligerswerk via social media maar ook door acties. Denk hierbij aan de puzzelactie en de dag van de vrijwilliger. Op de dag van de vrijwilliger werden 150 vrijwilligers bereikt, dit was een verdubbeling ten opzichte van voorafgaande jaren.

Doorontwikkeling van participatiecoaches naar maatschappelijke activeringscoaches

Doel	Het doel van maatschappelijk activeringscoaches is bijdragen aan de kwaliteit van leven en het mee laten doen in de maatschappij door maatschappelijke activering te faciliteren.
Inhoud	Maatschappelijke activeringscoaches hebben een toegangsfunctie tot het voorliggende veld en zijn een belangrijke schakel bij het creëren van een sterke samenleving. De maatschappelijke activeringscoach is gericht op het bevorderen van maatschappelijke activatie van in ieder geval langdurig bijstandsgerechtigden. We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting om mensen binnen de Participatiewet maatschappelijk te activeren bij de inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans (beoogde inwerkingtreding 1 juli 2025). Maatschappelijke activering kan ook ingezet worden voor inwoners vanuit een inburgeringstraject, inwoners die gebruik maken van een Wmo dagbestedingsvoorziening en andere inwoners die om andere redenen graag geholpen zouden willen worden om maatschappelijk geactiveerd te worden. De maatschappelijke activeringscoach begeleidt inwoners op een laagdrempelige manier met als doel bij te dragen aan de kwaliteit van leven en het mee laten doen in de maatschappij. Om dit te bewerkstelligen is structurele begeleiding en opvolging nodig.

Resultaat	In april zijn binnen de Pilot SLT twee maatschappelijke activeringscoaches gestart vanuit de nieuwe werkwijze. Deze coaches hebben zich het afgelopen jaar voornamelijk gefocust op de doelgroep langdurig bijstandsgerechtigden. Door middel van kennismakingsgesprekken, individuele begeleiding en werken vanuit het perspectief van de inwoner, hebben zij inwoners die bijvoorbeeld al jaren thuis zaten en de deur niet uitkwamen geactiveerd gekregen binnen de gemeenschap. Deze inwoners nemen deel aan activiteiten of vervullen zelfs al vrijwilligerswerk.
-----------	--

Samenwerking sociaal domein en medisch domein versterken	
Doel	Inzetten op een verstevigde samenwerking tussen het medische en sociale domein.
Inhoud	Gezien het grote belang van de samenwerking tussen het medisch en het sociaal domein investeren en intensiveren we hierin. De complexiteit hieromtrent is groot door het verwijsrecht vanuit artsen. Daarom nemen we de betrokken partijen binnen het medisch domein mee in de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. Hierbij valt te denken aan de Hervormingsagenda Jeugd, de regionale inkoop en de lokale opgaven waaraan we werken. Naast het informeren en meenemen van betrokkenen concretiseren we de samenwerking door volledige dekking van praktijkondersteuners bij de huisartsen te organiseren. Omdat dit een belangrijke pijler van de aanpak betreft stellen we voor om deze inzet structureel te maken. Hiermee beogen we de kosten te beïnvloeden. Tevens willen we in 2025 de "aanpak", door de gesprekken met de huis- en/of jeugdartsen, intensiveren. Door data gestuurd te werken en het gesprek te voeren kunnen we problemen planmatiger aanpakken. Daarnaast gaan we nadrukkelijker sturen om verwijzingen richting het Zorgloket van de gemeente te laten verlopen. Dit hangt echter sterk samen met de beschikbare capaciteit.
Resultaat	Er wordt steeds meer ingezet op samenwerking tussen de gemeente en de huisartsenpraktijken. De gedragswetenschapper vanuit de gemeente staat bijvoorbeeld in nauwe verbinding met de huisartsenpraktijken. Ook is het Sterk Lokaal Team in 2025 aangehaakt bij een huisartsenpraktijk en wordt er op pilot basis gewerkt aan de vormgeving van een duurzame samenwerking met huisartsen. Hiermee proberen we het direct specialistisch doorverwijzen te voorkomen.

2.4 Maatwerk

Wat wilden we bereiken?

- Specialistische hulpverlening is beschikbaar voor de meest kwetsbare inwoners binnen onze gemeente.
- Door het bieden van alternatieven zetten we in op een afname van het verstrekken van maatwerkvoorzieningen.
- We faciliteren en normaliseren dat inwoners uitdagingen in het leven zoveel mogelijk op kunnen vangen in het eigen netwerk en/of door de inzet van collectief, voorliggend aanbod.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De vaststelling van het Beleidskader Sociaal Domein heeft richting gegeven aan de transformatie binnen het sociaal domein. We zetten zoveel mogelijk in op indicatievrije ondersteuning en zorg. Door triage aan de voorkant worden ondersteuningsvragen breder opgepakt. Zo is er zicht op alle collectieve en selectieve voorliggende voorzieningen, zoals het Sterk Lokaal Team, die kunnen worden ingezet voordat individuele maatwerkvoorzieningen nodig zijn.

Bestaanszekerheid is een belangrijke stressfactor binnen thuissituaties. Team Geldzaken heeft met hun financiële expertise en persoonlijke aanpak inwoners begeleid bij schulden en complexe scheidingssituaties, met aandacht voor de belangen van kinderen. Ook ondernemers in financieel zwaar weer kregen ondersteuning. Vroegtijdige begeleiding, advies en doorverwijzing hielpen verdere escalatie te voorkomen en boden perspectief op herstel.

De pilot Community Care is voortgezet, waarbij leefcoaches zich richten op netwerkversterking, kwaliteit van leven en langer thuis blijven wonen. Daarnaast is de dienstverlening Hulp bij het huishouden na een succesvolle aanbesteding opnieuw ingericht. De regie over de omvang van de ondersteuning is terug bij de gemeentelijke toegang komen te liggen, waardoor het college meer grip heeft op de beleidsmatige en beheersmatige opgave. Daarnaast is het aantal gecontracteerde aanbieders uitgebreid, waardoor de leveringszekerheid is toegenomen.

Binnen onze reguliere taken

2.4 Maatwerk	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
We geven indicaties af die een sobere, doch doelmatige oplossing zijn voor de zorgbehoefte				
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo ²	850	881	881 ³	850
Gemiddeld aantal actieve Wmo- reizigers per maand	219	234	250	220
Aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	11,10%	13,50%	11,7% ⁴	13,50%
Aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	0,70%	0,80%	0,9% ⁴	0,80%
Aantal unieke jeugdigen in het leerlingenvervoer	115	116	111	115
Waarvan minimaal 1 dagdeel in het aangepast vervoer (taxi)	100	107	98	100
Aantal schuldregelingen die geregistreerd staan bij de Kredietbank (fase 1 en 2 en WSNP-regelingen)	13	11	9	13

Toelichting tabel

Het aantal Wmo cliënten met een maatwerkarrangement ligt hoger dan begroot. Hoewel het hier gaat om een voorlopige prognose, lijkt het aantal gelijk gebleven aan het voorgaande jaar. Er zijn in 2025 geen wezenlijke beleidsveranderingen geïmplementeerd op dit gebied. Hierdoor kon er ook nog geen afname in het aantal maatwerkvoorzieningen worden ingezet.

Het aantal actieve Wmo-reizigers per maand ligt hoger dan begroot en is toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Een belangrijke nuance hierin is dat we ook een toename zien in het aantal ritten die (voorliggend) door de vrijwilligers van ANWB Automaatje worden gereden. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat inwoners langer thuis blijven wonen en daarom vanuit de thuissituatie participeren in de samenleving.

² Aantal per 10.000 inwoners

³ Dit is een voorlopige prognose.

⁴ Cijfers gelden over de eerste helft van 2025. De cijfers over het jaar 2025 waren bij opstellen nog niet bekend.

Het aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ligt in de prognoses lager dan begroot. Het gaat hier om de cijfers die gelden over de eerste helft van 2025. De cijfers over het gehele jaar waren bij het opstellen van dit stuk nog niet beschikbaar. De verwachting is dat de aantallen in de tweede helft van 2025 bijstellen richting het begrotingspercentage. Het aantal unieke jeugdigen (en het aantal voorzieningen per jeugdige) is lokaal licht afgenomen. Daarentegen zien we intensievere trajecten waarmee ook hogere kosten per traject.

Het aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ligt in de prognoses net hoger dan begroot. Landelijk zien we dat er vaker een maatregel wordt opgelegd en zien we een druk op de jeugdbescherming instanties. De verwachting is dat het aantal in de tweede helft van 2025 gelijk blijft en niet veel zal afwijken. Lokaal blijven we beneden het landelijk percentage.

Het aantal unieke jeugdigen in het leerlingenvervoer is licht afgenomen. Bovendien, van de leerlingen die aanspraak maken op leerlingenvervoer maken er minder gebruik van aangepast (taxi) vervoer. Dit is te verklaren doordat we zelfredzaamheidstrajecten en andere voorliggende vormen van leerlingenvervoer (OV, fiets- en kilometervergoeding) stimuleren. Ook zetten we in op het combineren van soorten leerlingenvervoer, zodat er alleen aangepast vervoer ingezet wordt op de dagdelen dat het écht niet anders kan.

Het aantal schuldregelingen via de Kredietbank kan jaarlijks fluctueren en is afhankelijk van de instroom en doorstroom binnen de schuldhulpverlening. Voor 2025 was een lichte stijging voorzien, maar feitelijk is sprake van een lichte daling. Dit kan verklaard worden doordat er een aantal langlopende trajecten zijn beëindigd.

Onze verbonden partijen
Regio Hart van Brabant

Onze speerpunten

Pilot Maatpact	
Doel	Snel doelmatige en passende hulp inzetten in casuïstiek, waarbij de wetgeving geen belemmering moet vormen.
Inhoud	De maatpactgedachte (out-of-the-box denken) is een andere manier van werken, het vraagt om het loslaten van oude denkprocessen van wat wettelijk kan en mag naar (onorthodoxe) oplossingen voor een hulpvraag. Een maatpactoplossing is dan beter voor de inwoner en vaak goedkoper dan het verstrekken van verschillende wettelijke voorzieningen naast elkaar. Snel kunnen doorpakken is essentieel bij maatpactcasussen. De eerste resultaten zien we waar het gaat om maatpact. Er is bijvoorbeeld in twee casussen maatpact ingezet, zodat de inzet van jeugdzorg niet nodig was. We bekijken momenteel hoe we dit nog breder kunnen implementeren.
Resultaat	Vanaf heden gebruiken we de term Maatwerk in plaats van Maatpact. In 2025 zijn we gestart met een Specialistisch Multidisciplinair Overleg (MDO). Hier wordt casuïstiek besproken waarbij in gezamenlijkheid bepaald wordt of dat er buiten de (wettelijke) kaders iets ingezet wordt. Door de inzet van maatwerk werden patronen doorbroken en kreeg de inwoner de meest passende ondersteuning. Een bijkomend voordeel was dat er duurdere inzet voorkomen kon worden met deze inzet.

Wijziging van Hulp bij Huishouden	
Doel	Zorgen voor een goede prijs-kwaliteit verhouding van de dienstverlening voor onze inwoners.

Inhoud	De huidige systematiek van werken moet aangepast worden. Voor 2026 wordt gekeken naar regionale samenwerking en 2025 is een overgangsjaar.
Resultaat	De aanbesteding van het product Hulp bij huishouden is succesvol afgerond in 2025. Per 1 januari 2026 gaat de nieuwe overeenkomst in. Hiermee is overgestapt van resultaatgerichte naar inspanningsgerichte financiering. Dit betekent dat aanbieders enkel de uren kunnen declareren die daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

Toetsing medisch domein	
Doel	Zorgkosten inzake Jeugdhulp beïnvloeden.
Inhoud	Het toetsen van het medisch domein, steekproefsgewijs aan de voorkant, is erop gericht om onnodig zware hulp te voorkomen. Door toetsing voorkomen we met regelmaat de inzet van een dure behandeling, waar een goedkopere vorm van begeleiding ook voldoende zou moeten zijn. In 2022 heeft een pilot van twee maanden een besparing in zorgkosten laten zien. De toetsing op zich doet geen afbreuk aan de bewegingsrichting, passende jeugdzorg is het doel. Op dit moment wordt een toetser ingehuurd vanuit de bestaande formatie. Deze ruimte is niet langer beschikbaar vanaf 2025. Gedurende de pilotperiode, waarin we toewerken naar sterke lokale teams, blijft toetsing noodzakelijk richting externe aanbieders. Daarna wordt het onderdeel van de taak van jeugdconsulenten en blijft deze maatregel renderen.
Resultaat	Tot en met midden februari is de toetsing opgepakt door inhuur. Hierna is dit geland in de gemeentelijke formatie. Er was voor 8 uren per week begroot, maar er waren maar 4 uren per week nodig voor deze werkzaamheid. Dit maakt dat de investering dus minder groot is. De toets creëerde meer grip op de instroom via het medisch domein. Er werd getoetst op de zwaarte van de inzet, de inhoudelijke resultaten en de in te zetten activiteiten. Hiermee werd in 2025 een besparing gerealiseerd op de kosten van de jeugdhulp.

Alternatieve inzet Hulp bij Huishouden	
Doel	Bijdragen leveren aan zelfstandig- en zelfredzaamheid van onze inwoners.
Inhoud	Inwoners met een hulpvraag omtrent hulp in de huishouding benaderen we vanuit positieve gezondheidsgedachte. Op verzoek van de Wmo-consulent kan een ergotherapeut worden ingezet om samen met de inwoner te onderzoeken of de inwoner middels een aanpassing in huis langer zelfstandig de huishouding kan doen. De ergotherapeut onderzoekt wat passend is voor de inwoner, voordat hulp bij het huishouden wordt toegekend. Hiermee kan in een aantal gevallen hulp bij huishouding worden voorkomen. Ook de inzet van een robotstofzuiger kan voor sommige inwoners een voldoende oplossing zijn. Deze eenmalige voorziening is goedkoper dan de toekenning van structurele hulp bij huishouden.
Resultaat	In 2025 zijn de randvoorwaarden geschapt: van projectbeschrijving en de ontwikkeling van een rapportage- en monitoringinstrument tot het sluiten van de overeenkomst. Inwoners hebben in 2025 nog gebruik kunnen maken van de oude dienstverlening. Per 1 januari 2026 gaat de pilot van start, met de looptijd van 2 jaar.

Inzet normaliserende groepsbijeenkomsten Hulp bij Huishouden (HbH)	
Doel	Ontwikkelen en implementeren van normaliserende groepsbijeenkomsten Hulp bij Huishouden.
Inhoud	De invoering van het abonnementstarief voor Hulp bij Huishouden heeft er (ook) in Loon op Zand aan bij gedragen dat de kosten voor Hulp bij Huishouden exponentieel toe is genomen. De mogelijkheden om deze kosten te beïnvloeden zijn beperkt door de wettelijke

	verplichting die we hierin uitvoeren. Echter verwachten wij dat het van toegevoegde waarde kan zijn om in het kader van normaliseren groepsbijeenkomsten (de route die iemand neemt vanaf zorgvraag tot beschikking) in te bouwen die enerzijds bijdragen aan het bewustzijn bij inwoners en anderzijds de noodzaak aankaarten om deze ondersteuningsvorm beschikbaar te stellen en te houden voor onze meest kwetsbare inwoners. Hierbij valt te denken aan een collectieve bijeenkomst bij/voor nieuwe aanvragen om zelfredzaamheid te stimuleren en inwoners bewust te maken van ontwikkelingen bij Hulp bij Huishouden en hun eigen rol daarin.
Resultaat	De normaliserende groepsbijeenkomsten worden niet uitgevoerd. Vanuit ervaringen van andere gemeentes hebben we besloten om niet in te steken op groepsbijeenkomsten, maar richten we ons tot heldere informatie (onder andere via de website) om inwoners bewust te maken van de doelstellingen van de inzet van hulp bij huishouden.

2.5 Arbeidsparticipatie

Wat wilden we bereiken?

- Bieden van passende ondersteuning aan inwoners die (nog) niet op eigen kracht kunnen meedoen aan de gemeenschap.
- Doorontwikkelen van participatiecoaches tot maatschappelijke activeringscoaches, waardoor langdurig bijstandsgerechtigden die moeilijk bemiddelbaar naar werk zijn kunnen deelnemen aan maatschappelijke activiteiten in de eigen leefomgeving.
- Versterken van participatie en zingeving, onder andere via werk, dagbesteding, sociale activiteiten en inburgering.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 is resultaat geboekt op het versterken van maatschappelijke participatie en inclusie binnen de gemeente. De samenwerking binnen het sociale domein is geïntensiveerd en voorbereid op de inzet van Sterke Lokale Teams, wat heeft geleid tot betere afstemming, snellere signalering en effectievere ondersteuning van inwoners.

De integrale samenwerking met Baanbrekers heeft in 2025 bijgedragen aan een samenhangende uitvoering van de Participatiewet, waarbij maatwerk is toegepast en de verbinding met andere participatie- en ondersteuningsvoorzieningen is versterkt. Door het toepassen van de uitgangspunten van Simpel Switchen zijn drempels tussen uitkering, werk en andere vormen van participatie verkleind, wat de overstap naar (meer) participatie heeft ondersteund.

Via de Samen Loont Pas, het Kindpakket en het Jeugdsport en cultuurfonds zijn inwoners met een laag inkomen ondersteund in hun deelname aan sportieve, educatieve, sociale en culturele activiteiten, waarmee maatschappelijke uitsluiting is beperkt en deelname is bevorderd. Cultuur is in 2025 doelgericht ingezet als middel voor participatie en ontmoeting, met bereik onder inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is.

Statushouders zijn begeleid via de inburgeringstrajecten, met als resultaat dat zij stappen hebben gezet richting zelfstandige en volwaardige deelname aan de samenleving.

Binnen onze reguliere taken

2.5 Arbeidsparticipatie	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
We begeleiden inwoners naar zo regulier mogelijk werk				

Aantal inwoners in de bijstand ⁵	230	248	258	240
We begeleiden en bemiddelen zodat mensen stappen kunnen zetten naar en op de arbeidsmarkt				
Netto arbeidsparticipatie	74,80%	75,10%	75,00%	75%
Lopende re-integratievoorzieningen ⁶	95,4	95,9	n.n.b.	96
Aantal banen	10830	11110	n.n.b.	11000
We moedigen mensen aan om deel te nemen aan sociale, culturele en sportactiviteiten				
Aantal afgegeven Samen-Loont passen ⁶	778	752	757	800
Gebruik van het Kindpakket (aantal)	55	64	81	80
We dragen zorg voor een adequaat inburgeringsaanbod				
De mate waarin we voldoen aan de taakstelling die door het Rijk is opgelegd binnen de termijn.	83%	100%	100%	100%

Toelichting tabel

Het aantal inwoners in de bijstand ligt hoger dan begroot. De stijging sluit aan bij de landelijke trend, waar eveneens een toename zichtbaar is. Deze ontwikkeling hangt samen met een afkoelende arbeidsmarkt. Een afkoelende arbeidsmarkt betekent dat de extreme krapte op de arbeidsmarkt langzaam afneemt.

Voor het percentage netto arbeidsparticipatie, lopende re-integratievoorzieningen en het aantal banen zijn de cijfers nog niet beschikbaar voor 2025.

Het aantal afgegeven Samen-Loont passen ligt lager dan begroot doordat er in 2025 minder communicatiemateriaal is ontwikkeld en verstrekt dan beoogd. Dit kwam door capaciteitsgebrek. Hierdoor is er minder bekendheid gegeven aan de Samen-Loont pas, wat het bereik minder heeft doen stijgen dan verwacht.

Op scholen is er meer aandacht besteed aan geldzorgen. Dit kan de toename in het aantal kindpakketten verklaren. Ouders zijn mogelijk meer bewust gemaakt van het feit dat zij ook een kindpakket kunnen aanvragen wanneer zij ook in aanmerking komen voor een Samen-Loont pas.

Onze verbonden partijen:

Gemeenschappelijke Regeling Baanbrekers

Onze speerpunten:

Simpel Switchen	
Doel	Het wegnemen van drempels en belemmeringen, zodat inwoners makkelijker en veiliger tussen uitkering en werk en tussen andere vormen van participatie kunnen switchen.
Inhoud	Inwoners die vanuit een uitkering willen gaan werken zijn bang dat ze hun rechten op een uitkering kwijtraken als werken niet blijkt te gaan. Inwoners zoeken makkelijker werk als ze zich veilig voelen om die stap te zetten. Simpel Switchen wil de overgangen tussen uitkering en werk en tussen andere vormen van participatie makkelijker maken. Wanneer het de inwoner even niet lukt om te werken dan wordt ervoor gezorgd dat de inwoner kan terugvallen op zijn/haar uitkering.
Resultaat	In 2025 hebben we onderzocht hoe een doorlopende lijn van werk, maatschappelijke activering en ontwikkelingsgerichte Wmo-dagbesteding vorm kan krijgen. Maatschappelijke activeringscoaches ondersteunden inwoners bij het zetten van stappen richting participatie, zonder dat dit direct gevolgen had voor hun uitkering. Deze aanpak verlaagde drempels en stimuleerde inwoners om zich te ontwikkelen naar meedoen in de gemeenschap zonder

⁵ Per 1 januari 2025 gebruikt Baanbrekers een nieuwe dataset. De cijfers kunnen door verschillende peildata afwijken van eerdere jaarstukken.

⁶ Per 10.000 inwoners van 15 tot 64 jaar.

	indicatie, het verrichten van vrijwilligerswerk en in een enkel geval zelfs een terugkeer naar de arbeidsmarkt.
--	---

Wat heeft het gekost?

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
2.1	Onderwijs	2.331	2.807	2.681	125	V
2.2	Sport, cultuur en welzijn	2.729	3.669	3.510	159	V
2.3	Voorliggende voorzieningen	5.788	14.654	14.654	-1	N
2.4	Maatwerk	15.883	17.402	17.476	-74	N
2.5	Participatie	12.201	12.957	12.892	65	V
Lasten voor reserves		38.932	51.489	51.214	275	V
2.99	Toevoeging reserves venster 2	676	2.729	2.729	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		39.608	54.218	53.999	275	V
2.1	Onderwijs	451	581	674	93	V
2.2	Sport, cultuur en welzijn	284	526	578	52	V
2.3	Voorliggende voorzieningen	337	9.206	9.082	-125	N
2.4	Maatwerk	30	30	37	7	V
2.5	Participatie	4.402	5.208	5.182	-26	N
Baten voor reserves		5.504	15.551	15.552	1	N
2.99	Onttrekking reserves venster 2	110	3.210	3.044	-166	N
Totaal baten na onttrekking reserves		5.614	18.761	18.596	-165	N
Saldo venster 2		-33.994	-35.457	-35.346	111	V

Toelichting lasten

Lasten Venster 2 (bedragen x € 1.000)			Voordeel	275
2.1 Onderwijs			Voordeel	125
I	Onderzoeken Integraal Huisvestingplan Kindvoorzieningen (IHP-K)		Voordeel	150
Medio november is er door de Raad 150K aan budget beschikbaar gesteld voor onderzoeken in het kader van het IHP-K. Dit project start in 2026 waardoor er in 2025 nog geen kosten zijn gemaakt.				
I	Rijkssubsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO)		Nadeel	-86
De rijkssubsidie NPO was niet eerder begroot. De bestedingen in boekjaar 2025 (86K) zijn gelijk aan de inkomsten vanuit deze rijkssubsidie, zie tevens de toelichting op de baten van thema 2.1 Onderwijs. Hierdoor is er per saldo geen resultaatteffect.				
I	Leerlingenvervoer		Nadeel	-29
Er is een lichte stijging door een kleine toename van het aantal leerlingen die gebruik maken van de voorziening.				
I	Overige afwijkingen		Voordeel	91
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.				
2.2 Sport, cultuur en welzijn, erfgoed			Voordeel	159
I	Rijkssubsidie Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)		Voordeel	36
De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.				
I	Pand de Wetering		Voordeel	147
In de raadsvergadering van 16-5-2024 heeft u raad een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor de sloop van de oude Wetering. De sloop is voordelig afgerond en het restant valt vrij in het resultaat van de jaarrekening.				
I	Tijdelijke Huisvesting Gebruikers de Wetering		Nadeel	-34

Voor de tijdelijke huisvesting zijn er meer kosten gemaakt dan begroot. Dit zit hem voornamelijk in de kosten voor het leerlingenvervoer en het gebruik van de Venloene als tijdelijke huisvestingslocatie.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	10
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.3 Voorliggende voorzieningen		Nadeel	-1
I	Rijkssubsidie Integraal Zorgakkoord (IZA)	Voordeel	106
Door inzet van de rijkssubsidie IZA op bestaande budgetten is er per saldo een voordeel ontstaan. Dit betrof voornamelijk inzet t.b.v. praktijkondersteuners bij huisartsen.			
I	Gezond en Actief Leven Akkoord	Voordeel	111
De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.			
I	Wijkgericht Werken	Voordeel	45
De taken van de wijkcoördinator zijn intern opgepakt, daardoor heeft er geen inhuur plaatsgevonden. Dat zorgt voor de overschrijding op het budget.			
I	Uitvoeringsbudget Subsidies Welzijn	Voordeel	35
Binnen dit budget lopen verschillende projecten. Omdat deze projecten vooraf een beperkt voorspelbaar profiel hebben, is er minder uitgegeven dan verwacht. Hierdoor is een overschrijding ontstaan.			
I	Rijkssubsidie Opvang vluchtelingen	Voordeel	140
De bestedingen m.b.t. de opvang van vluchtelingen valt lager uit dan begroot. Doordat deze uitgaven bekostigd worden a.d.h.v. een Rijkssubsidie, is er bij de baten en lasten een soortgelijke effect zichtbaar. Per saldo is het resultaat-effect nihil.			
I	Personeelskosten	Nadeel	-480
Binnen venster 2 is er een verschuiving van personeelskosten tussen de thema's 2.3 voorliggende voorzieningen en 2.4 maatwerk. Voor een toelichting op totaalniveau van de salarislasteren en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	43
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.4 Maatwerk		Nadeel	-74
I	Jeugdzorg HvB	Nadeel	-83
De meest recente bijstelling (3e prognose) laat een lichte stijging zien van de regionale kosten voor jeugdhulp. De nadelige ontwikkelingen hebben voornamelijk betrekking op de hulpvormen wonen en crisishulp in segment 2, wat relatief dure trajecten zijn, en duurdere indicaties in segment 4 (begeleiding en behandeling). Deze nadelige effecten worden gedeeltelijk gesaldeerd met positieve ontwikkelingen uit andere segmenten. Hierdoor is er in totaal een lichte stijging van de kosten t.o.v. eerdere prognoses van 2025.			
I	WMO Huishoudelijke Verzorging	Nadeel	-139
Bij de slotwijziging was onze inschatting voor de kosten in het 2e halfjaar 2025 gebaseerd op onvolledige gegevens, doordat de systemen voor financiën en zorgdeclaraties niet synchroon liepen. Dit heeft geleid tot een onjuiste prognose, die nu wordt gecorrigeerd. Het budget voor de slotwijziging 2025 is daarbij niet overschreden. Daarnaast zien we dat de nieuwe inkoop leidt tot structureel lagere kosten voor HbH.			
I	WMO Begeleiding en Dagopvang	Nadeel	-317

Het aantal unieke cliënten is in 2025 verder toegenomen, de uitfasering van de oude inkoop duurde langer dan verwacht en ons aandeel in de lumpsum financiering van de nieuwe inkoop is toegenomen, omdat het totale cliëntaantal in de regio afnam en daardoor ons relatieve cliëntaantal is toegenomen.			
I	Immaterieel Vervoer Wmo	Nadeel	-101
Er is sprake van een stijging van het aantal Wmo-reizigers dat actief gebruikt maakt van deze vervoersvoorziening. Daarnaast neemt ook de reisfrequentie toe. Verder is er ook een toename van de prijs t.o.v. voorgaand jaar.			
I	Materieel Woonvoorzieningen	Nadeel	-38
Er is sprake van een groei van het aantal geïndiceerde trapliften. Daarnaast neemt het aantal geïndiceerde woning-aanpassingen toe. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat inwoners langer thuis blijven wonen.			
I	Materieel Rolstoelvoorzieningen en materieel vervoersvoorzieningen	Nadeel	-23
We zien een lichte toename in het aantal verstrekte scootmobielen en driewiel fietsen.			
I	Personeelskosten	Voordeel	664
Binnen venster 2 is er een verschuiving van personeelskosten tussen de thema's 2.3 voorliggende voorzieningen en 2.4 maatwerk. Voor een toelichting op totaalniveau van de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-36
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.5 Participatie		Voordeel	65
I	Baanbrekers (Impulsbudget)	Nadeel	-16
Na vaststellen van de slotwijziging werd bekend dat de gemeente Waalwijk een regionale rijksbijdrage (impulsbudget) niet naar Baanbrekers zou doorstorten, maar tussen de drie gemeenten zou verdelen. Dit leidt tot een nadelig effect op de lasten m.b.t. Baanbrekers, en een voordelig effect m.b.t. de ontvangsten vanuit Waalwijk. We merken op dat deze afwijking onder de rapporteringsgrens van 25K ligt. De afwijking van het budget m.b.t. Baanbrekers gezamenlijk bedraagt een nadeel van 40K. Ten behoeve van het inzicht is ervoor gekozen om de reguliere bijdrage en de bijzondere bijstand apart toe te lichten.			
I	Bijzondere Bijstand	Nadeel	-24
De lasten met betrekking tot bijzondere bijstand zijn met name gestegen als gevolg van een toename van aanspraken waarbij schuldenproblematiek een rol speelt. De stijging ziet dan ook met name toe op de kosten voor bewindvoering.			
I	Kwijtschelding Belastingen	Nadeel	-26
Op basis van een opgaaf van de BWB constateerde wij voor de kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen een afwijking t.o.v. begroot van 26K. Een soortgelijk effect is tevens opgenomen onder de baten. Hierdoor is er per saldo geen resultaat effect.			
I	Ontwikkelingsgerichte- Arbeidsmatige Dagbesteding (OAD)	Nadeel	-31
De bestedingen voor OAD hadden wij initieel op 150K ingeschat. Ten tijde van opstellen van de slotwijziging leek het alsof dit lager zou uitvallen daarom was dit budget met 25K voordelig bijgesteld. Echter, achteraf bleek dat er administratief een kleine achterstand was. De uiteindelijke kosten (156K) zijn in lijn met de initiële inschatting.			
I	Schuldhelpverlening	Voordeel	28
Door personele wisselingen zijn verschillende onderdelen uit het beleidsplan uitgesteld, wat zorgt voor een onder-schrijding van het budget			
I	Rijkssubsidie Inburgering	Voordeel	108
Initieel was er een klein budget vanuit algemene middelen begroot. Echter, bestedingen zijn vrijwel volledig bekostigd d.m.v. de Rijkssubsidie. Per saldo is het effect van de baten en lasten een voordeel van €39K.			
I	Personeelskosten	Nadeel	-32
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			

I	Overige afwijkingen	Voordeel	59
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
	2.99 Mutaties reserves	Voordeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Toelichting baten

Baten Venster 2 (bedragen x € 1.000)	Nadeel	-165
--------------------------------------	--------	------

2.1 Onderwijs		Voordeel	93
I	Rijkssubsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	Voordeel	86
De rijkssubsidie NPO middelen was niet eerder begroot. De bestedingen in boekjaar 2025 (86K) zijn gelijk aan de inkomsten vanuit deze rijkssubsidie, zie tevens de toelichting op de baten van thema 2.1 Onderwijs. Hierdoor is er per saldo geen resultaat-effect.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.2 Sport, cultuur en welzijn, erfgoed		Voordeel	52
I	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	Voordeel	37
De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	15
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.3 Voorliggende voorzieningen		Nadeel	-125
I	Gezond en Actief Leven Akkoord	Nadeel	-61
De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.			
I	Rijkssubsidie Opvang vluchtelingen	Nadeel	-138
De bestedingen m.b.t. de opvang van vluchtelingen valt lager uit dan begroot. Doordat deze uitgaven bekostigd worden a.d.h.v. een Rijkssubsidie, is er bij de baten en lasten een soortgelijke effect zichtbaar. Per saldo is het resultaat-effect nihil.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	74
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.4 Maatwerk		Voordeel	7
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.5 Participatie		Nadeel	-26
I	Baanbrekers (Impulsbudget)	Voordeel	42
Na vaststellen van de slotwijziging werd bekend dat de gemeente Waalwijk een regionale rijksbijdrage (impulsbudget) niet naar Baanbrekers zou doorstorten, maar tussen de drie gemeenten zou verdelen. Dit leidt tot een nadelig effect op de lasten m.b.t. Baanbrekers, en een voordelig effect m.b.t. de ontvangsten vanuit Waalwijk.			
I	Kwijtschelding Belastingen	Voordeel	26
Op basis van een opgave van de BWB constateerde wij voor de kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen een afwijking t.o.v. begroot van 26K. Een soortgelijk effect is tevens opgenomen onder de lasten. Hierdoor is er per saldo geen resultaat-effect.			

I	Rijkssubsidie Inburgering	Nadeel	-69
Initieel was er een klein budget vanuit algemene middelen begroot. Echter, bestedingen zijn vrijwel volledig bekostigt d.m.v. de Rijkssubsidie. Per saldo is het effect van de baten en lasten een voordeel van €39K.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-25
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.99 Mutaties reserves		Nadeel	-166
I	Onderzoeken Integraal Huisvestingplan Kindvoorzieningen (IHP-K)	Nadeel	-150
Medio november is er door de Raad 150K aan budget beschikbaar gesteld voor onderzoeken in het kader van het IHP-K. Dit project start in 2026 waardoor er in 2025 nog geen kosten zijn gemaakt.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Venster 3. Omgeving en economische ontwikkeling

Ambitie

De vastgestelde Omgevingsvisie vormde de koers voor 2025. Of het nu om wonen, werken, ondernemen of recreëren ging: in Loon op Zand was het goed toeven.

We zijn een levendige economische gemeente. Toeristen en inwoners wisten onze gemeente te vinden voor vermaak, natuur en onze vitale kernen. Onze ambitie was om het recreatief aanbod te versterken en te verbreden. Hiervoor hebben we verschillende acties uit Actieprogramma Economische en toeristisch-recreatieve visie opgepakt.

De huidige situatie op de woningmarkt vraagt om creativiteit en ambitie. Om deze reden hebben we in de eerste plaats gekozen voor herstructurering binnen de bebouwde kom, daar waar dat kan en daarna voor uitbreiding wanneer dat nodig was.

We streefden ernaar dat iedereen in onze lokale samenleving mee kon doen. Dit betekende dat er in de fysieke omgeving ruimte moest zijn voor iedereen en dat het goed toeven is. Dit was een van de uitgangspunten die is uitgewerkt in het Beleidsplan Spelen en Bewegen.

We wilden beter bereikbaar zijn en minder verkeersdruk ervaren. Door vol in te zetten op slimme oplossingen voor mobiliteit laten we zien dat groei ook kan zonder nieuwe belasting voor de woonomgeving en de natuur. Hoe we dit de komende jaren gaan doen, hebben we uitgewerkt uit in de Mobiliteitsvisie 2040.

We streefden ernaar om onze centra een sterkere rol te geven in de samenleving en de centra te verbinden met de sterke recreatiesector van onze gemeente. Om deze reden zijn we aan de slag gegaan met het vergroenen van de centra en hebben we onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor de ontwikkelingen van de centra.

Op het gebied van beleidsontwikkeling hebben we niet stil gezeten; Het Evenementenbeleid, De Mobiliteitsvisie 2040, de Erfgoednota 2026-2036 De waarde van erfgoed, Beleidsplan Spelen en Bewegen en de Horecavisie zijn allen vastgesteld in 2025.

3.1 Omgeving

Wat wilden we bereiken?

- Doelmatig beheer en onderhoud van de openbare ruimte waarin duurzaam werken de basis is en dienstverlening belangrijk is.
- Verkeersveilige en bereikbare gemeente met bijzondere aandacht voor risicolocaties.
- Openbaar vervoer blijft beschikbaar in onze kernen om de bereikbaarheid voor iedereen in stand te houden.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Met verschillende projecten in de openbare ruimte hebben we de leefbaarheid en verkeersveiligheid vergroot. Zo is het kruispunt Horst-Duinlaan voorzien van een rotonde en is de fietsoversteek Duinlaan verbeterd. Verder hebben we een reconstructie uitgevoerd van de Roestelbergseweg. We hebben de reconstructie van de Strieckenlaan, Tijsmanstraat, van Immerseelstraat, Willibrordusstraat en het project “het verplaatsen van het Rioolgemaal Sweensstraat” aanbesteed en gegund. De uitvoering van de werkzaamheden zullen worden gestart in 2026. Met de voorbereiding van de Vaertbuurt en herinrichting van de Hilsestraat zijn we al gestart in 2025, de voorbereidingen lopen door in 2026.

Binnen onze reguliere taken

3.1 Omgeving	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
We voeren regulier onderhoud uit volgens vastgestelde kwaliteitsniveaus in de IBOR-nota 2024-2034				
% dat voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus	84,6	94	95	90
We zorgen voor een verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte				
Aantal verkeersslachtoffers	8	16	8	9

Toelichting tabel

- De beeldkwaliteit wordt periodiek geschouwd. Hieruit blijkt dat gemiddeld over het hele jaar het percentage dat moet voldoen aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus wordt gehaald. Hiermee voldoen we aan de gestelde doelstelling uit de aanbesteding.
- Op basis van de analyse van de ongevalsgegevens van 2025 zijn er geen specifieke locaties waar meerdere slachtoffers zijn gevallen. De locaties zijn verspreid over de gehele gemeente.

Onze speerpunten

Mobiliteitsvisie 2040	
Doel	We willen mobiliteit actief integreren in onze gemeentelijke strategie. Dit betekent dat we niet alleen kijken naar wegen en verkeer, maar ook naar gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid. De nieuwe Mobiliteitsvisie sluit aan bij de recente Omgevingsvisie.
Inhoud	De wereld om ons heen verandert snel en mobiliteit speelt daarin een cruciale rol. We zien tal van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die onze mobiliteit beïnvloeden. Denk aan veranderende reispatronen, nieuwe voertuigen of duurzaamheid. Tegelijkertijd zijn de meeste projecten uit onze huidige Verkeersvisie 2025 succesvol afgerond. Om in te spelen op deze ontwikkelingen, is een nieuwe Mobiliteitsvisie noodzakelijk. Daarom besloten we om onze Verkeersvisie uit 2017 te herzien en een nieuwe gemeentelijke Mobiliteitsvisie voor 2040 op te stellen.
Resultaat	De Mobiliteitsvisie 2040 is op 11 december 2025 door de raad vastgesteld. Deze visie is het strategisch document dat de koers bepaalt voor verkeer en vervoer in de kernen Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer richting het jaar 2040.

Beleidsplan Spelen en Bewegen	
Doel	Zowel voor de leefbaarheid als voor de sociale en fysieke ontwikkeling is het belangrijk voldoende speel- en beweegplekken in de buurten te hebben. We willen uitdagende, aantrekkelijke en veilige voorzieningen, waarbij de buurt zich betrokken voelt.
Inhoud	Het huidige speelruimteplan is verouderd en loopt af in 2025. Er is een nieuw beleidsplan nodig dat beter aansluit bij een vitale leefomgeving en nieuwe vormen van spelen. Thema's zoals duurzaamheid, circulariteit en klimaatbestendigheid worden hierin meegenomen.
Resultaat	Het beleidsplan Spelen en Bewegen is op 15 mei 2025 door de raad vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor de inrichting en het beheer van speel- en sportplekken in Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer voor de komende tien jaar.

Aanbesteding abri's ⁷ en 2 m ² panelen	
Doel	Een nieuwe contractpartij voor het plaatsen en onderhouden van abri's en 2 m ² panelen.

⁷ Wachtruimte bij bushalte

Inhoud	In 2025 moeten de Abri's en 2 m ² panelen opnieuw worden aanbesteed, zodat deze de komende jaren weer aanwezig zijn en worden onderhouden.
Resultaat	De aanbesteding is afgerond, de huidige partij blijft de exploitant.

Vergroten veiligheid fietspaden	
Doel	Vergroten veiligheid fietspaden
Inhoud	Ter bevordering van de veiligheid voor fietsers is een inventarisatie gemaakt van obstakels (paaltjes) die overbodig zijn of die vervangen moeten worden door een ander type, zodat aanrijdingen door fietsers afnemen. Dit sluit aan bij de risicoanalyse die is uitgevoerd in het kader van verkeersveiligheid binnen onze gemeente.
Resultaat	De voorbereidingen voor de uitvoering zijn gestart in 2025 en de uitvoering zal plaatsvinden in 2026.

3.2 Duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

In ons Duurzaamheidsprogramma zijn 5 pijlers benoemd die ieder hun uitwerking krijgen op verschillende taakvelden:

- Gemeente als voorbeeld
 - o Verduurzaming gemeentelijke gebouwen
 - o VerLEDden openbare verlichting
 - o Lokale initiatieven ondersteunen
- Energieneutraal in 2050
 - o Duurzame opwekking zon- en windenergie
 - o Laadinfrastructuur voor mobiliteit
 - o Toegankelijk energieloket voor inwoners en bedrijven
- Aardgasvrij in 2050
 - o Onderzoek naar alternatieve warmtebronnen
 - o Buurt aardgasvrij gereed maken
- Groen en circulair
 - o 80% hergebruik, minder gebruik van primaire grondstoffen en stapsgewijs naar minder dan 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2025
 - o We zamelen afval in volgens het principe "de vervuiler betaalt" (Diftar)
 - o Bewuste inwoners op het gebied van water en afval
 - o Ons (afval)watersysteem is klimaatbestendig, duurzaam en levenscyclusgericht
 - o Vergroening van de openbare ruimte (o.a. Anton Pieckplein)
- Gemeentebreed participeren
 - o Samenwerking met stakeholders en ketenpartners rondom verduurzaming
 - o Bestrijden energiearmoede

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 zijn we gestart met de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma 2023-2033. Eén van deze projecten was het opstellen van een energiesysteemvisie. Hier startten we in 2025 en we bieden deze aan de gemeenteraad aan in 2026. De verduurzaming van woningen loopt gestaag door, zelfs het aantal zonnepanelen neemt nog steeds toe ondanks de dreiging dat er niet meer gesaldeerd kan worden. In de maand november organiseerden we voor het eerst een klimaatweek, die gericht was op energie, natuur en klimaat. We organiseerden ook energielekchecks, zwerfafvalprikken, biodiversiteitsexposities en een tuinsprekkuur.

Afgelopen jaren is gebleken dat het persoonlijk advies van onze afvalcoach goed werkt. We hebben dan ook in 2025 deze diensten aangeboden. Ook de themapagina's in de Duinkoerier zetten we voort. Zo gaven we verschillende afvalthema's aandacht en lieten we zien hoe verschillende inwoners en bedrijven uit onze gemeente omgaan met hun afval. We zien de hoeveelheid restafval verder afnemen. Het aantal kilogram restafval per inwoner daalde verder met 5%.

Ons (afval)watersysteem is klimaatbestendig, duurzaam en levenscyclusgericht. Hiervoor namen we maatregelen in onze kernen. We koppelden zoveel mogelijk verhard oppervlak af, regenwater is geborgen en geïnfiltreerd in de bodem om verdroging tegen te gaan.

Binnen onze reguliere taken

3.2 Duurzaamheid	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
Aantal kg restafval (grof en fijn) per inwoner per jaar ⁸	149	122	116	*
Scheidingspercentage afval	60	75	76	80
Percentage van ons rioolareaal dat we jaarlijks reinigen en inspecteren	15,7	12	14	14
Percentage daken met zonnepanelen bij woningen	34	40	42	22
20% besparing aardgas realiseren in 2030 t.o.v. 2021 in Terajoules	402	424	n.n.b.	415
20% afname hoeveelheid CO2-uitstoot per jaar in 2030 t.o.v. 2019 (keuze voor 2019 in verband met covid-19)	90	99	n.n.b.	97
Aantal elektrische autolaadpunten	418	660	680	
Percentage Ledlampen binnen onze gemeente in openbare ruimte, doel is om in 2030 alle openbare verlichting van Led-lampen te hebben voorzien.	49	62	72	74

Toelichting tabel

- We hebben in 2025 116 kg restafval per inwoner per jaar. De hoeveelheid restafval is met 5 % afgenomen t.o.v. 2024.
- We voeren regulier onderhoud aan ons rioolareaal uit, volgens vastgestelde kwaliteitsniveaus. In 2025 hebben we de kwaliteit van ons rioolareaal gemonitord volgens de vastgestelde planning.
- Het aantal zonnepanelen neemt nog steeds toe ondanks de dreiging dat er niet meer gesaldeerd kan worden.
- De verschillende databases voor laadpalen laten allemaal verschillende getallen zien. Het zijn allemaal externe databases en met name de semi-openbare laadpalen (denk aan parkeerterreinen bij supermarkten, Efteling, bedrijven enz.) zijn aan verandering onderhevig. De Efteling plaatste bijvoorbeeld 100 laadpunten op een parkeerterrein om bij herinrichting deze weer te verwijderen en elders een ander aantal te plaatsen. Dat wordt niet altijd goed bijgewerkt, maar ligt buiten onze invloed. In 2024 zijn ongeveer 100 laadlocaties planmatig (niet op aanvraag) in de openbare ruimte geplaatst, dat zijn meer dan 200 laadpunten. Daar komt de grote sprong van 2024 vandaan. De aankomende jaren willen we weer 100 laadlocaties toevoegen.
- Met het verLEDden van de openbare verlichting liggen we op schema met 72% van de armaturen die vervangen zijn in 2025. Een deel van het budget verLEDden (€ 75.000) van 2025 wordt nog in 2026 ingezet. Hiermee komen we op 74%.

Onze speerpunten

Actieplan Duurzaamheid en transitievisie warmte

⁸ Wordt landelijk afgeschaft als KPI

Doel	Uitvoering geven aan het Duurzaamheidsprogramma 2023-2033 en de Transitievisie warmte voor de periode van 2025 tot 2029 op basis van beschikbare mensen en middelen.
Inhoud	Voor de uitvoering van het Actieplan Duurzaamheid Loon op Zand zoeken we actief de verbinding met onze maatschappelijke partners, waaronder de energiecoöperatie ECLoZ en stichting Wereldgemeente. Deze partners spelen nu al een belangrijke rol bij het creëren van een breder maatschappelijk draagvlak bij duurzaamheidsvraagstukken. Bovendien zijn ze in staat om deze vraagstukken te vertalen naar concrete ideeën en maatregelen die inwoners kunnen helpen om te verduurzamen. Wij gaan in 2025 onderzoeken hoe we deze samenwerking verder kunnen verstevigen, uitbouwen en professionaliseren door o.a. het afsluiten van dienstverleningsovereenkomsten.
Resultaat	Voor zowel Ecloz als Stichting Wereldgemeente Loon op Zand benoemden we een accounthouder, deze medewerker heeft structureel overleg met beide partijen. In 2025 stelden we voor energiecoöperaties een subsidieregeling vast om energiecoaches, energieadviseurs en energiefixers financieel te ondersteunen in hun werk. De energiefixers zijn onderdeel van Ecloz en passen kleine energiebesparende maatregelen in huis toe zoals tochtstrips, radiatorfolie en ledlampen.

Herinrichting Hilsestraat

Doel	Een veilige, duurzame en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte.
Inhoud	De inrichting van de Hilsestraat voldoet niet meer en moet worden vervangen. Hierbij kan de keuze gemaakt worden om over te gaan tot 1-op-1 vervanging, dit kost € 1.866.000, dit bedrag is opgenomen in het investeringsprogramma. Conform de vastgestelde kaders vanuit verkeer en duurzaamheid (vergroening, waterberging, afkoppelen, tegengaan hittestress) willen we de straat compleet herinrichten. Dit vraagt wel om een extra investering van €1.500.000.
Resultaat	Met de voorbereiding startten we in 2025, de voorbereiding zal ook heel 2026 in beslag nemen. Uitvoering zal plaats vinden in 2027.

Applicatie Restafval

Doel	Inzage voor inwoners in de frequentie van het aanbieden van restafval.
Inhoud	In 2024 is Diftar ingevoerd. Vanuit inwoners is de wens gekomen om inzage te hebben in de frequentie van het aanbieden van restafval.
Resultaat	De eenmalige en vaste kosten van een applicatie om de frequentie van het aanbieden van restafval per huishouden zelf in te zien, zijn niet in verhouding tot de behoefte en leiden tot een onnodige verhoging van de afvalstoffenheffing. Daarom gaan we de invoering van de applicatie niet uitvoeren.

Onderzoek verbetering dienstverlening Grondstoffencentrum door afsprakensysteem

Doel	Verbeterde dienstverlening op het Grondstoffencentrum.
Inhoud	Vanwege een effectiever toezicht en gebruik van de openingsuren en o.a. het tegengaan van afvaltoerisme onderzoeken we op dit moment de invoer van tijdsloten voor ons Grondstoffencentrum (voorheen Milieustraat).

Resultaat	Gezien de noodzakelijke betrokkenheid van Equalit bij de invoering van een afspraken-systeem en de prioriteit in haar werkzaamheden, kon Equalit dit niet in 2025 realiseren. In 2026 voeren we het afsprakensysteem op het grondstoffencentrum in.
-----------	---

Vergroenen particuliere eigendommen	
Doel	Tegengaan hittestress
Inhoud	Met het vaststellen van het Integraal Beheerprogramma Openbare Ruimte zetten we in op het vergroenen van de openbare ruimte ter bevordering van de biodiversiteit en het tegengaan van hittestress. We zouden ook graag (voor)tuinen willen vergroenen zodat ook door particulieren hieraan een bijdrage wordt geleverd.
Resultaat	De klimaatsubsidie 2025-2028 is op 12 augustus 2025 door het college vastgesteld. Met deze klimaatsubsidie kunnen we onze inwoners stimuleren om hun tuinen verder te vergroenen om zo hittestress tegen te gaan en de biodiversiteit te vergroten. Jaarlijks maken zo'n 25 inwoners hier gebruik van.

Onze verbonden partijen

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

3.3 Wonen

Wat wilden we bereiken?

- We bouwen voldoende woningen voor alle doelgroepen in onze drie kernen: Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer. Hierbij sluiten we aan bij de regionale woondeal die in 2023 is ondertekend.
- Het realiseren van betaalbare, goede en duurzame huisvesting.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De woondeal begint een vast kader te worden in projecten. We startten in 2025 met het opstellen van een woon-welzijn-zorgvisie 2026-2031. Deze visie vormt de lokale uitwerking van de bredere Regionale Woon-zorgvisie Hart van Brabant. Met deze woon-welzijn-zorgvisie geven we als gemeente aan hoe we omgaan met de ontwikkelingen op het gebied van wonen en zorg. Hierbij streven we naar inwoners die klaar zijn voor de toekomst, een vitale leefomgeving en een passende woning voor iedereen. De visie is begin 2026 door de gemeenteraad vastgesteld.

Verder stelde het college de beleidsregels Mantelwonen 2025 vast. Dit maakt het voor familieleden makkelijker om bij elkaar te wonen.

Binnen onze reguliere taken

3.3 Wonen	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
Voldoen aan de woondeal 30-40-30 uit 2023		Ja	Ja	Ja
Aantal nieuw opgeleverde woningen	35	108	13	50-100
Aantal woningen dat in aanbouw is gestart	95	19	172	300-350

Toelichting tabel

Gemeentebreed voldoen we aan de woondeal. We zien echter op projectniveau verschillen ten opzichte van de 30-40-30 regel.

In 2025 zien we een stagnatie in de woningbouw ten opzichte van wat we hadden verwacht. Er zijn minder woningen opgeleverd en ook minder woningen in aanbouw gestart. De oorzaak hierin is de aanwezigheid

van beschermde fauna op een locatie en bezwarenprocedures op twee andere locaties. Dit vertraagde de realisatie van deze locaties.

De bouw van de flexwoningen aan de Dodenauweg is 2025 wel gestart maar de oplevering was niet haalbaar in 2025.

Het gaat concreet om de volgende locaties die uitgesteld zijn:

- Park Wijtenburg
- Leo XIII
- Van Lierpark (bouw wel gestart eind 2025)
- Flexwoningen (bouw wel gestart eind 2025)

De uitvoering van de ontwikkelen Park Vossenbergh, De Els II (bouw wel gestart eind 2025) en Lobelia (Hooivork) hebben ook vertraging opgelopen.

Onze verbonden partijen

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Onze speerpunten

Nota Grondbeleid/ Nota Kostenverhaal	
Doel	Grondbeleid en Kostenverhaal zijn instrumenten om de ambities en doelstellingen van de gemeente, zoals omschreven in onder andere de Omgevingsvisie, Woonvisie en overige (ruimtelijke) beleidsdocumenten, te verwezenlijken.
Inhoud	Grondbeleid en Kostenverhaal zijn zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en volgend ten aanzien van de doelstellingen die zijn vastgesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden. Het vaststellen van een nota Grondbeleid ondersteunt drie doelen: - Sturen: eenduidige en toetsbare kaders, beleid en werkwijze formuleren voor sturing en beheersing van het grondbeleid. - Faciliteren: middelen, instrumenten en strategieën aandragen en met elkaar in relatie brengen om de (ruimtelijke) beleidsdoelstellingen te ondersteunen en te realiseren. - Informeren: zorgdragen voor een transparant grondbeleid door passende informatie over alle aspecten voor zowel het bestuur, de interne organisatie als voor externe partijen.
Resultaat	Zowel de Nota Grondbeleid als de Nota Kostenverhaal & Financiële Bijdragen actualiseerden we in 2025 om beter aan te sluiten op de gemeentelijke ambities. Beide nota's zijn op 15 mei 2025 vastgesteld door de raad.

Flexwoningen	
Doel	Realiseren woningen voor verschillende doelgroepen
Inhoud	In het coalitieakkoord is aangegeven dat wij zorgen dat het goed wonen is en blijft in onze gemeente. Ook is er een regionale woondeal gesloten waarin we de woningbouwopgave hebben vastgelegd voor de komende jaren. Vanuit de behoefte aan woningbouw realiseren we na zorgvuldige afweging flexwoningen. Voor de CNO-locatie aan de Dodenaauweg te Kaatsheuvel bestaat het initiatief om medio 2025 te komen tot de realisatie van circa 60 flexwoningen.
Resultaat	In 2025 is de realisatie en exploitatie van flexwoningen aanbesteed. Hierop volgde in juni gunning aan een partij die vervolgens met de voorbereidingen is gestart. Eind 2025 verleenden we de omgevingsvergunning bouw en zijn de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het gebied gestart. In totaal bouwen we 80 flexwoningen, 18 daarvan in de sociale huur en de rest in het middel dure segment. In 2026 leveren we de woningen op en worden ze verhuurd.

Startersleningen	
Doel	Ondersteuning van onze inwoners bij het kopen van een eerste huis
Inhoud	We vinden het belangrijk dat er beweging is en blijft in de woningmarkt. Voor starters is het lastig om op de woningmarkt te komen. Door middel van een starterslening kunnen we extra financiële ruimte bieden.
Resultaat	In 2025 zijn er 8 starters die gebruik hebben kunnen maken van de starterslening en op die manier hun eerste stap op de koopwoningmarkt hebben kunnen zetten. Daarmee was het budget dat in april beschikbaar is gesteld in augustus geheel gebruikt. Eind 2025 voegden we een budget van € 500.000 aan deze succesvolle regeling toe.

Centrumontwikkeling Kaatsheuvel en Loon op Zand	
Doel	Aantrekkelijke en vitale centra in Kaatsheuvel en Loon op Zand

Inhoud	Om de leegstand in het centrum in Kaatsheuvel tegen te gaan zetten we in op het verkleinen van het winkelgebied in de Hoofdstraat en het creëren van een nieuwe spil in het centrum. Het gebied ten noorden van de Hoofdstraat heeft daarbij een belangrijke rol. Naast detailhandel voorzien we daar ook wonen, kleinschalige (dag)horeca en diensten/maatschappelijke functies. De zuidelijke uitloper van de Poolsestraat verbindt de Hoofdstraat en het gebied ten noorden hiervan. De Peperstraat verbindt de Hoofdstraat met de grotere horecazaken op het Anton Pieckplein. In Loon op Zand onderzoeken we de actuele situatie van het centrum en werken we in 2025 de koers die in de Omgevingsvisie is vastgesteld, verder uit. Inzet hierbij is behoud van de supermarkt in de kern Loon op Zand.
Resultaat	Centrum Kaatsheuvel: Eind 2024 is het toekomstperspectief vastgesteld. Naast alle reguliere projectwerkzaamheden is, voortvloeiend uit het toekomstperspectief, gaven we in 2025 opdracht tot het doen van een positioneringsonderzoek voor het centrum Kaatsheuvel. Begin 2026 leveren we dit rapport op. Daarnaast sloten we een intentieovereenkomst tot het doen van een haalbaarheidsonderzoek voor het verplaatsen van de Jumbo naar een centrale positie binnen het centrumgebied. Centrum Loon op Zand: In 2025 voerde een adviesbureau een marktanalyse uit voor centrum Loon op Zand. De uitkomsten deelden we met de raad. Naar aanleiding van deze marktanalyse is besloten een relocatiestudie te doen. Dit onderzoek startten we in 2025 en zal naar verwachting na de 1^e helft van 2026 gereed zijn.

Witte Kasteel	
Doel	Instandhouding rijksmonument Witte Kasteel.
Inhoud	Het Witte Kasteel is een rijksmonument dat als historische buitenplaats is aangewezen. Op basis van de uitgevoerde evaluatie van de instandhoudingssubsidie in 2024 wordt de subsidie gecontinueerd.
Resultaat	In 2025 voerde de Stichting, mede dankzij de ontvangen subsidie, onderhoudswerkzaamheden uit aan het kasteel en de historische buitenplaats. Deze werkzaamheden dragen bij aan de instandhouding van het Rijksmonument.

Erfgoedbeleid	
Doel	Het creëren van duidelijkheid over de wijze waarop we ons erfgoed willen behouden.
Inhoud	Erfgoed en monumenten zijn van groot belang voor het karakter en de identiteit van de dorpen in onze gemeente. We willen een beleidsdocument voor erfgoed inclusief de monumenten waarin we aangeven wat onze visie op erfgoed is. Hierbij ontwikkelen we kaders die aansluiten bij het gedachtegoed van onze Omgevingsvisie 2040 Loon op Zand.
Resultaat	Op 11 december 2025 stelde de raad de Nota erfgoed 2026-2036 vast. Dit document vormt de basis voor onze visie op en omgang met het Loonse erfgoed. Het aankomend jaar gaan we aan de slag met het uitwerken van het aanwijzingskader voor monumenten wat volgt uit de Nota Erfgoed.

3.4 Economische ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

- Een groene en recreatieve gemeente met een gevarieerd aanbod aan horeca, winkels, verblijfsaccommodaties, evenementen en dagrecreatie voor inwoners en bezoekers.
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat waar ruimte is om te ondernemen en met goed georganiseerde ondernemerscollectieven.
- Krachtenbundeling, efficiency en een professionele aanpak van toeristisch-recreatieve marketing en gastheerschap voor onze gemeente en de Langstraat-regio.
- Behoud en versterking van de werkgelegenheid.
- Het blijft in Loon op Zand prettig om te wonen én te recreëren.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In 2025 zetten we uitvoering op basis van het actieprogramma Economische en toeristisch-recreatieve visie door. Vanuit dit programma ontwikkelden we nieuwe recreatieve routes die de recreatieondernemers beter met de diverse centraondernemers verbinden. Ook startten we met een onderzoek naar het komen tot een greendeal voor het bedrijvenpark Kaatsheuvel en stelde de gemeenteraad de horecavisie in december 2025 vast.

Vanuit economische zaken hebben we een zeer geslaagde Dag van de Techniek achter de rug, waarbij lokale ondernemers jongeren stimuleren om te kiezen voor een techniekopleiding.

Binnen onze reguliere taken

3.4 Economische ontwikkeling	Realisatie			Begroting
	2023	2024	2025	2025
Aantal vestigingen per 10.000 inwoners	1299	1331	1328	1375
Aantal banen recreatie en toerisme per 1.000 inwoners	153	149	206	220
Aantal banen totaal in de gemeente per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	590	612	629	625
Verhouding banen en woningen (voorheen Functiemenging)	50,3	50,8	51,2	50

Toelichting tabel

- Voor het jaar 2024 hadden we voor het aantal vestigingen een verkeerde waarde overgenomen. We zien dat het aantal vestigingen iets is afgenomen.
- We zien een stijging in de werkgelegenheid in de recreatieve sector.
- De functiemenging ligt net boven de 50%. Dit betekent dat er een goede balans is tussen het aantal banen en het aantal woningen binnen de gemeente Loon op Zand.

Onze verbonden partijen
Midpoint Brabant

Onze speerpunten

Actieprogramma Economische en toeristisch-recreatieve visie 2023 t/m 2027	
Doel	Uitvoering van het samen met de ondernemers opgestelde actieprogramma.
Inhoud	In samenwerking met onze partners hebben we voor 2025 een groot aantal acties geformuleerd. Hiervoor zijn in de vastgestelde begroting al middelen opgenomen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om: - Verhogen van de aantrekkelijkheid van de centra in de kernen Loon op Zand en Kaatsheuvel; - Ontwikkelen van nieuwe recreatieve routes; - Uitvoeren van een nulmeting van de huidige verblijfsaccommodaties/ toeristische sector; - Onderzoeken van de mogelijkheden voor duurzame vormen van vervoer voor toeristen en inwoners in onze gemeente; - Bevorderen van de samenwerking tussen ondernemerscollectieven.
Resultaat	In 2025 startten we met het stimuleren tot samenwerking tussen de ondernemers op bedrijvenpark De Hoogt. Stichting Ondernemend Loon op Zand startte, in samenwerking met de gemeente, een onderzoek naar een gemeentebreed ondernemersfonds. Het online communicatieplatform voor ondernemers is actief in gebruik genomen en gepromoot. We organiseerden weer Dag van de Techniek waarbij lokale ondernemers jongeren stimuleren om te kiezen voor een techniekopleiding. Regionaal gaven we invulling aan het trekkerschap van Leisure binnen Hart van Brabant, deelname aan werkgroep voor de RegioBoost en is Loon op Zand aanspreekpunt voor het routebureau Brabant voor de regio.

Landschapspark Pauwels	
Doel	Ontwikkelen van landschapsstructuren en recreatief aanbod (motie begroting 2024).
Inhoud	Loon op Zand is een van de partners van het door de raad vastgestelde Masterplan Pauwels, omdat de ambities grotendeels aansluiten op onze eigen ambities. Een aparte financiële bijdrage aan Pauwels leverden we tot op heden niet. Om onze positie te versterken, met name op de voor ons belangrijke ambities (recreatieve aantrekkelijkheid in het bijzonder) is een financiële bijdrage opgenomen. Landschapspark Pauwels heeft een aantal grote doelstellingen die te lezen zijn in het door de raad vastgestelde Masterplan. Door het versterken van de recreatieve mogelijkheden in het gebied in combinatie met groene dooradering willen we deze opgave vorm gaan geven.
Resultaat	In 2025 gaven we vervolg aan Landschapspark Pauwels. Dit landschapspark is een deelgebied geworden binnen de Gebiedsgerichte Aanpak Loonse en Drunense Duinen (GGA). Samen met gemeente Tilburg zijn we aan de slag gegaan met invulling van de doelstellingen door concrete projecten in te brengen bij de GGA waarbij provinciale subsidie is aangevraagd voor uitwerking van de groen-blauwe dooradering en versterking van het landschap. Ook startten we met het beter bekendmaken van Landschap Pauwels. Hiervoor plaatsten we welkomstborden en richtten we informatieborden en picknickplekken in. Op deze manier krijgt Pauwels steeds meer bekendheid en komen bezoekers vaker naar Pauwels. Dit moet bijdragen aan de afname van de bezoekersdruk op de Loonse en Drunense Duinen.

Toeristische aankleding centra	
Doel	Vergroten van de toeristische aantrekkingskracht van onze drie kernen door te zoeken naar een verbinding tussen recreatie en toerisme en Koop Lokaal.
Inhoud	Door middel van vergroening willen we de aantrekkelijkheid voor toerisme van de centra in Kaatsheuvel en Loon op Zand vergroten. Hiermee werken we gelijk aan de doelstellingen voor klimaatadaptatie.
Resultaat	Uit de samenwerking met de Efteling is het reuzenthema gekomen. We plaatsen in de eerste helft van 2026 in het centrum van Kaatsheuvel een aantal reuzenbloempotten die zorgen voor een meer toeristische aankleding van het centrum en tegelijk ook bijdragen aan de vergroening van het centrum. Voor het centrum van Loon op Zand willen we aansluiten bij de ontwikkeling en ontwerp van het nieuwe Dorpshuis, op deze manier sluit de vergroening integraal aan op de nieuwe openbare ruimte.

Wat heeft het gekost?

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
3.1	Omgeving	7.489	7.331	6.813	518	V
3.2	Duurzaamheid	6.369	6.155	6.311	-156	N
3.3	Wonen	3.922	6.218	7.372	-1.154	N
3.4	Economische ontwikkeling	820	818	740	77	V
Lasten voor reserves		18.600	20.521	21.524	-715	N
3.99	Toevoeging reserves venster 3	-	1.869	2.107	-238	N
Totaal lasten na toevoeging reserves		18.600	22.391	23.343	-953	N
3.1	Omgeving	592	841	978	137	V
3.2	Duurzaamheid	6.979	6.890	6.871	-19	N
3.3	Wonen	661	3.669	5.984	2.315	V
3.4	Economische ontwikkeling	30	46	45	-0	N
Baten voor reserves		8.262	11.446	13.878	2.432	V
3.99	Onttrekking reserves venster 3	108	1.525	1.521	-4	N
Totaal baten na onttrekking reserves		8.370	12.971	15.399	2.428	V
Saldo venster 3		-10.230	-9.420	-7.945	1.475	V

Toelichting lasten

Lasten Venster 3 (bedragen x € 1.000)		Nadeel	-953
3.1 Omgeving		Voordeel	518
I	Openbaar groen	Voordeel	341
Een aantal groenprojecten kon geen doorgang vinden in 2025. Deze projecten worden in 2026 opnieuw ingepland en uitgevoerd.			
I	Straatreiniging	Voordeel	164
Door aanbesteding van het IBOR contract (intergraal beheer openbare ruimte) zijn sommige werken goedkoper en / of duurder uitgevallen. In 2026 zal er een herverdeling plaats vinden van de budgetten zodat deze aansluiten bij de kosten van het nieuwe contract.			
I	Verkeer	Voordeel	25

Door vertraging bij de uitvoerende partij is er minder onderhoud aan de bewegwijzering gepleegd dan gepland. Daarnaast vielen de aanbestedingskosten voor de abri's lager uit.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-12
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.2 Duurzaamheid		Nadeel	-156
I	Afval	Nadeel	-249
De kosten voor afvalinzameling en -verwerking worden volledig gedekt door de inkomsten uit de afval-stoffenheffing. Het resultaat van deze gesloten begroting wordt bij de jaarrekening verrekend met de voorziening afval. Doordat de vergoeding voor herbruikbaar afval en de opbrengst van de heffing hoger zijn uitgevallen heeft het taakveld afvalinzameling een positief resultaat. Dit extra bedrag is toegevoegd aan de voorziening afvalinzameling. Doordat deze extra storting niet was geraamd wijken de kosten af van wat vooraf was begroot.			
I	Riolering	Nadeel	-51
Hogere energiekosten en spoedreparaties aan hoofdgemalen hebben geleid tot een overschrijding van het rioleringsbudget. De kosten van riolering worden volledig gedekt door de inkomsten uit de rioolheffing. Het resultaat van deze gesloten begroting wordt bij de jaarrekening verrekend met de voorziening riolering.			
I	Hondenuitlaatplaats	Voordeel	36
Door aanbesteding van het IBOR contract (intergraal beheer openbare ruimte) zijn sommige werken goedkoper en / of duurder uitgevallen. In 2026 zal er een herverdeling plaats vinden van de budgetten zodat deze aansluiten bij de kosten van het nieuwe contract.			
I	Salarislasten	Voordeel	30
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Gemeentewerf/Milieustraat	Voordeel	32
Jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden op de milieustraat en gemeentewerf hebben in 2025 geen doorgang kunnen vinden. De werkzaamheden zijn herschikt naar de loop van 2026, hetgeen leidt tot een verschuiving in de onderhoudscyclus.			
I	Duurzaamheid	Voordeel	41
Bij werkzaamheden rondom de energietransitie is minder gebruik gemaakt van externe expertise, dit heeft geleid tot minder uitgaven.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	5
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.3 Wonen		Nadeel	-1.154
I	Salarislasten	Voordeel	205
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	SiSa Stimulering Woningbouw	Voordeel	75
De middelen voor de SiSa Stimulering Woningbouw zijn niet verstrekt in 2025. De middelen zullen naar alle verwachtingen in 2026 ontvangen worden. Hierdoor hebben er in 2025 ook geen uitgaven plaatsgevonden ten laste van de SiSa.			
I	Flexwoningen	Nadeel	-38
Voor het project flexwoningen is door het Rijk een stimuleringssubsidie beschikbaar gesteld van € 720.000. Ten tijde van het adresseren van een deelbudget hiervan van € 60.000 voor de apparaatskosten was sprake van realisatie van het project in samenwerking met Casade. Uiteindelijk is gekomen tot een aanbestedingsprocedure waardoor meer tijd aan dit project is besteed dan waarin in eerste aanleg is voorzien. Ook (onvoorziene) externe advieskosten zijn ten laste van het project gebracht.			
I	Grondexploitaties woningbouw	Nadeel	-1383
Dit betreft de uitgaven binnen de actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit bestaat voor een groot gedeelte uit kosten voor het bouw- en woonrijp maken van de actieve grondexploitatie Westwaard en kosten voor het faciliteren van het gemeentelijke grondbeleid. In 2025 is er een tussentijdse winstneming genomen voor de actieve grondexploitatie Westwaard. Deze lasten staan in relatie met de baten die toegelicht worden.			

I	Overige afwijkingen	Nadeel	-13
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.4 Economische ontwikkeling		Voordeel	77
I	Salarislasten	Voordeel	93
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Economie	Voordeel	41
De onderschrijding van de budgetten binnen het thema Economie is te wijten aan de volgende oorzaken: 1. Het Toeristisch Informatie Punt in Loon op Zand is nog niet gerealiseerd. De beoogde locatie hiervoor is het nieuwe Dorpshuis, waarvan de bouwwerkzaamheden nog in voorbereidingsfase zijn. 2. De realisatie van een route rondom de Reuzenpotten in het centrum van Kaatsheuvel heeft door vertraging in de voorbereiding geen doorgang kunnen vinden in 2025. 3. Er zijn minder evenementensubsidies uitgekeerd, omdat er twee evenementen geen doorgang hebben gevonden.			
I	Grondexploitatie bedrijventerreinen	Nadeel	-39
Dit betreft de uitgaven binnen de actieve grondexploitatie Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West). Dit bestaat grotendeels uit de afwikkelingskosten van de actieve grondexploitatie Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West) die is afgesloten in de jaarrekening 2025.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-18
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.99 Mutaties reserves		Nadeel	-238
Er zijn meer bijdragen ontvangen voor de bovenwijkse voorzieningen vanuit de afgesloten overeenkomsten dan groot. Hierdoor is er dus ook meer gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.			

Toelichting baten

Baten Venster 3 (bedragen x € 1.000)		Voordeel	2.428
3.1 Omgeving		Voordeel	137
I	Openbare verlichting	Voordeel	77
Er zijn meer schades geweest dan in voorgaande jaren, maar we hebben ook een groter deel kunnen verhalen op de veroorzakers en het Waarborgfonds. Het totale verhaalde bedrag resulteert in een positieve eenmalige afwijking.			
I	Zwerfafval	Voordeel	40
De SUP-vergoeding (Single Use Plastic) vloeit voort uit nieuwe afspraken tussen producenten en het ministerie. Waar we voorheen enkel een vergoeding ontvingen voor de inhoud van afvalbakken, krijgen we nu ook een compensatie voor plastic verpakkingsmateriaal. Dit zorgt voor hogere inkomsten.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	20
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.2 Duurzaamheid		Nadeel	-19
I	Baten afvalstoffenheffing	Voordeel	33
De afvalstoffenheffing heeft meer opgeleverd dan vooraf was ingeschat.			
I	Baten riolering	Voordeel	60
De rioolheffing heeft meer opgeleverd dan vooraf was ingeschat.			
I	Afval	Voordeel	156
Dit zijn de inkomsten uit betalingen voor de verschillende afvalstromen op het Grondstoffencentrum. Ook gaat het om extra inkomsten door een nabetaling van verpakkingsvergoedingen over de jaren 2020 tot en met 2022.			
I	SiSa CDOKE	Nadeel	-240

Om te voldoen aan de begrotingsrechtmatigheid zijn de lasten die gedekt worden uit een subsidie opgenomen in de begroting. Deze lasten zijn niet eenvoudig in te schatten. Voor de subsidie CDOKE zijn in 2025 minder kosten gerealiseerd dan begroot, deze kosten schuiven door naar 2026 en blijven declarabel voor de SPUK-CDOKE			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-28
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.3 Wonen		Voordeel	2.315
I	SiSa Stimulering Woningbouw	Nadeel	-75
De middelen voor de SiSa Stimulering Woningbouw zijn niet verstrekt in 2025. De middelen zullen naar alle verwachtingen in 2026 ontvangen worden.			
I	Bijdrage reserve bovenwijkse voorzieningen	Voordeel	238
Er zijn meer bijdragen ontvangen voor de bovenwijkse voorzieningen vanuit de afgesloten overeenkomsten dan begroot. Deze bijdragen worden gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.			
I	Grondexploitatie woningbouw	Voordeel	1452
Dit betreft de opbrengsten binnen de actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit bestaat voor een gedeelte uit grondverkoop en kostenverhaal via de afgesloten overeenkomsten. In de jaarrekening 2025 is de actieve grondexploitatie De Els fase 2 afgesloten. Hierdoor is de verliesvoorziening vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. Verder heeft er een tussentijdse winstneming plaatsgevonden voor de actieve grondexploitatie Westwaard. Deze opbrengsten horen deels bij de uitgaven die verderop worden toegelicht.			
I	SiSa Realisatiestimulans	Voordeel	693
Uit de SISA-verantwoording blijkt dat de gemeente in 2025 een bedrag van € 693.000 heeft ontvangen via de regeling Realisatiestimulans Woningbouw. Deze rijksregeling ondersteunt gemeenten bij het versnellen van de bouw van betaalbare woningen door een bijdrage te verstrekken op basis van daadwerkelijk gestarte bouwprojecten. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in een bestemmingsreserve woningbouw, zodat de middelen gericht kunnen worden ingezet voor toekomstige investeringen en het opvangen van financiële knelpunten binnen de woningbouwopgave.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.4 Economische ontwikkeling		Voordeel	0
I	Overige afwijkingen	Voordeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.99 Mutaties reserves		Nadeel	-4
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Venster 0. Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Ambitie

We blijven werken aan het herstel van de financiële balans. Het tekort groeit, waardoor het elk jaar een uitdaging blijft om een sluitende begroting op te stellen. Dit vraagt om een zorgvuldige aanpak waarmee we de inkomsten en uitgaven zo goed mogelijk in balans houden en tijdig kunnen bijsturen waar dat nodig is. Daarnaast moeten we financiële ruimte creëren om het huidige beleid voort te zetten, onze ambities waar te maken én de gemeentelijke belastingen zo laag mogelijk te houden. Een belangrijk onderdeel hiervan is het versterken van onze solvabiliteitspositie, zodat we de financiële weerbaarheid van de gemeente duurzaam verbeteren.

Algemene uitkering

In 2025 viel de algemene uitkering uiteindelijk gunstiger uit dan verwacht. De september- en decembercirculaire zorgden voor extra middelen en kleine positieve bijstellingen voor onze gemeente. Hierdoor verbeterde onze financiële positie en konden we onze reserve versterken. Daarnaast stelde het Rijk de voorziene terugval in het gemeentefonds uit, wat meer financiële rust geeft voor de komende jaren.

Lokale heffingen

In de paragraaf lokale heffingen geven we een nadere toelichting op de onderbouwing en beleidslijnen. In het kort:

- In 2025 zijn de lokale heffingen aangepast volgens het beleid uit de begroting. De opbrengst van de OZB steeg met 17,6%, door een combinatie van inflatie (2,8%), stijgende WOZ waarden (6,3%) en een herberekening waarbij de in eerdere jaren niet toegepaste inflatiecorrecties alsnog zijn meegenomen (8,5%).
- De toeristenbelasting bleef in 2025 gelijk, zoals eerder door de raad besloten.
- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend vastgesteld: de opbrengsten dekten precies de kosten van afvalinzameling en rioolbeheer.

Overhead

In de paragraaf bedrijfsvoering geven we een nadere toelichting op de onderbouwing van personele- en ICT-ontwikkelingen.

Wat heeft het gekost?

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
0.1	Overhead	14.123	14.092	14.409	-317	N
0.2	Lokale heffingen	679	764	747	16	V
0.3	Algemene uitkeringen	-	-	-	-	V
0.4	Dividend	12	10	26	-16	N
0.5	Financieringsfunctie	-387	-49	-23	-25	N
0.6	Overige algemene dekkingsmiddelen	238	271	92	178	V
0.7	Onvoorziene uitgaven	25	-	-	-	V
0.8	Vennootschapsbelasting	-	65	65	-	N
Lasten voor reserves		14.690	15.153	15.317	-164	N
0.99	Toevoeging reserves venster 0	-	150	150	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		14.690	15.303	15.467	-164	N
0.1	Overhead	1.003	1.050	850	-199	N
0.2	Lokale heffingen	13.062	13.680	12.596	-1.084	N
0.3	Algemene uitkeringen	47.796	48.945	48.197	-748	N

0.4	Dividend	88	88	105	17	V
0.5	Financieringsfunctie	23	82	116	35	V
0.6	Overige algemene dekkingsmiddelen	25	58	241	183	V
0.7	Onvoorziene uitgaven	-	-	-	-	V
0.8	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	V
Baten voor reserves		61.997	63.902	62.105	-1.797	N
0.99	Onttrekking reserves venster 0	894	1.044	1.012	-32	N
Totaal baten na onttrekking reserves		62.891	64.947	63.117	-1.829	N
Saldo venster 0		48.201	49.644	47.651	-1.993	N

Toelichting lasten

Lasten Venster 0 (bedragen x € 1.000)	Nadeel	-164
---------------------------------------	--------	------

0.1 Overhead	Nadeel	-317
I Exploitatie Klavier	Nadeel	-35
Dit komt voornamelijk door de overschrijding op inzet Receptie en Beveiliging, door extra activiteiten. Er is extra inzet geweest met Carnaval, op zondagen en op de ochtenden om het pand te openen en alarmopvolgingen.		
I Salarislasten	Voordeel	1.588
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering		
I Inhuur derden	Nadeel	-2.120
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering		
I Doorberekende uren	Voordeel	222
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering		
I Automatisering	Voordeel	74
Op het onderdeel software, licenties en contracten heeft een forse overschrijding plaatsgevonden. Dit vindt deels zijn oorzaak in applicaties die na overbrenging naar de cloud (versaaing), aanzienlijk duurder zijn geworden, het nog niet op kunnen zeggen van applicaties, maar vooral ook in veranderingen die niet ruim van te voren bekend zijn dan wel waarvan de impact op voorhand onvoldoende bekend is. Hier staat tegenover dat een strakke regievoering alsmede vertragingen als gevolg van de overgang naar de nieuwe werkplek (het verlaten van de Citrix omgeving) een fors voordeel ten opzichte van de voorschotnota heeft opgeleverd, wat gezamenlijk resulteert in een onderschrijding van het budget.		
I Algemene benodigdheden	Voordeel	111
Als gevolg van de zogeheten "harde knip" die heeft plaatsgevonden, de scheiding tussen de Brasserie en het gemeentehuis, was bij het vaststellen van de begroting voor 2025 nog niet geheel duidelijk met welke kosten daadwerkelijk rekening gehouden moest worden. In 2025 vielen deze kosten aanzienlijk lager uit wat heeft geleid tot de onderschrijding van dit budget.		
I Brandweerkazerne Kaatsheuvel - Dodenaauweg	Voordeel	101
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.		
I Pand het Klavier - Anton Pieckplein 1	Voordeel	39
Het groot onderhoud is goedkoper uitgevoerd dan oorspronkelijk ingeschat. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.		
I Gemeentewerf - Liechtensteinstraat 6	Voordeel	26
Er waren minder kosten dan oorspronkelijk ingeschat. Dit zit hem voornamelijk in minder klein onderhoud en lagere energielasten.		
I Overige personeel gerelateerde kosten	Nadeel	-165

Omdat er veel nieuwe medewerkers zijn aangenomen, zijn de kosten door de 'training on the job' voor deze nieuwe medewerkers zijn de kosten voor scholing en training hoger dan gepland. Daarnaast moest er extra geld worden gereserveerd voor verlofsparen. Tevens moest de dotatie voorziening verlofsparen verhoogd worden.			
I	Domein Dienstverleningen en Bedrijfsvoering	Nadeel	-124
De overschrijding komt voornamelijk door de ondersteuning die ingehuurd is voor de Woo, door een stijging in de aanvragen en een groot Woo onderzoek. En door de Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer).			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-34
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.2 Lokale heffingen		Voordeel	16
I	Overige afwijkingen	Voordeel	16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.3 Algemene uitkeringen		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.4 Dividend		Nadeel	-16
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.5 Financieringsfunctie		Nadeel	-25
I	Financieringsmiddelen	Nadeel	-25
Door een extra aangetrokken lening is er een overschrijding op de te betalen rentekosten			
0.6 Overige algemene dekkingsmiddelen		Voordeel	178
I	Aankopen niet duurzame goederen en diensten	Voordeel	263
Deze is ontstaan door een vrijval van een correctiepost van de jaarrekening 2024.			
I	Voorziening Dubieuze Debiteuren	Nadeel	-85
Dit is een dotatie dubieuze debiteuren. Deze wordt ieder jaar in deze periode definitief berekend en bijgesteld.			
0.7 Onvoorzien uitgaven		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.8 Vennootschapsbelasting		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.99 Mutaties reserves		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			

Toelichting baten

Baten Venster 0 (bedragen x € 1.000)		Nadeel	-1.829
0.1 Overhead		Nadeel	-199
I	Exploitatie Klavier	Voordeel	30
De zalen in het Klavier zijn een aantal keer extra verhuurd door niet voorziene evenementen.			
I	Door berekende overhead	Nadeel	-39
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Pand het Klavier - Anton Pieckplein 1	Nadeel	-96
Het groot onderhoud is goedkoper uitgevoerd dan ingeschat. Hierdoor waren de kosten van groot onderhoud in 2025 lager, waardoor er ook minder is onttrokken uit de voorziening groot onderhoud. Daarnaast zijn de door te belasten servicekosten lager in de nieuwe situatie van de Harde Knip. Hierdoor heeft de gemeente minder inkomsten ontvangen vanuit de servicekosten voor het Klavier.			
I	Brandweerkazerne Kaatsheuvel - Dodenaauweg	Nadeel	-113

Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	19
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.2 Lokale heffingen		Nadeel	-1.084
I	Onroerende zakenbelasting	Nadeel	-33
Het bedrag ontvangen uit de OZB niet woningen is minder dan begroot en het ontvangen bedrag uit de OZB Woning Eigenaren is hoger dan begroot. Het saldo van deze belastingen is € 33.000 negatief.			
I	Toeristenbelasting	Nadeel	-1.074
In de begroting is uitgegaan van een hogere opbrengst aan toeristenbelasting dan uiteindelijk gerealiseerd is. Deze afwijking wordt voor een belangrijk deel verklaard door het feit dat uitbreiding bij een aantal accommodatieverstrekkers achterblijft bij de raming. Daarnaast zijn er nieuwe accommodaties die wel waren meegenomen in de begroting, maar uiteindelijk later open zijn gegaan. Ook zijn er accommodaties die tijdelijk gesloten zijn geweest vanwege verbouwingen. In voorgaande jaren heeft zich bovendien een opstapeling voorgedaan van nog te ontvangen bedragen. Deze openstaande posten zijn in eerdere jaren niet volledig tot realisatie gekomen. Om de financiële positie transparant en realistisch te houden, wordt dit nu in de jaarrekening verwerkt. Daarmee wordt het verlies in dit boekjaar genomen, zodat toekomstige begrotingen op een solide en actuele basis kunnen worden opgesteld. Als gevolg hiervan blijven de gerealiseerde inkomsten achter bij de begrote inkomsten.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	23
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.3 Algemene uitkeringen		Nadeel	-748
I	Gemeentefonds	Nadeel	-748
Dit zijn correcties die het gemeentefonds heeft toegepast over 2022 en 2023. Over het jaar 2023 betreft dit een grote correctie van € 676.000.			
0.4 Dividend		Voordeel	17
I	Overige afwijkingen	Voordeel	17
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.5 Financieringsfunctie		Voordeel	35
I	Financieringsmiddelen	Voordeel	35
Meer rente op de startersleningen en de toegerekende rente veroorzaken het verschil van € 35.000			
0.6 Overige algemene dekkingsmiddelen		Voordeel	183
I	Diverse baten	Voordeel	205
Dit zijn correcties op de belastingrente van het BTW Compensatiefonds vanaf 2018			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-22
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.7 Onvoorzien uitgaven		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.8 Vennootschapsbelasting		Nadeel	0
I	Overige afwijkingen	Nadeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.99 Mutaties reserves		Nadeel	-32
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

In deze paragraaf beschrijven we het beleid voor de lokale lasten en geven we een overzicht van de belangrijkste belastingen en heffingen. Deze inkomsten vormen ongeveer 25% van alle inkomsten van de gemeente.

De uitvoering van onze belastingtaken is met ingang van 1 januari 2023 overgedragen aan de Belasting-samenwerking West-Brabant (BWB). Tussen de deelnemers vindt afstemming plaats over de wijze waarop de BWB uitvoering geeft aan zijn taken. Dat zorgt voor een grotere efficiëntie in de uitvoeringspraktijk.

Beleidsuitgangspunten

In de gemeente Loon op Zand zijn voor de lokale belastingen en heffingen in 2025 de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De afgelopen jaren heeft de gemeente Loon op Zand een terughoudend beleid gevoerd voor de stijging van de OZB. In 2025 werd een stijging van 17,6% doorgevoerd om gederfde inkomsten uit eerdere jaren te compenseren en toekomstige ontwikkelingen op te vangen.
- De hondenbelasting werd in 2025 verhoogd met 2,8%, gelijk aan het indexpercentage uit de meicirculaire 2024.
- Het tarief voor de afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekkendheid. Sinds 1 januari 2024 bestond deze heffing uit een vast en een variabel deel:
 - Het vaste deel was voor ieder huishouden gelijk en wordt in het eerste kwartaal door de BWB geïnd.
 - Het variabele deel verschilt per huishouden en hangt af van het aantal keren dat restafval wordt aangeboden.

De variabele kosten over 2025 worden in 2026 in rekening gebracht

- De toeristenbelasting bleef in 2025 gelijk, zoals de raad heeft besloten in december 2023. Voor 2026 verhogen we de toeristenbelasting tot het landelijk gemiddelde T-2 inclusief de consumentenprijsindex voor hotelovernachtingen en campings met uitzondering de groepsaccommodaties.
- Het tarief voor de rioolheffing was eveneens gebaseerd op 100% kostendekkendheid. In 2025 werd het tarief verhoogd en bedroeg het vastrecht €230 per perceel. Dit leidde tot een onttrekking aan de voorziening riolering.
- De gemakkelijkhedenretributie bleef € 0,16 per bezoeker.
- Voor de overige leges en heffingen is aangesloten bij het indexeringspercentage van de meicirculaire 2024, zijnde 2,8%. Uitzondering hierop zijn de door het Rijk bepaalde tarieven.

Kwijtschelding

Kwijtschelding is vastgelegd in onze gemeentelijke regeling. Particuliere belastingplichtigen kunnen een aanvraag indienen voor de volgende belastingen:

- Afvalstoffenheffing tot maximaal 100%;
- Rioolheffing tot maximaal 100%;
- Hondenbelasting tot maximaal 100% van de eerste hond.

Vergelijking lokale lasten op basis van Coelo-atlas voor gemeenten 2025

Voor een vergelijking van de lokale lasten in 2025 maken we een vergelijking met een aantal andere gemeenten met een vergelijkbaar karakter, dan wel onze buurgemeenten. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 461.110 voor de gemeente Loon op Zand (peildatum 1-1-2024). De lokale lasten in de onderstaande tabel zijn voor een meerpersoonshuishouden

Gemeente	Bedrag	Ranglijst Coelo	Gemeente	Bedrag	Ranglijst Coelo
Loon op Zand (tarief 2025)	€ 1.233	309	Bernheze	€ 951	80
Dalfsen	€ 936	67	Oisterwijk	€ 1.023	164
Oldebroek	€ 944	72	Dongen	€ 1.019	160

Heusden	€ 967	93	Tilburg	€ 804	8
Waalwijk	€ 838	13			

De hoogte van de woonlasten zegt, zonder nader onderzoek, niets over het voorzieningenniveau van een gemeente. Vandaar dat aan de uitkomst van de benchmark geen harde conclusies kunnen worden verbonden. In 2025 waren de gemiddelde woonlasten in Nederland € 1.053.

Gemeentelijke belastingen

Verzameloverzicht opbrengsten lokale heffingen

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
0.61	OZB-gebruikers	835	1.005	971	-34	N
0.62	OZB-eigenaren	7.520	8.240	8.205	-35	N
0.64	Hondenbelasting	130	120	123	3	V
0.64	Reclamebelasting	140	120	135	15	V
3.4	Toeristenbelasting	3.800	3.630	2.822	-808	N
3.4	Vermakelijkhedenretributie	574	600	600	0	-
7.2	Rioolheffing	2.488	2.488	2.622	134	V
7.3	Afvalstoffenheffing & Reinigingsrechten	3.406	3.406	3.439	33	V
	Totaal	18.893	19.609	18.917	-692	N

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Belastingsoort	2023	2024	2025
OZB Woningen			
1. Eigenaar	0,1071	0,1078	0,1432
2. Gebruiker	-	-	-
Totaal (in procenten)	0,1071	0,1078	0,1432
OZB Niet-woningen			
1. Eigenaar	0,2479	0,2690	0,2600
2. Gebruiker	0,1966	0,1625	0,1610
Totaal (in procenten)	0,4445	0,4315	0,4210

De OZB wordt geheven via een percentage van de WOZ-waarde. Het percentage voor 2025 werd beïnvloed door twee zaken: stijging van de WOZ-waarde per 1 januari 2024 (peildatum) en macro-economische ontwikkelingen zoals die in de algemene uitkering worden meegenomen. In de tabel hierboven staan de percentages voor 2023 tot en met 2025 vermeld.

Hondenbelasting

In het coalitieakkoord is het voornemen uitgesproken om de opbrengst hondenbelasting in overeenstemming te brengen met de kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van de belastingtaak en de uitvoering van het beheerplan hondenuitlaatplaats. Voor de hondenbelasting is aangesloten bij het indexeringspercentage van de OZB, zijnde 2,8%.

Tarieven	2023	2024	2025
Eerste hond	€ 40,34	€ 41,59	€ 42,75
Tweede en volgende hond	€ 60,30	€ 62,17	€ 63,91
Kennel	€ 221,57	€ 228,44	€ 234,83

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk
Baten	130	120	123
Lasten	159	161	126
Saldo	-29	-41	-3

Toeristenbelasting

In onderstaande tabel de ontwikkeling van de tarieven tot en met 2025.

Tarief toeristenbelasting	2023	2024	2025
Bed & Breakfast (B&B)	€ 2,00	€ 1,12	€ 1,12
Groepsaccommodaties	€ 1,25	€ 1,12	€ 1,12
Kampeerterein	€ 2,00	€ 1,12	€ 1,12
Mini-kampeerterein	€ 1,25	€ 1,12	€ 1,12
Hotels	€ 3,00	€ 2,50	€ 2,56
Vakantiewoningen	€ 3,00	€ 2,10	€ 2,15
Overige accommodaties	€ 3,00	€ 2,50	€ 2,50
Jaarplaats	€ 250,00	€ 175,20	€ 179,58
Seizoensplaats	€ 200,00	€ 158,91	€ 162,88
Voorseizoensplaats	€ 100,00	€ 90,74	€ 93,01

Vermakelijkhedenretributie

Omschrijving	2023	2024	2025
Baten (x 1.000)	539	561	600

Vanaf 1 januari 2018 is de maatstaf van heffing voor de vermakelijkhedenretributie gewijzigd. De onderliggende methodiek is gewijzigd naar het aantal betalende bezoekers van de vermakelijkheid in peiljaar T-2 dat de 50.000 te boven gaat met een maximum aantal bezoekers van 4.000.000. Voor 2025 betekent dit peiljaar 2023, er is een tarief gehanteerd van € 0,15 per betalende bezoeker.

Rioolheffing

Het tarief voor 2025 voor de rioolheffing is verhoogd tot € 230,00. In onderstaande tabel geven we de ontwikkeling in de jaren 2023-2025 weer.

Tarief voor rioolheffing	2023	2024	2025
Minimumtarief (tot 250 m3)	€ 210,00	€ 210,00	€ 230,00

In onderstaand overzicht geven we een specificatie en toelichting bij de kosten toegerekend aan de rioolheffing, inclusief de mate van kostendeckendheid.

Rioolheffing (bedragen x € 1.000)	
Kosten	
Netto kosten taakveld	2.123
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	293
BTW	183
Storting voorziening	22
Totale kosten	2.622
Opbrengsten rioolheffing	2.622
Totale opbrengsten	2.622
Dekkingspercentage	100%

Afvalstoffenheffing

Het jaarlijkse resultaat op het product reiniging, zowel voor- als nadelig, wordt verrekend met de voorziening reiniging. De voorziening reiniging is bedoeld om fluctuaties in de tarieven op te vangen. Als uitgangspunt geldt 100% kostendeckendheid.

De tarieven voor een- en meerpersoonshuishoudens bestaan uit een vast deel en een variabel deel. Het vastrecht bedraagt €247,67 voor eenpersoonshuishoudens en € 310,81 voor meerpersoonshuishoudens. Het variabel deel bedraagt €5 per lediging. In onderstaande tabel geven we de ontwikkeling van het tarief van 2024 en 2025 weer.

Tarieven (x € 1.000)	2023	2024	2025 Vastrecht	2025 Variabel ⁹	2025 Inclusief 7 ledigingen
Eenpersoonshuishouden	€ 241,45	€ 232,55	€ 247,67	€ 35,00	€ 282,67
Meerpersoonshuishouden	€ 328,22	€ 291,84	€ 310,81	€ 35,00	€ 345,81
Bedrijven (incl. BTW)	€ 397,15	€ 409,51	€ 376,07	€ 42,35	€ 418,42

⁹ Voor het variabel deel is in de berekening hierboven uitgegaan van gemiddeld 7 keer per jaar (landelijk gemiddelde). Verwachting is dat in de praktijk eenpersoonshuishoudens de klike minder vaak aanbieden en meerpersoonshuishoudens de klike vaker aanbieden dan dit landelijk gemiddelde.

In onderstaand overzicht geven we een specificatie en toelichting bij de kosten toegerekend aan de afvalstoffenheffing, inclusief de mate van kostendekkendheid.

Afvalstofheffing (bedragen x € 1.000)		
Kosten		
Netto kosten taakveld		
Toe te rekenen kosten:		2.288
	Overhead	339
	BTW	385
Storting voorziening		428
Totale kosten		3.439
Opbrengsten afvalstofheffing		3.401
Opbrengsten reinigingsrecht		38
Totale opbrengsten		3.439
Dekkingspercentage		100%

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

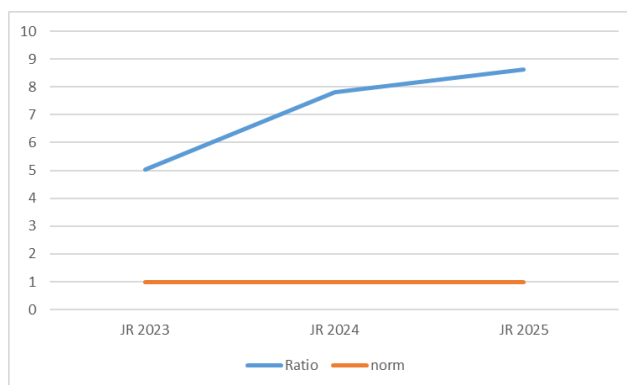
Het weerstandsvermogen is de mate waarin een gemeente in staat is om risico's op te vangen. Voldoende weerstandscapaciteit zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Het uitgangspunt is, zoals in het coalitieakkoord 2018-2022 is bepaald, dat de ratio van het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn.

	JR 2023	JR 2024	JR 2025	B 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	19.587	17.985	16.554	15.808
Benodigde weerstandscapaciteit	3.897	2.307	1.919	2.747
Ratio	5,03	7,80	8,63	5,75

Het risicoprofiel is afgenomen ten opzicht van de begroting 2025. Dit komt onder andere door een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit en een afname van de risico's ten opzichte van de begroting.

De weerstandsratio voldoet ruim aan de norm van 1,0. We hadden een afname verwacht, er is meer eigen vermogen (beschikbare weerstandscapaciteit) en minder benodigde weerstandscapaciteit dan begroot.

Aan de inkomstenkant blijft het gemeentefonds een onzekere factor. Door een extra uitkering van het gemeentefonds is het ravijnjaar verschoven. De grootste veranderingen die effect hebben op de inkomsten is de nieuwe normeringssystematiek.

Aan de kostenkant hebben de ver-/nieuwbouw van schoolgebouwen en het verplaatsen van het rioolgemaal een omvangrijke financiële impact.

De reservepositie staat onder druk. We monitoren de ontwikkelingen op de voet en gaan over tot (her)waardering van de risico's en onzekerheden zodra hier betere schattingen van te maken zijn.

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de risico-inschatting:

- Risico's waarvoor beheersingsmaatregelen zijn getroffen welke het risico afdekken worden niet financieel vertaald in het risicoprofiel.
- Risico's met een omvang (kans x impact) kleiner dan € 100.000 worden alleen opgenomen indien de impact groter dan € 500.000 (incidenteel) of € 100.000 (structureel) is.

De volgende eerder ingeschatte risico's zijn waar nodig geactualiseerd.

Risico-Inventarisatie (reeds bekend)					
Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico bij begroting 2026	Actualisatie	Risico bij jaarrekening 2025
Algemene uitkering gemeentefonds	De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De uitkering is onderhevig aan onzekerheden, zowel op financieel-	S	1.130	Er is door het nieuwe kabinet een herverdeling aangekondigd. Het effect hiervan is nog onzeker, het risico blijft in stand.	1.130

	economisch als op beleidsmatig niveau. Deze onzekerheden vormen een risico voor de begrotingsruimte van de gemeente. Hiervoor is een risico opgenomen dat er 50% kans is dat de algemene uitkering 5% afwijkt. (5% afwijking is € 2,3 miljoen).				
Treasury	In 2026 verwachten we grote investeringen zoals het dorps-huis en rioolgemaal. Hiervoor zullen we leningen aan moeten trekken, de rente is hierbij ingeschat op 3% op basis van het peil van voorjaar 2025.	S	225	In het voorjaar van 2026 is de beleidsrente stabiel. Voor langere looptijden (zoals 10 jaar) wordt een gemiddelde rente tussen de 3,5% en 4% als realistisch gezien. Hierdoor moeten we mogelijk meer rente betalen, het risico blijft in stand.	225
Projecten 'grondbedrijf'	De projecten zijn bij de jaarrekening 2025 geactualiseerd. Daaruit volgt dit risicobedrag.	I	227	Het risico op de grondexploitatie is sterk afgenomen, de toelichting hiervan staat in paragraaf 7.	-46
Onderwijs-huisvesting	De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de huisvesting van De Vaert en het Van Haes-trechtcollege. Het risico is ingeschat op de omvang van de kapitaallasten van een basisschool en een middelbare school.	S	300	Voor basisschool de Vaert is een investeringskrediet aangevraagd. Het risico is naar beneden bijgesteld. Markontwikkelingen kunnen zorgen voor prijsfluctuaties.	150
Cyber- en datasecurity	Er is een verhoogd risico op cyberaanvallen. Met onze aanpak rondom privacy, informatiebeveiliging, maar bijvoorbeeld ook ondermijning, treffen we maatregelen om de risico's te beperken. Het vergroten van de alertheid bij medewerkers op mogelijke aanvallen is één van de belangrijkste actiepunten. Ook in Equalitverband is de samenwerking op dit punt intensief. Dit risico is tweeledig: - De schade die wordt aangericht aan systemen, apparatuur	I	200	Geen nieuw inzicht op dit risico.	200

	en bedrijfscontinuïteit. - De investeringen die in Equalitverband nodig zijn om te kunnen voldoen aan aangekondigde nieuwe wettelijke vereisten.				
Extra middelen jeugdzorg	De voorgenomen bezuiniging op jeugdzorg per 2026 vanuit het kabinet Rutte IV is geschrapt door het huidige kabinet. Dit was een extra besparing bovenop de bezuiniging die door de Hervormingsagenda Jeugd in zijn geboekt door het Rijk. De koepels maken jaarlijkse afspraken met het ministerie over de zekerheid die gemeenten gegeven kan worden over de ontwikkeling van deze middelen. Deze lijn volgen we en blijkt tot op heden betrouwbaar.	S	-	Het Rijk heeft in de Meicirculaire 2025 het volgende aangegeven op het gebied van jeugdzorg: - Extra middelen Jeugd 2025–2027 (in totaal € 3 mld, waarvan € 2 mld voor Jeugd) - Correcties op taakmutaties Jeugd en aangepaste bedragen per eenheid vanaf 2027 - Extra middelen voor Jeugd niet structureel vanaf 2028 door nieuwe taakstellingen We waarderen het risico tot 2027 op 0.	-
Wetgeving natuurbescherming	De wetgeving rondom natuurbescherming, -verbetering en de reductie van stikstof heeft invloed op de uitvoering van fysieke bouw- en/of onderhoudsprojecten. Dit kan een negatief effect hebben op zowel tijd als geld.	S	PM	In 2025 zijn verschillende juridische uitspraken geweest over de wetgeving rondom natuurbescherming en de uitwerking daarvan. Dit heeft voor ons niet geleid tot een nieuw inzicht op dit risico.	PM
Rijksmiddelen duurzaamheid	De rijksmiddelen voor duurzaamheid zijn toegekend voor de periode t/m 2025. Zowel het rijk als de financieel toezichthouder (provincie) geven aan dat de middelen structureel geraamd mogen worden. Dit is in de begroting verwerkt. Het risico is dat deze middelen als gevolg van een nieuw regeerakkoord wegvallen. Impact is € 450.000 structureel. Kans vooralsnog ingeschat op 50%.	S	225	In 2025 is besloten dat de rijksmiddelen voor duurzaamheid in 2026 onderdeel zijn van de algemene uitkering. De uitkering bedraagt € 816.000. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Dit risico vervalt. We waarderen het risico tot 2031 op 0.	0

Juridische procedures	De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld. Deze procedures kunnen zorgen voor het uitbetalen van een schadeclaim. Op basis van de status van de lopende procedures kunnen we geen risico inschatting geven.	I	PM	Er zijn in 2025 geen juridische procedures geweest die geleid hebben tot uitbetaling van een schadeclaim. Op basis van de status van de lopende procedures kunnen we geen risico inschatting geven.	PM
Specifieke uitkeringen	Het is mogelijk dat specifieke uitkeringen (SPUK's) van het Rijk aan gemeenten met 10% worden verminderd. Dit komt doordat het Rijk van plan is om een aantal SPUK's over te hevelen naar het Gemeentefonds, maar daarbij een taakstellende korting van 10% toepast. Deze korting zou gecompenseerd worden doordat de verantwoordingslasten voor gemeenten verminderen en de middelen flexibeler kunnen worden ingezet. Het is nog onduidelijk voor welke SPUK's dit van toepassing is, we gaan uit van 25% als risico.	S	260	Geen nieuw inzicht op dit risico	260
Totaal risico's			2.567		1.919

Het volgende risico is nieuw in 2025:-2238

Risico-Inventarisatie (nieuw)			
Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico bij jaarrekening 2025
Kosten gemeenschappelijke regelingen	We zijn deelnemer in een aantal gemeenschappelijke regelingen, zie ook de paragraaf verbonden partijen. Op basis van de ontvangen begrotingen en kaderbrieven zien we een stijging van de kosten door o.a. indexeringen. De beïnvloedbaarheid van deze kosten is beperkt. De stijging heeft een negatief effect op ons saldo.		PM
Totaal			-

Samenvatting risico-inschatting

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Geactualiseerde eerder ingeschatte risico's	1.919
Nieuwe risico's	0
Inschatting risico's 2025	1.919

Financiële kengetallen

Kengetallen	Gerealiseerd							
	Gerealiseerd				Prognose			
	2023	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029
Solvabiliteit (streefwaarde: 20 – 50%)	35%	31%	30%	25%	24%	22%	19%	18%
Netto schuldquote (streefwaarde: < 90%)	27%	27%	32%	54%	61%	75%	87%	93%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle geldleningen (streefwaarde: < 90%)	26%	26%	31%	53%	60%	75%	87%	92%
Grondexploitatie (streefwaarde: < 20%)	-2%	-2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Struct. exploitatieruimte (streefwaarde: > 0)	1%	-1%	-2%	0%	3%	4%	2%	0%
Belastingcapaciteit (streefwaarde: 90 – 105%)	97%	92%	109%					
Netto schuld per inwoner	€ 867	€1.023	€ 1.181	€1.659	€2.004	€2.557	€2.959	€3.155

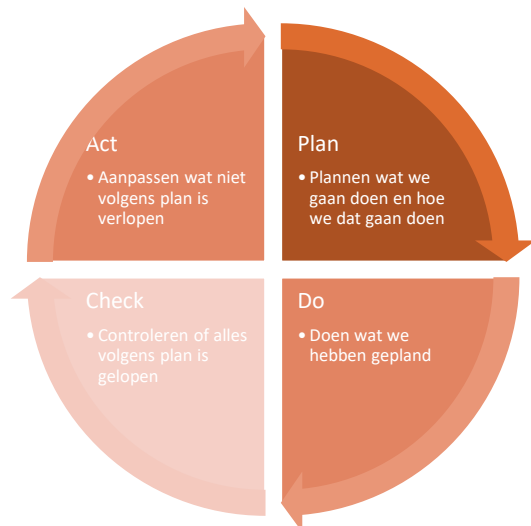
De gerealiseerde cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekeningen t/m 2025.

- De **solvabiliteitsratio** van 20% of hoger is de streefwaarde, de gemeente heeft een gezonde ratio. De ratio neemt de afgelopen jaren af en daalt in de toekomst onder de 20%. Dit komt door een toename van het vreemd vermogen voor investeringen die met vreemd vermogen gefinancierd moeten worden.
- De **netto schuldquote** is gestegen ten opzichte van vorig jaar. Deze loopt de komende jaren verder op in verband met de hogere schulden.
- Een omvangrijke **grondexploitatie** is risicovol als daarmee de baten van de gemeente in grote mate afhankelijk zijn van de opbrengsten uit grondexploitaties. De boekwaarde van de grondexploitatie is negatief, wat betekent dat er meer inkomsten zijn geweest dan kosten. De kosten moeten nog gemaakt worden. Hierdoor wordt de grondexploitatie als weinig risicovol beschouwd.
- De **structurele exploitatieruimte** is negatief. Dit betekent dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten.
- De **belastingcapaciteit** wordt berekend door de gemiddelde woonlasten van een gezin af te zetten tegen het landelijk gemiddelde. Dat gemiddelde wordt gebaseerd op de Atlas van de Lokale Lasten van het COELO. Een belastingcapaciteit hoger dan 100% betekent dat de gemiddelde woonlasten in onze gemeente hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. Het landelijk gemiddelde voor 2025 is afgezet tegen onze woonlasten van 2025.
- De **schuld per inwoner** loopt op als gevolg van het investeringsniveau.

Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente heeft op haar grondgebied een groot aantal kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, constructies, riolering, water en groen met een groot aandeel in de gemeentelijke begroting. Deze kapitaalgoederen leveren een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van de programma's van de begroting, zoals milieu, onderwijs en verkeer. Slecht onderhoud kan leiden tot risico's en daarbij mogelijke aansprakelijkstelling van de gemeente. Bovendien kan het leiden tot kapitaalvernietiging. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens het IBOR-beleidskader geschetst met de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Daarna wordt een overzicht gegeven van de cyclus van beleids- en beheerplannen van de onderdelen van de openbare ruimte. De verschillende kapitaalgoederen worden kort toegelicht. De onderhoudsbudgetten zijn opgenomen in de bijlage "Overzicht baten en lasten per taakveld".

Beleids- en beheerplannen

De basis voor het beheer van de openbare ruimte wordt gevormd door de hier getoonde cyclus. Dit cyclisch werken is duidelijk zichtbaar in de beleids- en beheerplannen die er zijn voor het beheer van de openbare ruimte. In navolgende tabel is dit weergegeven.

In 2025 is de Mobiliteitsvisie, het beleidsplan Spelen en Bewegen door de gemeenteraad vastgesteld. De beheerplannen voor wegen, groen en spelen zijn geactualiseerd en worden begin 2026 door het college vastgesteld als uitwerking van het IBOR 2024-2033.

Beleids- en beheerplannen	Frequentie actualisatie	Fin. vertaling in begroting	Reserve / voorzieningen
Integraal beleid openbare ruimte (IBOR) 2024-2034	10 jaar	Ja	
Beheerplan wegen (2026-2030)	4 jaar	Ja	Reserve wegen
Beheerplan civieltechnische kunstwerken 2025-2029	5 jaar	Ja	
Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2021-2031	10 jaar	Ja	
Programma Water en Riolering 2025-2028	4 jaar	Ja	Voorziening riolering
Speelruimtebeleidsplan 2025-2035 "Samen actief spelen & bewegen"	10 jaar	Ja	
Groenstructuurplan (2019)	Geen einddatum	Nee	
Meerjarenonderhoudsplan bomen 2025-2029	5 jaar	Ja	
Beheerplan groen & Straatmeubilair 2025-2029	5 jaar	Ja	
Beheerplan bijzondere objecten 2021-2026	5 jaar	Ja	
Beleidsplan bijzondere objecten 2021-2031	10 jaar	Ja	Voorziening
Duurzaam Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) (2022)	4 jaar	Ja	

			groot onderhoud ge- bouwen
--	--	--	----------------------------------

IBOR 2024-2033

In het Integraal Beleidsprogramma Openbare Ruimte 2024-2033 zijn de uitgangspunten voor het beheer van de openbare ruimte benoemd. We hanteren voor onze openbare ruimte twee verschillende ambitieniveaus (A is hoog, C is laag). Deze ambitieniveaus zijn gekoppeld aan de onderstaande gebiedsindeling en functies:

Ambitieniveau	A	B	C
Centrum			
Woonbuurten			
Gebiedsontsluitingswegen			
Industrie			
Buitengebied			

Het beheer van de openbare ruimte is een reguliere taak van de gemeente, die bestaat uit de jaarlijkse beheers-, vervangings- en onderhoudsmaatregelen. Voor het beheer van de (kapitaalgoederen in de) openbare ruimte beschikt de gemeente over een aantal instrumenten:

1. Beheersystemen waarin van alle objecten in de openbare ruimte de relevante data zijn ingebracht.
2. Jaarlijkse schouw naar de onderhoudsgesteldheid van de objecten in de openbare ruimte.
3. Meerjaren Uitvoeringsplan (MUP) met daarin alle geplande uitvoeringsprojecten.

De informatie uit deze instrumenten leiden tot planning van de onderhoudswerkzaamheden. Om te zorgen voor een integrale benadering van ontwerp, inrichting en beheer van de openbare ruimte is het Handboek Integraal Werken Openbare Ruimte (HIWOR) beschikbaar.

Groot onderhoud in projectplannen

Door beheer en investeringen op elkaar af te stemmen ontstaat een integraal beeld van ons noodzakelijk onderhoud. De uitvoering en planning hiervan zijn inzichtelijk gemaakt in het Integraal Jaarplan Openbare Ruimte (IJOR) en het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP). Hierin staan de projecten waarmee de kapitaalgoederen in de openbare ruimte op het vastgestelde kwaliteitsniveau en tegelijkertijd functioneel en veilig worden houden. Grote projecten in het programma 2025 waren:

- *Rotonde Horst-Duinlaan*: Op de kruising *Horst-Duinlaan* hebben we een rotonde aangelegd en is de fietsoversteek Duinlaan verbeterd;
- *Reconstructie van de Roestelbergseweg*: Het werk is uitgevoerd, nog een paar restpuntjes worden afgewerkt in Q1 2026.
- *Strieckenlaan, Van Immerseelstraat en Tijsmanlaan*: In 2024/2025 is de voorbereiding en participatie doorlopen. Het werk is aanbesteed en gegund, het werk zal worden uitgevoerd in 2026.
- *Verplaatsen rioolgemaal Sweensstraat*: In 2025 is het werk aanbesteed en gegund. De start van het werk zal plaatsvinden in 2026, uitvoering zal gereed zijn in 2027.

In 2025 zijn een tweetal grote projecten gestart met de voorbereiding en is de participatie gestart, dit betreft de herinrichting van de Vaertenbuurt en de Hilsestraat.

Toelichting kapitaalgoederen

Wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken

In de openbare ruimte is het volgende areaal aanwezig voor de onderdelen wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken:

Wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken		Hoeveelheden
Voorziening Wegen		
Asfaltverharding	579.646	m²
Elementverharding	1.072.269	m²
Betonverharding	22.060	m²
Half-verharding	119.100	m²
Voorziening Openbare verlichting		
Masten	6.110	stuks
Armaturen	6.252	stuks
Ledlampen	4.570	stuks
Gewone lampen	1.772	stuks
Voorziening Civiele kunstwerken		
Bruggen en loopconstructies	6	stuks
Tunnels	4	stuks
Muren en keerwanden	9	stuks

Het onderhoud van wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken is gericht op de technische kwaliteit: de weg en brug moeten bruikbaar zijn, de lamp moet branden. Bij openbare verlichting wordt de vervanging van lampen door LED gecontinueerd.

Voor wegen staan we aan de vooravond van een intensieve periode van vervanging. Veel wegen zijn aan het eind van hun levensduur en zullen moeten worden aangepakt. Om dit gestructureerd aan te pakken en afstemming met andere onderdelen van de openbare ruimte of herinrichtingen te zoeken is een meerjarenplanning en een beheerplan wegen opgesteld. De dekking hiervan zal terug te vinden zijn in het reguliere onderhoud en het investeringsplan.

Riolering en water

In onderstaande tabel hebben we de belangrijkste kenmerken van het stedelijk watersysteem van de voor onze gemeente weergegeven.

Riolering en water		Hoeveelheden		
Voorziening Inzameling				Voor het inzamelen en transporteren van het vrijkomende afval- en regenwater beschikken we als gemeente Loon op Zand over een rioolstelsel met een totale lengte van circa 144 km en 34 rioolgemalen.
Kolken hemelwaterriolering	2.800	stuks		
Kolken gemeente riolering	7.200	stuks		
Voorziening Afvoer (vrij verval)				Om er voor te zorgen dat tijdens extreme neerslag geen wateroverlast optreedt, is het rioolstelsel voorzien van riooloverstorten en hemelwateruitlaten. Speciale rioolvoorzieningen (bergbezinkbassins) beperken de vuiluitworp van de riolering naar het oppervlaktewatersysteem.
Gemengde riolering	78	km		
Vuilwaterriolering	31	km		
Hemelwaterriolering	35	km		
Overstortputten gemengde riolering	16	stuks		
Hemelwateruitlaten gescheiden riolering	18	stuks		Het afvalwater in het buitengebied wordt ingezameld met 217 pomp-units en verpompt
Voorziening afvoer (mechanisch)				
Persleidingen	14	km		
Drukriolering	67	km		
Drukriool-pompunits	217	stuks		

Rioolgemalen	34	stuks	via 67 km aan drukriolering. Al het afvalwater wordt gezuiverd op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van waterschap Brabantse Delta aan De Roei in Kaatsheuvel.
Ondergrondse bergingsvoorziening / Infiltratievoorziening	5	stuks	
Randvoorzieningen	3	stuks	
Bovengrondse bergingsvoorziening / Infiltratievoorziening (bijvoorbeeld wadi's)	15	stuks	
Voorziening meetpunten			
Grondwater	26	stuks	
Afvalwater	3	stuks	
Oppervlaktewater	0	stuks	

Voor de komende jaren ligt er de opgave om het gemaal aan de Sweensstraat te verplaatsen en te vervangen. Dit project wordt samen met het waterschap opgepakt. Het project is dit jaar aanbesteed en gegund. De uitvoering zal in 2026 starten en het werk zal in 2027 worden opgeleverd.

In 2024 is het Programma Water en Riolering (PWR) en bijbehorend Actieplan door het college vastgesteld. In 2025 hebben we een tekort voorzien dus een onttrekking uit de voorziening is noodzakelijk. Met deze onttrekking zijn we binnen de begroting gebleven.

Openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair (inclusief afvalvoorzieningen)

Openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair	Hoeveelheden	
Voorziening Groen (Grassen)		
Gazons	229.034	m²
Berm	513.779	m²
Bloemrijkgras	310	m²
Gazon met bollen	7.123	m²
Zichthoeken	19.989	m²
Trapveld	7.098	m²
Halve meterstrook	19.235	m²
Hondenlosloopgebieden	13.916	m²
Wadi	19.502	m²
Voorziening Groen (beplanting)		
Afzetheesters	41.970	m²
Bodembedekkers	33.495	m²
Bos	178.135	m²
Bosplantsoen	195.655	m²
Bossingel	11.064	m²
Klimplanten	101	m²
Perkrozen	1.057	m²
Vaste planten	7.636	m²
Sierheesters	81.115	m²
Bomen (solitair)	13.181	stuks
Lijnhagen	11.732	m²
Blokhagen	14.119	m²

Voorziening Meubilair		
Zitbanken	580	stuks
Afvalbakken	335	stuks
Peukendroppit	8	stuks
Picknicksets	19	stuks
Hekwerken	2.114	m
Boom en bloembakken	16	stuks
Speelvoorzieningen		
Toestellen	321	stuks
Afvalvoorzieningen		
Ondergrondse containers	93	stuks
Ondergrondse containers	30	locaties

Voor het openbaar groen is de opgave voor de komende jaren in beeld gebracht in het beheerplan. In 2025 is de nieuwe visie op Spelen en Bewegen vastgesteld door de gemeenteraad.

In 2025 hebben we verder gewerkt aan het onderhoud van het groen en het aanpakken van verouderd groen. Hierbij hebben we onze doelen als vergroten biodiversiteit, klimaatstress en burgerparticipatie meegenomen.

Bij speelvoorzieningen speelt burgerparticipatie een belangrijke rol. Hetgeen wat we gerealiseerd hebben moet zo veel mogelijk passen bij de wensen van de buurt. Hierbij zijn de kaders vanuit het beleid en financiën leidend. In 2025 hebben we de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe speelvoorziening in Vaertenbuurt.

In de gemeente Loon op Zand zijn 30 locaties aanwezig met ondergrondse afvalvoorzieningen. Verder staan er diverse wijkvoorzieningen voor o.a. glas en incontinentiemateriaal en luiers. Het onderhoud van de afvalvoorzieningen bestaat uit het reinigen en preventief en correctief onderhoud. Het doel hiervan is om de voorzieningen functioneel te houden. Er zijn circa 10.000 woonadressen die ieder 3 mobiele afvalcontainers (kliko's) in gebruik hebben.

Gebouwen/ Vastgoed

Als cluster Vastgoed zorgen we dat de gebouwen van de gemeente Loon op Zand schoon, heel en veilig zijn en voldoen aan alle geldende wet- en regelgeving. We onderhouden onze gebouwen volgens de methodiek conditiemeten (NEN 2767) en hanteren hiervoor de door de raad vastgestelde conditieniveaus. We herstellen storingen en schades en voeren preventief onderhoud uit, met name aan de installaties in onze gebouwen. Ook zorgen we ervoor dat onze gebouwen goed worden schoongemaakt.

In 2025 hebben we de meerjarenonderhoudsplanung van onze 5 grootste gebouwen geactualiseerd en op basis van de planning het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Zo hebben we in Het Klavier een deel van het systeemplafond vervangen en hebben we de inbraak- en brandmeldinstallatie vernieuwd. Daarnaast hebben we in alle 5 de gebouwen groot onderhoud uitgevoerd aan de elektrotechnische installatie. Zo hebben we aan de hand van uitgevoerde veiligheidsinspecties verbeterpunten doorgevoerd zodat de installaties weer helemaal veilig zijn en hebben we onderhoud uitgevoerd aan noodverlichting en vluchtrouteaanduiding. In 2026 stellen we aan de hand van actuele onderhoudsinspecties nieuwe onderhoudsplanningen op voor onze 5 grootste gebouwen, die we aan de raad zullen voorleggen.

Na de verduurzaming van de gemeentewerf in 2024 zijn we in 2025 aan de slag gegaan met de verduurzaming van de brandweerkazernes in Loon op Zand en Kaatsheuvel. Net als bij de gemeentewerf worden hier warmtepompen en zonnepanelen geplaatst, zodat de gebouwen van het gas af kunnen. In 2025 hebben we

de werkzaamheden voorbereid en zijn we begonnen met de uitvoering, we ronden de werkzaamheden in de eerste helft van 2026 af. Om zonnepanelen te kunnen plaatsen vervangen we eerst de dakbedekking. Later dit jaar gaan we aan de slag met de voorbereidingen voor het laatste pand dat nog verduurzaamd moet worden: Het Klavier.

Ook hebben we in 2025 een bijdrage geleverd aan de voorbereiding van de bouw van het nieuwe Dorpshuis in Loon op Zand en hebben we gesprekken gevoerd over de toekomstige exploitatie van het Dorpshuis met Stichting Dorpshuis Loon op Zand. In 2026 zullen we als toekomstige eigenaar en verhuurder de bouw van het nieuwe Dorpshuis begeleiden en de gesprekken met de Stichting over de exploitatie voortzetten.

Daarnaast hebben we in 2025 samen met een adviseur onderzoek gedaan naar de meest geschikte exploitatievorm voor het theater in Het Klavier. We werken dit verder uit in 2026, in combinatie met het onderzoek naar de mogelijke ombuigingen ten aanzien van kosten en opbrengsten van Het Klavier. Parallel daaraan gingen we in het najaar van 2025 een samenwerking aan met Brandstichters (lokaal bekend van de dj-act Buren van de Brandweer), die in samenwerking met brasserie Bij Anton een viertal culturele voorstellingen programmeerden in het theater, eind 2025 en begin 2026. Na de laatste voorstelling evalueren we deze pilot.

Tot slot hebben we vanuit het cluster Vastgoed een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de voorbereidingen voor het nieuwe accommodatiebeleid en hebben we eerste gesprekken gevoerd over een eventuele aankoop van de Gildenbond. In 2026 zetten we deze gesprekken voort.

Financiële toelichting onderhoudsbudgetten kapitaalgoederen

De onderhoudsbudgetten zijn opgenomen in de bijlage 'Overzicht baten en lasten per taakveld'.

Financiële toelichting investeringen kapitaalgoederen

De investeringen zijn opgenomen in de bijlage "Overzicht restantkredieten".

Paragraaf 4. Bedrijfsvoering

Een toekomstbestendige organisatie

Vanuit de organisatievisie die in 2024 van kracht is geworden, stond 2025 in het teken van verbinden, verduidelijken en vernieuwen. In de organisatie is geïnvesteerd in elkaar en in de relatie met de (bestuurlijke) omgeving. De basis is verder op orde gebracht en er is toegewerkt naar een cultuur waarin leren en ontwikkelen meer centraal staat.

Wat betreft de Vitale organisatie 2.0 zijn in 2025 resultaten bereikt op een aantal pijlers:

- Toepassing van de methodiek Baarda voor functiebeschrijving en -waardering; Een evaluatie van de Job Matrix (het functiegebouw) heeft geleid tot aanscherping en verduidelijking van functies met bijbehorende rollen en leerwegniveaus. Daarmee is een betere aansluiting op nieuwe wet- en regelgeving en toekomstige opgaven van onze organisatie gerealiseerd. De verschuivingen zijn budget neutraal tot stand gekomen. De methodiek is verankerd in de HR-gesprekencycclus, met geautomatiseerde processen.
- Verbinding in de praktijk door de domeingerichte organisatiestructuur; De domeingerichte structuur werkt goed en wordt als positief ervaren, onder meer vanwege de korte lijnen en de mogelijkheid om integraal te kunnen werken. Maar de positionering van de bedrijfsbureaus en andere bedrijfsvoeringsfuncties bleek in de praktijk minder goed uit de verf te komen. Daarom heeft een evaluatie plaatsgevonden en een verkenning van verbeterscenario's. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de organisatiestructuur voor de bedrijfsvoeringsfuncties per 1 december. Voor deze aanpassing bestond breed draagvlak en de overgang is soepel en budget neutraal uitgevoerd.

Daarnaast is geïnvesteerd in twee andere pijlers van de organisatieontwikkeling:

- Leiderschap/management; De leidinggevende posities hebben een stabielere invulling gekregen (geen inhuur meer). Voorbereidingen voor een management ontwikkeltraject zijn getroffen: Een projectgroep is van start gegaan, een visie op leiderschap is geschreven en een concept programma van eisen is opgesteld voor aanbesteding van het traject.
- Ontwikkeling van houding en gedrag van medewerkers; In het dagelijkse werk is continu gestuurd op resultaatgericht en integraal werken. Door de inzet van moderne ICT-systemen (zoals Microsoft Teams) is het digitaal samenwerken bevorderd. Door het actualiseren van personele regelingen en het aanscherpen van het bestuurlijk besluitvormingsproces is meer duidelijk gemaakt wat aan houding en gedrag wordt verwacht ten behoeve van een optimale dienstverlening.

Informatiemanagement, -veiligheid en -beheer

Afgelopen jaar is er veel aandacht geweest voor het verder op orde brengen van de beveiliging en bescherming van de informatiehuishouding. Alhoewel de Cyberbeveiligingswet (Cbw; Vertaling van de Europese NIS2 wetgeving) nog niet is aangenomen, gaan de voorbereidingen en implementaties om hieraan te voldoen gewoon door.

Dat heeft onder andere geleid tot de aanschaf van een nieuw Information Security Management Systeem/ Privacy Management Systeem (ISMS/PMS). Met de inrichting hiervan komt de focus meer te liggen op risicogestuurde beveiliging en bescherming, wat past bij de afgelopen september vastgestelde nieuwe BIO 2.0 norm.

Daarnaast is veel aandacht geweest voor het (her)structureren van de administratie van het functionele beheer van applicaties, om zo inzicht en overzicht te brengen én verantwoording af te kunnen leggen via de

ENSIA-methode. Dit heeft geresulteerd in standaard beheerdocumenten en standaard taken, waardoor continuïteit en beheersing van beveiligingsmaatregelen kan worden aangetoond.

Er is in 2025 een start gemaakt met het samenstellen van een vernieuwd actueel verwerkingenregister.

Het hebben van een dergelijk register is een verplichting uit de AVG.

Op het gebied van bewustwording en in-door-uitstroom van medewerkers is een minimale baseline ingericht.

In 2025 heeft de overgang naar de nieuwe digitale werkplek plaatsgevonden. Dit was nodig om een toekomstbestendige ICT omgeving te bieden. De overgang naar de nieuwe digitale werkplek was niet gepland in 2025. Een deel van de geplande projecten in 2025 is hierdoor doorgeschoven naar 2026. De trainees hebben een grote bijdrage geleverd aan de inzet die nodig was om de nieuwe digitale werkplek te implementeren en daarnaast de reguliere werkzaamheden te continueren.

Bestuurlijke processen

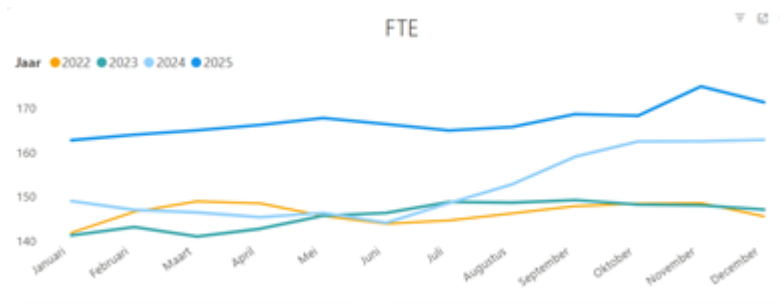
In 2025 is er een professionaliseringsslag gemaakt ten aanzien van de bestuurlijke processen. Met het opstellen van een Lange Termijn Agenda heeft de ambtelijke organisatie voor college en raad inzichtelijk gemaakt wanneer welke documenten ter vaststelling aangeboden worden. Inhoudelijk is er gewerkt aan de verbinding tussen organisatie en griffie door duidelijke afspraken te maken ten aanzien van planning en inhoudelijke kwaliteit van de raadsvoorstellen. Voor het agenderen van voorstellen is er een nieuw proces geschreven voor enerzijds de termijnen voor aanlevering en anderzijds verbetering van de inhoudelijke kwaliteit. Het advies van financiën, juridisch en communicatie wordt beter meegenomen in het voorstel. Tot slot is een handboek opgesteld waarin de processen terug te vinden zijn, de informatie voor de medewerkers op Intranet is geactualiseerd en er zijn voorbereidingen getroffen om in 2026 trainingen voor (nieuwe) medewerkers te organiseren over het schrijven van adviesnota's en raadsvoorstellen.

Hoe kunt u onze resultaten volgen?

Formatie en bezetting

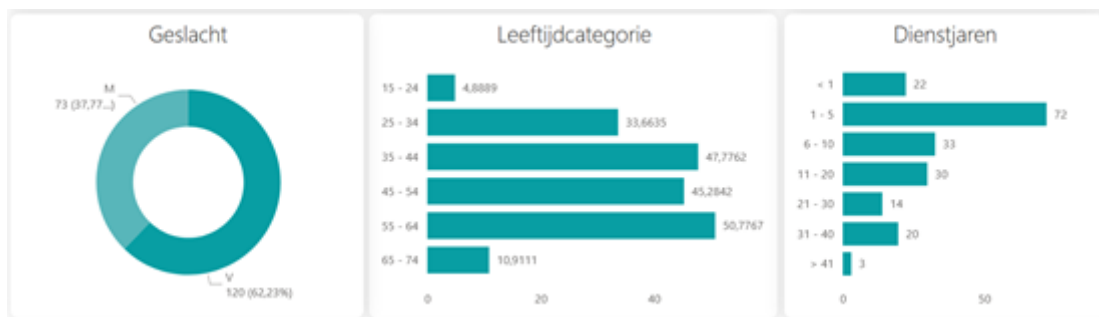
De formatie voor 2025 bedraagt op peildatum december 2025 187 fte. Dit is een kleine toename in de formatie die verband houdt met toegenomen taakstellingen en optimalisatie van de organisatie in verband met de aanpassingen in de organisatiestructuur.

Formatie verloop (bezette fte) vanaf 2022

Op peildatum 31 december bedroeg de bezetting in fte 171,2 (in medewerkers aantallen bedroeg de bezetting 193 medewerkers). In onderstaande overzichten zijn de aantallen en de verdeling in fte en medewerkers weergegeven gedurende het jaar.

FTE bezetting in geslacht – leeftijdscategorie - dienstjaren

Medewerkers bezetting in geslacht – leeftijdscategorie - dienstjaren

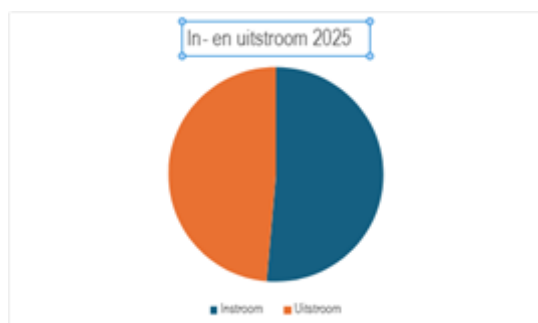

NB: gegevens uit Youforce. Systeem registreert mutaties gedurende het jaar en telt deze bij elkaar.

Vacatures

Op 1 januari 2025 waren er 11 vacatures. Op 31 december 2025 stonden er 5 vacatures open.

We constateren dat het instroom- en uitstroom cijfer toeneemt. De gemiddelde verblijfsduur in de organisatie of functie liep in de afgelopen jaren terug. Op basis van beschikbare gegevens is te zien dat dit een landelijke trend is die mogelijk doorzet.

Uitstroom % = $35/193 \times 100 = 18\%$

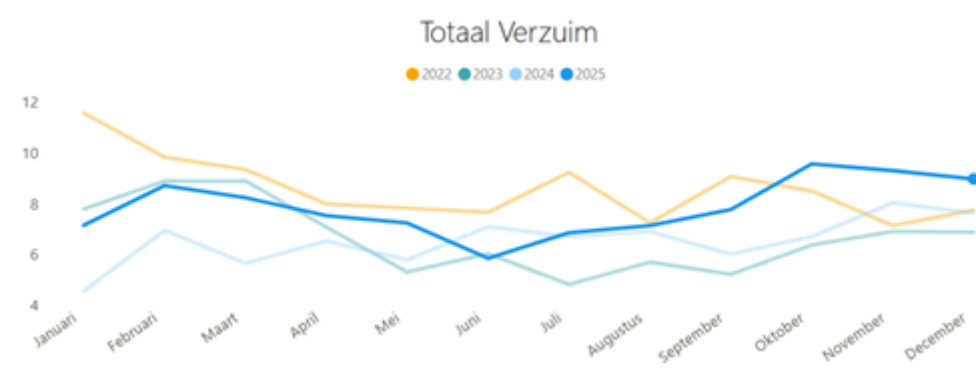
Het aantal vacatures dat we invulden tussen 1 januari en 31 december 2025 bedroeg in totaal 37. Ondanks de dynamiek op de arbeidsmarkt lukte het ons om het merendeel van de vacatures in te vullen op eigen kracht. Voor sommige functies schakelden we gespecialiseerde werving bureaus in. Zorgen blijven over de

krapte op de arbeidsmarkt in zijn algemeenheid (vergrijzing en ontgroening) en op specifieke functies zoals financiën, civiele techniek en ruimtelijke ontwikkeling.

Vacature indicator: 31-12-2025 5 vacatures waarvan 4 meer dan 4 maanden = 80%

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2025 bedroeg in totaal 7,8%. Enkele langdurig ziektegevallen (langer dan 1 jaar) wegen zwaar mee in deze cijfers. We constateren dat de uitval wegens ziekte door mentale belasting in toenemende mate een oorzaak is.

Personele lasten en externe inhuur

In onderstaande tabel met toelichting zijn de totale lasten voor personeel en externe inhuur opgenomen;

Uitgaven	Begroting Primitief	Begroot na wijziging	Werkelijk	Restant
Bruto salariskosten	19.510	19.510	15.403	4.107
Externe inhuur	520	520	4.629	-4.108
Subtotaal	20.031	20.031	20.032	-1
Personeelsgerelateerde kosten	93	93	278	-185
Ziek/piek	142	368	626	-258
Trainees	318	318	219	99
Saldo	20.583	20.809	21.154	-345

Het verschil tussen de geraamde salariskosten en de werkelijke salariskosten is de vacatureruimte. Dit is financiële ruimte die beschikbaar is om externe inhuur in te zetten. In de kosten voor externe inhuur zit een stelpost uit 2021, Deze was geprognosticeerd op € 450.000. Zoals je in het subtotaal kunt zien hebben we deze gerealiseerd.

Een tweede bron is de inzet van ziek/piek en trainees. Al deze posten bij elkaar laten zien dat er een nadelig resultaat op de personele lasten is van € 345.000. Dit wordt verklaard door hogere personeelsgerelateerde kosten en het ziek/piek budget wat overschreden is. Op de trainees hebben we een voordeel behaald van bijna € 100.000.

De trainees hebben in 2025 een structurele bijdrage geleverd aan de informatiehuishouding. Dat heeft ertoe geleid dat we bij de begroting 2026 een fte extra capaciteit hebben gevraagd en gekregen.

Onderwerp	Zelf-evaluatie omschrijving	Resultaat
DigiD	Gemeente Loon op Zand biedt e-dienstverlening aan waarvoor deze DigiD-aansluiting voor authenticatie wordt gebruikt.	
Suwinet	Alle werkzaamheden met betrekking tot Suwinet voor de gemeente Loon op Zand, vinden plaats bij Baanbrekers.	Akkoord
BRP	De uitvoering van de basisregistratie Personen, zijn zowel op informatiebeveiliging als op kwaliteit geëvalueerd.	98,2 %
Reis-documenten	De uitvoering van de reisdocumenten, zijn zowel op informatiebeveiliging als op kwaliteit geëvalueerd.	100 %
BAG	De zelfevaluatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging)	73 %
BGT	De zelfevaluatie Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging)	98 %
BRO	De zelfevaluatie Basisregistratie Ruimtelijke ondergrond (BRO), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging).	77 %

Toelichting tabel

De BAG scoort helaas, net als over 2024 een resultaat van 73 %. Bij 75 % zou de score overigens groen zijn. Er is in 2025 hard gewerkt aan het verbeterplan, maar dit komt nog niet tot uiting in de ENSIA score. Dit heeft onder meer te maken met achterstanden uit het verleden en enkele grote projecten die voor de BAG niet waren voorzien maar veel capaciteit hebben gevraagd.

Onderwerp	Aantal	Opmerkingen
Beveiligingsincidenten	20	Er is een sterk vermoeden dat in 2025 dit aantal hoger ligt dan 20 omdat de inschatting is dat niet alles is gemeld.
Datalekken	7	Er is 1 melding gedaan naar de Autoriteit Persoonsgegevens.
AVG inzageverzoeken	3	Alle verzoeken zijn afgehandeld.
AVG verwijderverzoeken	0	Er waren geen verzoeken tot verwijderen op basis van de AVG.

Artikel 185A gemeentewet

Artikel 185a van de Gemeentewet is per 1-1-2023 nieuw en luidt:

“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.” Tot op heden is er op rekenkamerbrieven door het college gereageerd met een raadsinformatiebrieven. We nemen voortaan in de jaarrekening een overzicht op van de uitgevoerde rekenkameronderzoeken en de wijze waarop door het college vervolg is gegeven. Aangezien we dit in eerdere jaren niet hebben gedaan is onderstaand overzicht vanaf 2023. In de komende jaarrekeningen zullen alleen de rekenkameronderzoeken van het betreffende jaar worden opgenomen.

2023	
Onderzoek	<i>Helpen doen we samen?</i>

	Jeugdhulp Fase 2 – contractanalyse
Kernvraag / Onderzoeksvraag	Geeft de afgesloten inkoopcontracten voldoende zicht op realisatie bestuurlijke uitgangspunten (kostenbeheersing, normalisatie, samenhang etc.)?
Aanbevelingen	1. Benut het handelingsperspectief van de gemeenteraden door: a. B&W te vragen of de gemeentelijke Toegang klaar is voor de jeugdhulp. b. B&W te vragen om een periodieke update over kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van het aantal verwijzingen door de gemeentelijke Toegang. 2. Benut het handelingsperspectief van de gemeenteraden door: B&W te vragen om een periodieke update van het contractmanagement door regio HvB met de 'eigen' zorgaanbieders. 3. Vraag als gemeenteraad aan B&W om zo snel mogelijk een visie op normalisering voor te stellen aan de raad.
Opvolging aanbevelingen	Besluit is geïmplementeerd en opgenomen in beleid om te komen tot een Sterk Lokaal Team. Over de voortgang wordt de raad periodiek geïnformeerd met raadsinformatiebriefjes en beeldvormende rondes. Ook wordt er kwantitatief gerapporteerd in de P&C producten en in de monitor Sociaal Domein.
Onderzoek	<i>Informatieveiligheid verdient meer aandacht</i> Informatieveiligheid (IT & privacy)
Kernvraag / Onderzoeksvraag	Is informatieveiligheid voldoende geborgd en zijn risico's zichtbaar?
Aanbevelingen	1. B&W bespreekt (beeldvormend) met de gemeenteraad de scope en de integraliteit van de risicoanalyse bij informatieveiligheid. 2. B&W bespreekt (beeldvormend) met de gemeenteraad de invulling van macht en tegenmacht, in de professionele samenwerking met de externe 'IP-partner'
Opvolging aanbevelingen	Op 31 oktober 2024 heeft een presentatie aan het auditcomité plaats gevonden, aangevuld met een memo op 23 januari 2025 en een presentatie in de beeldvormende raadsvergadering van juni 2025.
2024	
Onderzoek	<i>Doorwerking "Wordt vervolgd?"</i> (Doorwerkingsanalyse; besluitvorming door gemeenteraden) Doorwerking eerdere rekenkamerbevelingen
Kernvraag / Onderzoeksvraag	Hoe worden besluiten over eerdere RMB-aanbevelingen uitgevoerd in de praktijk?
Aanbevelingen	1. Geef het college de opdracht om de raadsbesluiten bij RMB-aanbevelingen uit te voeren aan de hand van een zodanige werkwijze dat de uitvoering van de raadsbesluiten navolgbaar blijft. 2. Geef het college de opdracht om de raad te informeren over de voortgang in de opvolging van raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken en -aanbevelingen (periodiek). Dit ook als die opvolging onderdeel is of wordt van een (breder) lopend proces. 3. Geef de griffie de opdracht om de raadsbesluiten bij RMB-aanbevelingen in het zicht van de gemeenteraad te houden. Voer ook als raad zelf actief de regie op de opvolging van de raadsbesluiten bij rapporten van de Rekenkamer.
Opvolging aanbevelingen	Verslag van de voortgang van een aantal trajecten vindt plaats in de P&C producten, besluit geïmplementeerd en opgenomen in beleid.
2025	
Onderzoek	<i>Uitvoering jeugdhulp door gemeentelijke toegang</i> (lopend) Toegang tot jeugdhulp (fase 3)
Kernvraag / Onderzoeksvraag	Hoe borgt de rol van gemeentelijke toegang de kwaliteit en doelmatigheid van jeugdhulp?

Aanbevelingen	Nog in onderzoek (verwachte aanbevelingen na rapport)
Opvolging aanbevelingen	Nog in onderzoek
Onderzoek	<i>Cultuur telt / Subsidiebeleid Effectiviteit cultuurbeleid en subsidies</i>
Kernvraag / Onderzoeksvraag	Welke rol spelen de gemeenten in de ontwikkeling van lokale cultuur en hoe effectief is het subsidiebeleid?
Aanbevelingen	1. B&W te verzoeken om op korte termijn de basis op orde te brengen. 2. Verzoek B&W de verantwoording aan de gemeenteraad te verbeteren door jaarlijks een raadsinformatiebrief (RIB) over de subsidieverlening aan culturele instellingen te sturen. 3. Ga - als gemeenteraad – bij de raadsinformatiebrief (zie aanbeveling 2) met B&W in gesprek over de realisatie van de verbetermogelijkheden. 4. Verbeter de zichtbaarheid van de culturele instellingen voor de gemeenteraad 5. B&W te verzoeken om het thema 'maatschappelijke impact van cultuur' te definiëren en meetbaar te maken, en wel juist in samenwerking met de culturele instellingen. NB De aanbevelingen zijn door de raad niet als dusdanig vastgesteld, zie Amendement A2025-16 d.d. 11-12-2025.
Opvolging aanbevelingen	De aanbevelingen zijn door de raad niet als dusdanig vastgesteld maar aan het college is verzocht om bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van het cultuurbeleid en het subsidiebeleid uitvoering te geven aan aanbevelingen uit het rapport 'Cultuur Telt', zoals opgenomen in de bestuurlijke reactie van het college op dit rapport, d.d. 28 oktober 2025. Dit wordt in 2026 opgepakt.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf boekjaar 2023 legt het college zelf verantwoording af over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Dit heeft vooral tot doel om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken.

Wat wilden we doen?	Wat hebben we gedaan?
De kaderstellende en controlerende rol van de raad versterken	Met de rechtmatigheidsverantwoording hebben we inzicht gekregen in de mate waarin onze financiële handelingen voldoen aan wet- en regelgeving. Dit proces draagt bij aan transparantie en goed bestuur. Hoewel er nog onzekerheden en risico's zijn, werken we continu aan het verbeteren van onze beheersing en verantwoording om de rechtmatigheid verder te versterken.

In 2025 heeft de Verbijzonderde Interne Controle (VIC), in samenwerking met de accountant, verschillende gemeentelijke processen gecontroleerd. Dit betrof onder andere aanbestedingen, inkoop, WMO, personeel, subsidies, verhuur, grondexploitaties, omgevingsvergunningen en overige baten. Uit deze controle zijn diverse bevindingen naar voren gekomen. In 2025 is het beleid voor Misbruik & Oneigenlijk vastgesteld.

De totale geconstateerde onrechtmatigheden bij inkoop en aanbestedingsprocessen bedragen € 3.743.003. Het grootste deel van de onrechtmatigheden zijn geconstateerd in de inhuur. In 2025 zijn wederom gevallen van onrechtmatige inhuur van personeel vastgesteld, met een totale waarde van € 2.124.649. Deze onrechtmatigheden zijn het gevolg van het voortzetten van onrechtmatige inhuurovereenkomsten in 2025, niet volledig naleven van de aanbestedingsregels of het ontbreken van contractuele documentatie. De totale omvang van deze afwijkingen overschrijdt gezamenlijk de rapportagegrens van 1% van de lasten en wordt daarom toegelicht.

De overige afwijkingen zijn onrechtmatigheden in toepassing van het aanbestedingsbeleid. Hier had gekozen moeten worden voor een andere procedure in verband met de hoogte van de contractwaarde.

In 2025 zijn we gestart met een digitaal contract managementsysteem. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de lopende contracten en aanbestedingsverplichtingen. Met de inzet van inkoopbureau Karel is de kennis over de geldende aanbestedingsregels en procedures vergroot en zien we meer bewustwording in de organisatie over onrechtmatigheden. De versnippering van dossiervorming wordt met deze stappen minder waardoor belangrijke documenten meer centraal beschikbaar zijn.

Binnen het inkoopproces zijn opmerkingen door de accountant geplaatst inzake ontbrekende contracten en prestatieverklaringen. Hierdoor bestaat het risico dat betalingen worden uitgevoerd zonder dat de geleverde prestaties goed zijn vastgelegd en gecontroleerd. Daarnaast ontbreekt een gestandaardiseerde werkwijze om prestatielevering structureel vooraf te borgen, waardoor controles voornamelijk achteraf plaatsvinden. Om deze reden voerden we in 2025 een artikel 213A onderzoek uit naar prestatieverklaringen in onze organisatie. Op basis hiervan worden in 2026 kaders en processen uitgewerkt voor prestatieverklaringen en uitgerold in de organisatie.

Een belangrijke stap in 2025 is de invoering van het Dynamisch Aankoopstelsel (DAS). Dit stelsel zal zorgen voor een transparante en rechtmatige inhuur van tijdelijk personeel, en moet toekomstige onrechtmatigheden voorkomen.

Met deze verbeteringen zet de gemeente een belangrijke stap in het versterken van haar interne beheersing en het voorkomen van onrechtmatigheden binnen aanbestedingen en inkoop.

In het beleidsverslag en het overzicht van baten en lasten zijn per venster alle afwijkingen groter dan €25.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting toegelicht.

In 2025 is het M&O beleid vastgesteld. Er zijn geen geconstateerde afwijkingen vanuit misbruik en oneigenlijk gebruik.

Paragraaf 5. Financiering

De paragraaf bevat een toelichting op het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Renterisico

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voorkomen dat de leningenportefeuille van gemeente te gevoelig is voor schommelingen in de rente. De kasgeldlimiet richt zich op leningen met een korte looptijd en de renterisiconorm richt zich juist op langlopende leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op geldleningen te beperken. Als er veel kortlopende leningen (kasgeldleningen) zijn, dan is de financieringsportefeuille gevoeliger voor rentewijzigingen. Over het algemeen hebben kortlopende leningen een lagere rente en zijn daarom goedkoper. De omvang van de netto vlottende schuld is beperkt tot maximaal 8,5% van het begrotingstotaal.

(bedragen x € 1000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	77.174	77.174	77.174	77.174
Kasgeldlimiet	6.560	6.560	6.560	6.560
Netto vlottende schuld	-420	4.213	5.398	-4.778
Ruimte binnen limiet	6.980	2.347	1.162	11.338

In alle kwartalen zijn we onder de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

Renterisico's op de langere termijn beheersen we door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op hetzelfde moment een omvangrijke herfinanciering leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. De jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

(bedragen x €1.000)	2025	2024
Renterisiconorm	15.412	14.014
Aflossingen	2.178	2.162
Ruimte binnen norm	13.234	11.852

We voldoen aan de renterisiconorm.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van onze langlopende leningen en uitzettingen.

Opgenomen leningen (bedragen x €1.000)	2025	2024
Stand 1 januari	21.083	23.245
Aflossingen	2.178	2.162
Opgenomen	15.000	0
Stand 31 december	33.905	21.083

De rentelast over deze leningen bedraagt in 2025 € 592.805. De gemiddelde rente is 3,29%.

Uitgezette leningen (bedragen x €1.000)	2025	2024
Stand 1 januari	1.176	1.201
Aflossingen	103	84
Opgenomen	240	59
Stand 31 december	1.313	1.176

De rentebaat over deze leningen bedraagt in 2025 € 52.234.

Garanties op leningen aan derden

Naast de leningen die we zelf aangaan zijn er nog een aantal leningen 'door verstrekt' aan derden of staan we garant voor leningen die aan derden zijn verstrekt door een bankinstelling. In deze situatie is er geen sprake van bankieren. De leningen aan woningbouwverenigingen zijn aflopend van aard en stammen nog uit de periode dat het gebruikelijk was dat we voordelig leningen aantrokken bij bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten en deze onder dezelfde condities verstrekten aan de betreffende woningbouwvereniging.

Garanties geven we alleen uit hoofde van de publieke taak. Bijvoorbeeld een garantstelling aan een bank voor een vereniging voor de aanleg van een sportveld.

Garanties op verstrekte bedragen (bedragen x €1.000)	2025	2024
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	433	569
Leningen aan woningbouwverenigingen	327.333	330.550
Totaal	327.766	331.120

Over het algemeen zijn deze risico's op verstrekte geldleningen beperkt omdat ofwel contragaranties zijn verstrekt of een hypotheek als onderpand is afgegeven.

Schema rentetoerekening

Het onderstaande renteschema geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan de verstrekte leningen, investeringen en grondexploitaties. Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden is gerekend met een renteomslag van 0,5 %. Het renteresultaat op taakveld treasury is € 134.000 (positief) en dit betekent dat de toerekende rente aan de verschillende taakvelden hoger is dan de externe rente, maar wel binnen de toegestane afwijking van 25% zoals de BBV voorschrijft in de notitie rente.

Bedragen x €1.000		2025
Externe rentelast over korte financiering		208
Externe rentelast over lange financiering		664
Externe rentebaten	-/-	96
Totaal door te rekenen extra rente		776
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-6
Rente van projectfinanciering (niet van toepassing)	-/-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		782
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	+/+	
Aan taakvelden toe te rekenen rente		782
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (via renteomslag)	-/-	916
Renteresultaat, onderdeel van resultaat op taakveld treasury in €		-134
Renteresultaat, onderdeel van resultaat op taakveld treasury in %		15%

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Inleiding

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en wordt als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft'.

In maart 2018 heeft de gemeenteraad van Loon op Zand een nota verbonden partijen vastgesteld. Doel van deze nota was met name om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Kern van deze nota is dat we voortaan op basis van de drie B's (Bestuur, Beleid en Bedrijfsvoering) sturen op gemeenschappelijke regelingen. Per gemeenschappelijke regeling worden in onderstaand overzicht de drie B's beschreven. Hiermee worden de kaders gesteld op basis waarvan voorstellen van de regelingen in het komend jaar beoordeeld worden. Achtergrondinformatie over de werkwijze aan de hand van de drie B's staat in de nota verbonden partijen 2018.

De nota verbonden partijen 2018 richt zich enkel op gemeenschappelijke regelingen. Voor de overige verbonden partijen (verenigingen, stichtingen, coöperaties en vennootschappen) blijven we de in het BBV voorgeschreven kerngegevens hanteren. De gemeente baseert de cijfers op de jaarrekening 2025 en/of begroting 2026 van de verbonden partijen.

Partij	Rechtsvorm	Venster	Thema	Bijdrage
Regio Hart van Brabant ¹⁰	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Bestuur	€ 113.027
Midpoint ¹⁰	Stichting	Omgeving en economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling	€ 113.509
Bestuurscommissie Jeugd HvB ¹⁰	Onder GR Hart van Brabant	Gemeenschappen	Maatwerk	€ 8.063.000
GGD Hart voor Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappen	Sport, cultuur en welzijn	€ 1.070.094
OMWB	Gemeenschappelijke regeling	Omgeving en economische ontwikkeling	Duurzaamheid	€ 584.344
Veiligheidsregio MWB	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	€ 1.479.926
Baanbrekers	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappen	Participatie	€3.100.720
Belastingsamenwerking West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Overhead en algemene dekkingsmiddelen	Overhead	€ 727.000
RAV	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	€ 0
BNG	Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	41.886 aandelen ¹¹
Brabant Water NV	Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	33.126 aandelen ¹²

¹⁰ Bestuurscommissie jeugd en Midpoint zijn onderdeel van de financiële positie van GR Regio Hart van Brabant

¹¹ Dit aandelenpakket vertegenwoordigt een waarde van €95.000

¹² Dit aandelenpakket vertegenwoordigt een waarde van €102.000

Publiek ontwikkelbedrijf REKS	Vennootschap	Omgeving en economische ontwikkeling	Duurzaamheid	3,86% aandeelhouder ¹³
----------------------------------	--------------	--------------------------------------	--------------	-----------------------------------

¹³ Er is in 2025 een bijdrage van € 201.739 gedaan.

Regio Hart van Brabant (Tilburg) ¹⁴	
Doel	Het organiseren en bevorderen van samenwerking tussen gemeenten en andere overheidsinstanties in de regio Hart van Brabant. Dit gebeurt onder meer via Midpoint Brabant, het samenwerkingsverband dat zich richt op de economische ontwikkeling van de regio. Door deze gemeenschappelijke regeling en via Midpoint Brabant werken gemeenten samen aan thema's zoals: regionale economische ontwikkeling, duurzaamheid en energietransitie, ruimtelijke ordening en mobiliteit en sociale
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant (Tilburg) ^{15 16}	
Doel	Het leveren van een bijdrage aan de publieke gezondheidszorg.
Bevoegdheden	De taakverdeling van de gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven is verdeeld over de 23 gemeenten in de regio Hart van Brabant. De regio heeft de taak van de Wier Kinderopvang en kwaliteitszorg bestuursperiode gesteld zien, met daarbij de activiteiten die we gezamenlijk oppakken. De taken van de GGD zijn verdeeld in een (per 2024) basispakket dat voor alle deelnemers geldt en facultatieve taken.
Bevoegdheden	Namens de deelnemende gemeenten kan de regio Hart van Brabant (GGD) bevoegd zijn om regionale ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling, economische ontwikkeling en innovatie, verkeer en vervoer, milieu en duurzaamheid en sociale en maatschappelijke samenwerking.
Vertegenwoordiging	De regio kan echter niet zelfstandig wetten of verordeningen vaststellen, deze bevoegdheden blijven bij de individuele gemeenten. De regio fungeert vooral als coördinator en uitvoerder van gezamenlijke regionale taken.
Rol gemeenteraad	aan het door de gemeente aangewezen lid voor het gevoerde beleid en/of een Burgemeester Jansen is lid van het algemeen bestuur. Kees de Haas is lid van de kring gemeentesecretarissen (KGS). Wethouder Mandemakers is lid van de bestuurscommissie Jeugd. Collegeleden zijn lid van de portefeuillehouders overleggen die tot hun portefeuille behoren. Raadslid Van Hest is lid van de regionale adviescommissie Hart van Brabant. Raadslid Zijlman is zijn plaatsvervanger.
Vertegenwoordiging	1. Regionale nota publieke gezondheid 2024 – 2027 (alleen regio Midden Brabant): Op hoofdlijnen richt het gezondheidsbeleid zich op de thema's: a. Gezonde Start b. Gezonde Levenswijze c. Gezonde Geest d. Gezonde Omgeving; e. Gezond Ouder Worden. Gemeenteraadsleden kunnen zich twee keer per jaar tijdens de Hart van Brabant radendag informeren over de regionale samenwerking. Als drie gemeenteraden van deelnemende gemeenten daartoe verzoeken, wordt een verenigde vergadering van alle gemeenteraden bijeengeroepen. De 2. Lokaal inzetdocument GGD (jaarlijks): Dit document omvat een omschrijving van de keuzeonderdelen in het basispakket van de GGD en de overige taken die de gemeente bij de GGD inkoop (plustaken). Het gaat hierbij om 'Jeugdgezondheidszorg in het netwerk', preventieprogramma's en de verbinding met veiligheid. Deze inzet wordt deels gefinancierd uit het basispakket Hart van Brabant en de invulling van de raadsledenbijeenkomsten. Daarnaast van de GGD (inwonerbijdrage) en deels uit plustaken. Dit inzetdocument is signaleert de commissie de verbinding tussen regionale ontwikkelingen en de feitelijk een lokale uitwerking c.q. het uitvoeringsprogramma van datgene wat gemeentelijke ambities.
Afspraken over doelen en prestaties	als beleid in de regionale nota is opgenomen en wordt jaarlijks geactualiseerd. De doelen van de regio Hart van Brabant staan beschreven in de Kernagenda 3. Toekomstvisie 2030: dit is de langetermijnvisie van de GGD voor de komende jaren met daarin benoemd de visie en ambities.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	De ambities voor het beleidssterren jeugd zijn vastgelegd in het regionaal koersdocument jeugd uit 2017.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	In het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) geeft de GGD Hart voor Brabant onder andere uitvoering aan de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en di- Onze gemeente profileert zich als Leisure gemeente en wil dit profiel graag versterken door dit onderwerp te verankeren in de kernagenda.
Risico's	ben als doel het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van De jeugdzorg kent een open-einde financiering, waardoor het rekeningresul- zowel kinderen als volwassenen. Een goede gezondheid draagt bij aan de taat maar beperkt te beïnvloeden is.
	zelfredzaamheid en participatie van inwoners. De GGD levert hiermee een bijdrage aan de gemeentelijke doelen in het sociale domein zoals het

	terugdringen van gezondheidsachterstanden, het versterken van zelfredzaamheid, en het inzetten op positieve gezondheid. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat er een consultatiebureau gevestigd blijft in de kern Loon op Zand. In het najaar van 2024 is in overleg met de GGD besloten dat de consultatiefunctie vanaf 1 april 2025 behouden blijft in de vorm van een inloopspreekuur. Dit spreekuur zal naar verwachting in 2027 verplaatst worden van De Doelen naar het gezondheidscentrum. De eventuele meerkosten qua huur zijn voor rekening van de gemeente.
Risico's	Om haar toekomstbestendigheid te vergroten onderzoekt de GGD HvB momenteel de mogelijkheden voor intensievere samenwerking met GGD West-Brabant. Naar verwachting zullen de AB's van beide GGD'en eind 2026 een conceptbesluit nemen over de te volgen route. Aan dit besluit kunnen financiële- en of bestuurlijke consequenties voor onze gemeente zitten.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) (Tilburg) ¹⁷	
Doel	Ten behoeve van de deelnemers taken uitvoeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West-Brabant.
Bevoegdheden	Er zijn geen bevoegdheden overgedragen. Op het gebied van ondersteunende processen mag het algemeen bestuur samenwerkingen met derden sluiten.
Vertegenwoordiging	Wethouder Laros is lid van het algemeen bestuur. Besluiten worden bij meerderheid genomen. Bij besluiten over begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening, dient deze meerderheid meer dan de helft van de omzet te vertegenwoordigen.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de besteding van een eventueel jaarrekeningsaldo.
Afspraken over doelen en prestaties	De OMWB voert landelijke basistaken uit aan de hand van de landelijke VTH-criteria. Over de uitvoering hiervan worden jaarlijks schriftelijke afspraken gemaakt.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Naast de wettelijke basistaken heeft Loon op Zand een aantal niet basistaken op het gebied van vergunningverlening en toezicht structureel bij de OMWB weggelegd. De afdeling RO vraagt milieuadviezen over ruimtelijke plannen bij de OMWB. Op incidentele basis wordt de OMWB ingehuurd.
Risico's	Geen risico's te melden.

¹⁴ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Baarle-Nassau, Alphen-Chaam

¹⁵ Bestuursorganen: Algemeen bestuur, dagelijks bestuur, voorzitter, bestuurscommissie jeugd, portefeuillehouders overleggen op diverse beleidsterreinen, klankbordgroep gemeentesecretarissen.

¹⁶ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Grave, Meijerijstad, Oss, Sint-Michielsgestel, Maashorst, Vught, 's-Hertogenbosch, Bernheze, Boekel, Land van Cuijk

¹⁷ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Waalwijk, Heusden, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Altena, Geertruidenberg, Oosterhout, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Moerdijk, Etten-Leur, Zundert, Rucphen, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) (Tilburg) ^{18 19}	
Doel	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: a. brandweerzorg; b. geneeskundige hulpverlening; c. rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. het voorzien in een gemeenschappelijke meldkamer.
Bevoegdheden	- het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis; - het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; - het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweerzorg; - het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijdingen de crisisbeheersing; - het instellen en in stand houden van een brandweer; - het instellen en in stand houden van een GHOR; - het voorzien in de meldkamerfunctie; - het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; - het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties; - het vaststellen van het regionaal risicoprofiel; - het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een beleidsplan; - het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een brandrisicoprofiel en het bijbehorende dekkings- en spreidingsplan - het vaststellen van rampbestrijdingsplannen voor zover dit bij Algemene maatregel van Bestuur voorgeschreven is; - het zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, als bedoeld in artikel 1 onder e Wet publieke gezondheid alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Jansen is lid van het algemeen bestuur.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om bij vaststelling van het regionaal beleidsplan (incl. regionaal risicoprofiel) en de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo een zienswijze in te dienen.
Afspraken over doelen en prestaties	In het meerjarenbeleidsplan staan, in de vorm van pijlers, de doelstellingen van de VRMWB geformuleerd. Deze formuleert de VRMWB als volgt: Stimuleren van een redzame samenleving Een samenleving wordt gevormd door de mensen die er wonen, werken, recreëren, ondernemen en studeren; iedereen draagt daar op de één of andere manier een steentje aan bij. De manier waarop verschilt per persoon en per moment. Uit onderzoek blijkt dat de redzaamheid van mensen in de afgelopen periode is afgenomen en dat er vaker contact wordt gezocht met hulpverleners. Tegelijkertijd zien we een grote veerkracht bij mensen, zoals tijdens de coronacrisis. In de komende jaren is het essentieel dat we daar waar nodig ondersteunen en waar mogelijk de veerkracht aanspreken.

¹⁸ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Altena, Geertruidenberg, Oosterhout, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Moerdijk, Etten-Leur, Zundert, Rucphen, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht, provincie Noord-Brabant

¹⁹ Bestuursorganen: algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur kan commissies van advies en bestuurscommissies instellen

	Het is onze taak om inwoners bewust te maken van veiligheidsrisico's en handelingsperspectief te bieden voorafgaand aan, tijdens en na afloop van incidenten en crises. Om met onze interventies effectief te zijn bij de verschillende doelgroepen begrijpen we wat speelt in de samenleving, zitten we in een vroeger stadium samen om tafel, vergroten we de redzaamheid en bundelen we onze kennis en kunde. Bijdragen aan een veilige leefomgeving De inrichting van een veilige leefomgeving creëer je niet alleen, maar samen. Inwoners, ondernemers, zorg- en hulpverleners, iedereen draagt zijn steentje bij. De regierol voor een veilige leefomgeving ligt bij de gemeenten. We adviseren gemeenten en provincie bij specifieke zorg- en veiligheidsvraagstukken, projecten, evenementen, objecten en gebieden. We kijken daarbij breder naar de aanwezige risico's met betrekking tot het object en omgeving én er is aandacht voor nieuwe risico's. We adviseren tijdig en op een eenduidige manier over het beheersen van risico's om incidenten, rampen en crises te voorkomen. Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet Nieuwe risico's leiden tot nieuwe type incidenten, rampen en crises. In die veranderende omgeving staan de meldkamercentralisten, brandweer- en crisisteam 24/7 paraat. Ons vakmanschap, adequaat materieel en een betrouwbare operationele informatie zijn daarbij essentieel. We ondersteunen onze bestuurders, die verantwoordelijk zijn voor bevolkingszorg en de beheersing en bestrijding van crises en incidenten.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	De gemeente Loon op Zand is op basis van de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de crisisbeheersing in de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand trof, samen met de colleges van de andere gemeenten in de regio, een gemeenschappelijk regeling onder de naam 'Veiligheidsregio Midden- en West Brabant'.
Risico's	Geen specifieke risico's

Baanbrekers (Waalwijk) ²⁰	
Doel	- Baanbrekers streeft naar een zo hoog mogelijke participatie van inwoners van de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk. - De focus ligt vooral op het zoveel mogelijk naar een reguliere baan helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Belangrijke waarden voor de uitvoeringsorganisatie zijn zelfredzaamheid, duurzame samenwerking en sociale innovatie.
Bevoegdheden	Aan Baanbrekers zijn de bevoegdheden tot regeling en bestuur overgedragen met betrekking tot de uitvoering en het uitvoerend beleid van de navolgende wet- en regelgeving: - de Participatiewet (P-wet) - het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) - de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

²⁰ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Heusden, Waalwijk

	- de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) - de Wet sociale werkvoorzieningen (Wsw) Zij doen dit door het ontwikkelen, oprichten, exploiteren en in stand houden van taken, diensten, werkzaamheden, activiteiten en productmarktcombinaties welke gericht zijn op de uitvoering van de bovengenoemde wet- en regelgeving en/of gericht op het behouden dan wel het bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van mensen, en/of welke bijdragen aan het regulier of zo regulier mogelijk kunnen gaan werken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast kunnen bepaalde taken verricht worden voor één of meerdere gemeenten, indien daarom verzocht wordt en het Algemeen Bestuur (AB) dit verzoek inwilligt. Hiervoor wordt met Baanbrekers afzonderlijke afspraken gemaakt voor de te verlenen diensten, prestaties en de financiering ervan.
Vertegenwoordiging	Het AB van Baanbrekers bestaat uit twee wethouders en twee raadsleden vanuit de gemeente Loon op Zand. Namens het college van de gemeente Loon op Zand zijn aangewezen: - Wethouder Suzan Mandemakers - Wethouder Tonny Meulenstein - Plaatsvervanger: wethouder Marc Budel Namens de raad van de gemeente Loon op Zand zijn aangewezen: - Wim Veldkamp - Marianne Verschure Plaatsvervangers: Rob van Hest en Gerdy Zijlmans
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad koos uit haar midden bovengenoemde leden van het AB en wees hun plaatsvervangers aan. De AB-leden vanuit de gemeenteraad hebben een verbindende rol tussen de raad en Baanbrekers. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op: - de vaststelling van de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo; - de oprichting van, de deelneming in en beëindiging van stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen.
Afspraken over doelen en prestaties	In de gemeenschappelijke regeling staat dat de deelnemende partijen verantwoordelijk zijn voor het integrale en strategische beleid op de terreinen participatie, activering en re-integratie. Ze vertalen het beleid in een opdracht aan Baanbrekers. Op basis hiervan stelt Baanbrekers een kaderbrief vast en een jaarlijkse begroting op. Over de begroting kan de raad een zienswijze indienen. Met een jaarrekening legt Baanbrekers beleidsmatig en financieel verantwoording af voor de realisatie van het betreffende boekjaar.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Wij vinden het als gemeente belangrijk dat onze inwoners zoveel als mogelijk participeren. Baanbrekers levert hierin een bijdrage aan de gemeentelijke doelen door inwoners (waar mogelijk) naar zo regulier mogelijk werk te begeleiden. Dit sluit aan bij de doelen in het sociale domein zoals het versterken van de zelfredzaamheid, eigen kracht, gezondheid e.d. We gaan uit van het principe zelfredzaamheid met een vangnet. Ook hierin speelt Baanbrekers een rol. Baanbrekers verstrekt namelijk uitkeringen en bijzondere bijstand.
Risico's	De doelgroep en de daarmee samenhangende uitgaven zijn afhankelijk van de heersende conjunctuur. Doordat de BUIG²¹ wordt samengesteld door

²¹ BUIG is de gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bijzondere Bijstand Zelfstandigen en het betalen van de loonkostensubsidies).

	middel van een objectief verdeelmodel, loopt deze niet mee met het aantal uitkeringsgerechtigden. Hierop hebben wij geen invloed. Hierdoor zijn er schommelingen te zien in de inkomsten en daarmee in de bijdrage van ons als gemeente.
--	--

Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) (Etten-Leur) ²²	
Doel	Het uitvoeren van de gemeentelijke belastingtaken
Bevoegdheden	- de heffing en invordering van belastingen; - de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ); - de uitvoering van de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG).
Vertegenwoordiging	Wethouder Meulensteen is lid van het algemeen bestuur.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan inlichtingen vragen aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De raad kan daarnaast verantwoording vragen aan het door de gemeente aangewezen lid voor het gevoerde beleid en/of een zienswijze geven over de begroting en bestuursrapportage en wijzigingen daarvan, die kunnen leiden tot een verandering van de gemeentelijke bijdrage.
Afspraken over doelen en prestaties	Met de BWB is een uitvoeringsconvenant gesloten. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de verplichtingen van de BWB en de deelnemende gemeenten met betrekking tot de taakoverdracht, contactmomenten tussen de ambtelijke organisaties, verantwoordelijkheden binnen de P&C-cyclus, de informatie-uitwisseling rond heffing en inning, en de financiële geldstromen
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	We streven naar een correcte en klantvriendelijke wijze van belastinginning.
Risico's	Geen bijzondere risico's te melden.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) (Tilburg) ²³	
Doel	Het verlenen van ambulancezorg.
Bevoegdheden	Alle bevoegdheden die nodig zijn om zijn taken (het verlenen van ambulancezorg en het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg) uit te voeren.
Vertegenwoordiging	Wethouder Mandemakers is lid van het algemeen bestuur.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan inlichtingen vragen aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De raad kan daarnaast verantwoording vragen aan het door de gemeente aangewezen lid voor het gevoerde beleid en/of een zienswijze geven over de begroting en wijzigingen daarvan die leiden tot een verandering van de gemeentelijke bijdrage.
Afspraken over doelen en prestaties	Omdat de ambulancezorg op grond van de Wet ambulancezorg door de zorgverzekeraars wordt betaald, maken zij afspraken met de RAV over het niveau van dienstverlening en de bijbehorende kosten.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Gelet op de financiering van de ambulancezorg door de zorgverzekeraars, is de bijdrage van de RAV aan gemeentelijke doelstellingen minimaal.

²² Deelnemende partijen: Loon op Zand, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Woensdrecht, Zundert, Rucphen, Waterschap Brabantse Delta.

²³ Deelnemende partijen: Loon op Zand, Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Maashorst, Meijerijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert.

Risico's	Geen bijzondere risico's te melden.
----------	-------------------------------------

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (Den Haag)	
Maatschappelijk belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG draagt met de gespecialiseerde dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
Bestuurlijk belang	Onze gemeente heeft zeggenschap via het stemrecht op aandelen (één stem per aandeel). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beleidsvoornemens	Niet van toepassing.
Risico's	Geen risico's te melden. Creditrating bijvoorbeeld Standard & Poor's: AAA (heel goed).

Brabant Water NV ('s-Hertogenbosch)	
Maatschappelijk belang	Brabant Water voorziet ruim 2,4 miljoen inwoners van vrijwel heel Noord-Brabant van drinkwater. Jaarlijks verzorgen de 34 waterproductiebedrijven de winning en zuivering van circa 200 miljoen m ³ water. Via een hoofdleidingnet van bijna 17.000 kilometer komt het drinkwater bij ruim 1.070.000 klanten thuis. Brabant Water levert een bijdrage aan het waarborgen van een goede volksgezondheid, de zorg voor het milieu en aan de economische ontwikkeling in het voorzieningsgebied.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beleidsvoornemens	Niet van toepassing.
Risico's	Geen risico's te melden.

Publiek ontwikkelbedrijf REKS (Tilburg)	
Maatschappelijk belang	Het stimuleren, ontwikkelen, (doen) uitvoeren en financieren van duurzaamheidsprojecten alsmede het bijdragen aan klimaatadaptatieprojecten in de gemeenten die aandelen houden in het kapitaal van de vennootschap. Energie- en klimaatneutraliteit zijn belangrijke thema's binnen de REKS en middels het publiek ontwikkelbedrijf wordt hier concreet invulling aan gegeven. Het in regionaal verband ontwikkelen van Hubs waarin duurzame elektriciteit wordt opgewekt en gezamenlijk werken aan grens overstijgende maatregelen ten aanzien van klimaatadaptatie. De energiehub's die worden opgericht zijn clusters van zon- en windenergie waarmee dit efficiënt wordt opgewekt en maatschappelijke kosten beperkt worden. De maatschappelijke opgave is dusdanig groot dat we hierin regionaal moeten samenwerken.
Bestuurlijk belang	Onze gemeente heeft zeggenschap via het stemrecht op aandelen (één stem per aandeel). Wethouder Meulensteen vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder.
Beleidsvoornemens	In de omgevingsvisie en duurzaamheidsprogramma staan de beleidsvoornemens geformuleerd. Loon op zand wil in 2050 aardgasvrij en CO ₂ neutraal zijn. De POB REKS helpt ons om deze doelen concreet in te vullen en te behalen.
Risico's	- Verslechteren businesscase hubs door afwijkende energieprijzen of wegvallen van SDE prijsgarantie.

	- Ruimtelijke risico's door het niet op tijd krijgen van vergunningen of onvoldoende grondposities. - Geen tijdige aansluiting op het netwerk van Enexis. - Tekort aan grondstoffen of personeel voor realisatie hubs. - Kapitaalstortingen in het ontwikkelbedrijf worden aangemerkt als onrechtmatige staatssteun. - Lokale politieke invloed kan de realisatie van regionale windmolenprojecten vertragen. - Vanwege het uitblijven van voldoende windprojecten wordt te weinig omzet gegenereerd. Hierdoor lopen de liquiditeiten van de organisatie terug.
--	--

Financieel beeld verbonden partijen

Partij	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat *
	1-1-25	31-12-25	1-1-25	31-12-25	
Regio Hart van Brabant ²⁴	2.001	1.030	1.653	1.624	n.n.b.
GGD Hart voor Brabant	7.400	8.708	18.185	18.882	n.n.b.
OMWB	6.086	6.652	7.641	6.361	n.n.b.
Veiligheidsregio MWB	6.697	6.419	57.301	54.659	n.n.b.
Baanbrekers	7.607	3.432	33.151	32.458	n.n.b.
BWB	1.321	813	10.506	9.537	n.n.b.
RAV	15.980	17.073	26.188	20.841	n.n.b.
BNG	4.777.000	4.863.000	123.164.000	110.701.000	172.000
Brabant Water NV (cijfers jaarrekening 2024)	699.235	699.235	618.615	618.615	n.n.b.
Publiek Ontwikkelbedrijf REKS	4.784	3.525	287	287	n.n.b.

* n.n.b.; Het resultaat van de verbonden partijen 2025 zijn nog niet vastgesteld.

²⁴ Bestuurscommissie jeugd en Midpoint zijn onderdeel van de financiële positie van GR Regio Hart van Brabant

Paragraaf 7. Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid van de gemeente Loon op Zand in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de jaarrekening. Ten opzichte van de program-mabegroting zijn alle grondexploitaties geactualiseerd en waar nodig herzien.

Grondbeleid

Het beleid van de gemeente Loon op Zand op het gebied van grondzaken is vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2025 (2025.01763). Met het grondbeleid wordt nagestreefd de ruimtelijke opgave met betrekking tot de verschillende beleidsprogramma's te realiseren of te faciliteren. Daarnaast is in het grondbeleid vastge-legd hoe er omgegaan dient te worden met de beschikbare financiële middelen.

Naast de Nota Grondbeleid zijn in de onderstaande tabel ook de overige vigerende beleidsdocumenten weergegeven die betrekking hebben op het grondbeleid van de gemeente.

Beleid	Omschrijving	Vastgesteld	Herziening
Nota Grondbeleid	Richtinggevend en kaders stellen bij gebiedsont-wikkeling op basis van een situationeel grondbe-leid.	2025	n.v.t.
Notitie Grondprijzen	Jaarlijkse vaststelling van grondprijzen.	2025	2026
Nota Kostenverhaal	Beleid met betrekking tot het kostenverhaal van bovenplanse kosten en financiële bedragen.	2025	n.v.t.
Beleid uitgifte reststroken en handhaving gemeentelijke ei-gendommen	Beleid met betrekking tot verkoop snippergroen en handhaving gemeentelijke eigendommen.	2025	n.v.t.
Exploitatieverordening	Bevat de voorwaarden waaronder de gemeente medewerking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van gronden. Alleen van toepassing op overeenkomsten gesloten voor 1 juli 2008.	2005	n.v.t.

Per 31 december 2025 is er één lopende grondexploitatie binnen de gemeente: Westwaard fase 1 en 2. In Westwaard zijn nog een aantal percelen beschikbaar in fase 1 voor uitgifte en is in 2025 een stedenbouw-kundige hoofdopzet vastgesteld voor fase 2. Op basis hiervan kunnen nog percelen uitgegeven worden. In dit project is er sprake van een zogenaamde actieve grondexploitatie.

Binnen de gemeente zijn er ook projecten waar de gemeente een zogenaamde faciliterende rol vervult (pas-sieve grondexploitatie). Deze projecten worden voor rekening en risico van de betreffende initiatiefnemers gerealiseerd, waarbij de gemeente een bijdrage ontvangt voor de door haar gemaakte kosten.

Al deze projecten dragen bij aan de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente. De meeste projecten dragen daarnaast ook bij aan het beleid op het gebied van wonen en/ of economie. Een kleiner aantal projecten dragen bij aan maatschappelijke voorzieningen op het vlak van onderwijs, sport, cultuur, recreatie en infra-structuur.

Ontwikkelingen

De woningmarkt is nog steeds oververhit. Alhoewel de prijsstijgingen zijn afgevlakt ten opzichte van eerdere jaren, is de verwachting dat woningprijzen blijven stijgen in 2026, voornamelijk het gevolg van de aanhou-dende woningkrapte en verwachte loonstijgingen. Hierdoor nemen naar verwachting de grondopbrengsten toe voor de vrijesectorwoningen. Voor de sociale woningen geldt dit in mindere mate.

Bij enkele kavels binnen woonveld 9 van project Westwaard is de verkoop niet doorgegaan en is eind 2025 gestart met het opnieuw aanbieden van deze kavels. Eén kavelverkoop op dit woonveld is afgerond in 2025 en één kavelverkoop wacht op de realisatie van het project rioolgemaal. Dit geldt ook voor de kavels op woonveld 10 en binnen fase 2. Naar verwachting kunnen deze kavels per 2028 worden uitgegeven.

Met de provincie zijn daarnaast prestatieafspraken gemaakt. De Woonvisie uit 2016 en een duidelijke prioritering van de projecten moet zorgen dat er kwantitatief en kwalitatief aangesloten wordt op de vraag naar (nieuwbouw)woningen. Locaties waar de gemeente zelf woningbouwkavels kan uitgeven en maximaal kan sturen op de vastgestelde beleidsdoelen zijn er op dit moment niet meer.

Om op de middellange- en lange termijn te kunnen sturen op de verschillende beleidsdoelen worden verschillende mogelijkheden onderzocht om op nieuwe locaties gemeentelijke bouwkavels uit te geven. Mede om die reden is het grondbeleid aangepast in 2025. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden om projectontwikkelaars scherpere kaders mee te geven bij de ontwikkeling van woongebieden.

De afgelopen jaren is het een uitdaging gebleken om het geprognosticeerde aantal kavelverkoop jaarlijks te halen. In 2025 zijn er dan ook nauwelijks woningen opgeleverd. Echter zijn er wel meerdere overeenkomsten gesloten en voorbereidingen getroffen. Mede hierdoor worden er naar verwachting circa 670 woningen opgeleverd de komende jaren (2026 t/m 2028).

Resultaten grondexploitatie

Bouwgronden in exploitatie

In 2025 zijn er twee grondexploitaties afgesloten: het Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets West) en De Els II. De resterende grondexploitatie Westwaard is per 1-1-2026 geactualiseerd en waar nodig herzien. In de onderstaande tabel worden de resultaten samengevat. Onder de tabel volgt een beknopte technische toelichting op de cijfers.

Nummer	Project	Boekwaarde 31-12-2025	Verwacht eind- saldo per 01-01- 2026	Verwacht eind- saldo per 01-01- 2025	Eindjaar	Verliesvoor- ziening
1185	Westwaard	-433	-1.983	-1.281	2029	0
	TOTAAL	-433	-1.983	-1.281		0

De boekwaarden geven aan in welke mate er in projecten is geïnvesteerd. Het 'verwacht eindsaldo' betreft het verwachte resultaat op eindwaarde in het jaar dat het project naar verwachting afgesloten wordt. Een verliesvoorziening is noodzakelijk wanneer het te verwachten eindsaldo negatief is. De verliesvoorziening gaat uit van de verwachte eindwaarde.

Parameters voor de bouwgronden

Voor de bouwgronden in exploitatie wordt gerekend met eenduidige parameters. Hieronder zijn de gehanteerde parameters in de grondexploitaties weergegeven.

Index	2026	2027	2028	2029	2030 en verder
cpi	3,0%	2.5%	2.5%	2.0%	2.0%
gww	2.5%	2.5%	2.0%	2.0%	2.0%
wonen	3,0%	2.5%	2.5%	2.0%	2.0%
commercieel	1.0%	1.0%	2.0%	2.0%	2.0%
plankosten	3.5%	3.5%	2.5%	2.0%	2.0%
disconteringsvoet	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
rente	0.5%	1.0%	1.5%	2.0%	2.0%

Om te komen tot een redelijke parameter voor de gemiddelde kostenstijging op langere termijn is de "Outlook grondexploitaties 2026 (Metafoor)" geraadpleegd. Op basis van deze informatie zijn de per 1-1-2026 in de grondexploitaties opgenomen bedragen ten opzichte van die per 1-1-2025 aangepast op basis van bovenstaande normen. Voor de CPI is een inschatting gemaakt richting de toekomst waarbij het percentage de komende jaren afneemt richting het streefpercentage van de ECB.

Net als vorig jaar is aan de kostenkant een verschil gemaakt tussen plankosten en gww. Deze laatste geldt voor de kosten van het bouw- en woonrijp maken. Ten opzichte van vorig jaar is deze naar beneden bijgesteld op basis van de ontwikkelingen binnen de markt. De plankosten zijn voorzichtiger bijgesteld ten opzichte van vorig jaar en zijn gebaseerd op een beperkte opslag boven de CPI. De ontwikkelingen op de woningmarkt zijn van dien aard dat voor het komende jaar uitgegaan wordt van een stijging van 3% van de grondwaardes, conform de CPI en de Nota Grondprijzen 2026. Voor de bedrijventerreinen zijn dezelfde parameters gebruikt als vorig jaar. De disconteringsvoet is op basis van de BBV voorgeschreven en het rentepercentage voor 2026 is conform de begroting.

Faciliterende projecten

Naast de 'bouwgronden in exploitatie' wordt ook faciliterend grondbeleid toegepast waarbij de gemeente voor 2025 conform de Wet ruimtelijke ordening de kosten verhaald. Vanaf 2024 vindt het kostenverhaal plaats op basis van de Omgevingswet. Naast kostenverhaal kunnen vanaf 2024 ook financiële bijdragen gevraagd worden. Dit betekent dat er in financiële zin gestuurd wordt op een neutraal eindsaldo. In 2025 zijn er twee projecten afgesloten. Hierdoor wordt er geen verliesvoorziening getroffen voor de faciliterende projecten.

Per project wordt in de onderstaande tabel aangegeven of er sprake is van een overeenkomst en welk type overeenkomst het betreft. Voor een aantal projecten is het eindjaar onbekend. Dit heeft een tweetal oorzaken. Projecten zonder overeenkomst en projecten met een initiatiefovereenkomst hebben nog geen concrete planning. Daarnaast liggen een aantal projecten stil waarbij de voortgang afhankelijk is van de initiatiefnemer.

In 2025 zijn geen nieuwe projecten toegevoegd. Er zijn echter in 2025 wel voorbereidende werkzaamheden getroffen voor meerdere initiatieven en zijn er voor enkele bestaande projecten exploitatieovereenkomsten getekend. De twee gesloten projecten zijn de projecten Hoofdstraat 16-18 en Salmrijck.

#	Naam project	Type overeenkomst	Boekwaarde 31-12-2025 (x € 1.000)	Verwacht eindjaar
Faciliterend met overeenkomst				
1206	Theresia		33	2027
1207	Westkant	Exploitatie	63	n.t.b.
1540	Van Son & Koot	Exploitatie	-8	n.t.b.
1541	Van Lierpark	Exploitatie	2	2029
1545	Park Vossenbergh	Exploitatie	-14	2027
1547	Woningen Braakakker-Kinkenpolder	Exploitatie	0	2027
1549	Prins Hendrikstraat 6	Exploitatie	0	2026
1550	CPO De Hoge Mast	Exploitatie	0	2027
1551	Park Wijtenburg	Exploitatie	16	2028
1554	Vorbereidingsfase Westwaard fase 3, 4		53	n.t.b.
22600	Erasstraat 105-107	Exploitatie	-22	2027
22602	Hooivork III (Lobelia)	Exploitatie	-68	2027
23600	Bloemwaard	Exploitatie	-18	2027
23601	Leo XIII straat	Exploitatie	0	2028
23602	Hoofdstraat / Schotsestraat (Heren van het Ambacht)	Exploitatie	-44	2028

Faciliterend met overeenkomst (economie)				
1526	Herontwikkeling Peperstraat	Exploitatie	125	2026
1535	Wereld van de Efteling	Exploitatie	10	2030
1539	Hotelzone De Horst	Initiatief	17	n.t.b.
1546	EuroParcs	Exploitatie	5	2027
1544	Zuidelijke ontsluiting WvdE	Exploitatie	0	n.t.b.

Verliesvoorzieningen bouwgronden in exploitatie en faciliterende gronden

De verliesvoorzieningen op bouwgronden in exploitatie, zie onderstaande tabel, zijn ten opzichte van de jaarrekening 2023 in 2024 afgenomen met circa € 1,24 miljoen. Dit komt omdat de twee verlieslatende projecten, De Els II en Bedrijvenpark Kaatsheuvel, per 31-12-2025 zijn gesloten. De verliesvoorzieningen per 31-12-2024 zijn gebruikt om de verliezen van deze projecten te dekken.

Nummer	Project	Verliesvoorziening per 31-12-2025	Verliesvoorziening per 31-12-2024	Verschil
1102	2e fase "De Els"	0	530	530
1107	Bedrijvenpark Kaatsheuvel	0	704	704
	Totaal	0	1.235	1.235

Strategische gronden en ruilgronden

Naast grondexploitaties en faciliterende projecten heeft de gemeente nog andere gronden in haar bezit die op verschillende wijzen kunnen worden ingezet ten behoeve van het grondbeleid, zogenaamde strategische gronden en ruilgronden. Deze gronden kunnen op termijn ingezet worden voor ruimtelijke ontwikkelingen. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de strategische- en ruilgronden. De complexen zullen naar verwachting de komende jaren als strategische grondposities worden aangehouden.

Naam	Oppervlakte	Boekwaarde
Materiele vaste activa	42.260	273
Voorraad ruilgronden	40.220	847
Totaal	82.480	1.120

Winstnemingen

Winsten conform de richtlijnen van het BBV worden genomen op basis van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Richtlijnen vanuit de BBV verplichten gemeenten sinds 2016 om onder voorwaarden tussentijds winst te nemen. Door de herziening van de grondexploitatie Westwaard wordt over 2025 een winstgenomen van € 1.151.186.

Risico's en weerstandsvermogen

In de onderstaande tabel zijn de risicobedragen opgenomen. Deze risico's moeten opgevangen worden door het weerstandsvermogen van de gemeente. In paragraaf 2 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de jaarrekening wordt in beeld gebracht in welke mate de risicobedragen opgevangen kunnen worden. Ten opzichte van vorig jaar zijn de risico's licht toegenomen.

Voor de Westwaard geldt dat de risico's zijn afgenomen door een hogere potentie omtrent de verwachte uitgifteprijs. Deze zijn op dit moment voorzichtig opgenomen in de grondexploitatie.

Nummer	Naam	Bedrag
1185	Westwaard	46
Divers	Strategische gronden en ruilgronden	-
	Totaal	46

Per saldo zijn de risico's met € 273.000 afgenomen toegenomen. Voor wat betreft het geraamde risicobedrag van de grondexploitatie 'Westwaard, 1e en 2e fase' is uitgegaan van zowel een kans op hogere uitgifteprijs, als risico's op tegenvallende kosten (algemeen marktrisico), een mogelijke vertraging omdat het rioolgemaal later dan gedacht is verplaatst en hogere kosten voor het woonrijp maken mede door meer inspanningen omtrent participatie. Samengevat zijn de risico's als volgt:

Omschrijving	Effect	Kans	Risico
Hogere uitgifteprijs	335	70%	235
Algemeen marktrisico (kosten)	-280	30%	-84
Vertraging door verplaatsen rioolgemaal	-3	10%	0
Hogere kosten i.v.m. participatie	-347	30%	-104
Vennootschapsbelasting	PM		
Totaal	-295		46

In de gemeente Loon op Zand wordt het benodigde en het beschikbare weerstandsvermogen op gemeenteniveau bepaald. De risico-inschatting van het grondbedrijf is hier een onderdeel van. Het beschikbare weerstandsvermogen van de gemeente wordt in de jaarrekening 2025 beoordeeld als ruim voldoende, zie paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Paragraaf 8. Wet Open Overheid

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De implementatie van deze wet in onze organisatie is nog steeds gaande. De Woo richt zich op een transparante overheid. Bepaalde informatie moet op grond van deze wet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. In de wet is bepaald dat dit stapsgewijs gaat. Ook openbaarheidsverzoeken aan de overheid vallen onder deze wet (Woo-verzoeken).

De Woo raakt een groot aantal processen in onze organisatie en grijpt in in het dagelijks handelen. Werkprocessen, ICT-systemen en onze informatiehuishouding moeten anders (conform de wet) worden ingericht. Daarnaast is een belangrijk onderdeel het creëren van bewustwording bij medewerkers. De Woo moet een vanzelfsprekendheid worden. Sinds november 2024 wordt hier actief aan gewerkt door middel van presentaties voor de verschillende teams/domeinen en het plaatsen van nieuwsberichten over de Woo op onze intranetpagina (intern voor medewerkers). In 2025 zijn we verdergegaan met aandacht vragen voor de Woo en de verplichtingen voor de gemeente en rechten voor burgers die deze wet met zich meebrengt. Onder andere door vanaf begin 2025 uitleg over de Woo op te nemen in de kennismakingsreis voor nieuwe medewerkers.

Actieve openbaarmakingsplicht

De eerste tranche van deze actieve openbaarmakingsplicht is op 1 november 2024 in werking getreden. Voor gemeenten gaat het om informatie over de organisatie, de werkwijze (waaronder de taken en bevoegdheden) en de bereikbaarheid van het bestuursorgaan en van haar organisatieonderdelen die openbaar gemaakt dient te worden. Onze organisatie voldoet hieraan: deze eerste informatiecategorieën worden openbaar gemaakt op ons gemeentelijk publicatieplatform (website). Wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking vallen ook onder deze eerste tranche. Deze werden echter al langer gepubliceerd. We bereiden ons inmiddels voor op de volgende tranches. Het is nog onbekend wanneer die in werking zullen treden door uitdagingen in het ontwikkeltraject van de Generieke Woo Voorziening. Deze voorziening valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK. Naar verwachting deelt de minister van BZK hier in het eerste kwartaal van 2026 meer informatie over.

In 2025 is de gemeente aangehaakt bij een aanbesteding onder leiding van Equalit voor de ontwikkeling van een publicatieplatform dat allesomvattend is. Denk hierbij aan het publiceren, anonimiseren, zoeken, vinden en de-publiceren van informatie. Hiervoor is in de begroting voor 2025 budget gevraagd. De aanbesteding is afgerond. In 2025 zijn de koppelingen van het platform met o.a. Teams en de diverse zaaksystemen van de deelnemende gemeenten voor een deel gerealiseerd. Een deel van de kosten, zoals begroot, zijn in 2025 geland. De resterende kosten zullen in 2026 landen.

Passieve openbaarmakingsplicht

In mei 2022 is het eerste onderdeel van de Woo in werking getreden, de zogeheten passieve openbaarmaking, door het indienen van een Woo-verzoek mogelijk te maken. In onderstaande tabel leest u wat het verloop is van de Woo-verzoeken in 2022, 2023, 2024 en 2025.

	2023	2024	2025
Totaal aantal verzoeken	35	31	50
Aantal afgehandelde verzoeken	35	31	50
Aantal openstaande verzoeken	0	0	0

De verzoeken die we ontvangen zijn van wisselende impact. Van hele kleine verzoeken die snel afgewikkeld kunnen worden tot grote verzoeken waarbij een grote hoeveelheid documenten wordt opgevraagd. Voor de regie op het afwikkelen van Woo-verzoeken is in september 2024 een Woo-contactpersoon in dienst gekomen.

Paragraaf 9. Toekomstbestendigheid

De gemeenteraad heeft ervoor gekozen om periodiek de discussie te voeren over haar bestuurlijke toekomst via een set van indicatoren en een bijbehorend dashboard. Hiermee wordt op thema's de continuïteit gemonitord om steeds te kunnen beoordelen waar de gemeente Loon op Zand staat met betrekking tot de "bestuurlijke zelfstandigheid", tijdig signalen krijgt dat bijsturing vereist is, danwel tijdig informatie heeft om de goede discussie over toekomstscenario's gemotiveerd en beheerst te kunnen voeren. Om deze monitoring te objectiveren is besloten om per thema indicatoren te bepalen en daaraan een (meetbare) norm te koppelen. In deze paragraaf worden deze indicatoren met hun waarden weergegeven.

Uitgangspunten

- Onderscheid in de onderdelen zoals aangegeven in raadsbesluit d.d. 15 mei 2025 en 2 juli 2026.
- In tabel wordt de indicator weergegeven en een toelichting hierop. In de jaarrekening wordt het resultaat van de meting van de indicator over meerdere jaren weergegeven, metend vanaf 15 mei 2025.
- Wettelijke normen zijn de basis. Bij sommige werkvelden zijn lokale normen vastgesteld, deze worden niet meegenomen.
- Het meten van indicatoren is een momentopname. Hierdoor kunnen er altijd procedures doorlopen in de tijd op het moment van het meten van de indicatoren. Hierdoor zullen er bijvoorbeeld altijd openstaande WOO-verzoeken en handhavingsverzoeken zijn. Hierom is de norm niet gesteld op 100%.
- Vanuit de BBV zijn er indicatoren verplicht, deze zijn onderdeel van de jaarrekening en zijn niet opgenomen in dit document.
- Bij de indicatoren wordt de waarde opgegeven. Er wordt niet aangegeven wat de waarde betekent voor de bestuurlijke toekomst. Dit is een politieke afweging.

Nr	Indicator	Norm	2024	2025
Inwonerstevredenheid				
1.1	Waardering dienstverlening inwoners	Gelijk aan gemid- delde Nederlandse gemeenten	LoZ: 6,14 NG: 6,51 Meting 2022	niet gemeten
	Bron: waar staat je gemeente In de begroting van 2026 is dit onderzoek opgenomen. Het onderzoek wordt in 2026 uitgevoerd.			
1.2	Waardering dienstverlening bedrijven en verenigingen	7	niet gemeten	niet gemeten
	Dit onderzoek wordt 1 keer per 2 jaar uitgevoerd. In de begroting van 2026 is dit onderzoek opgenomen. Het onderzoek wordt in 2026 uitgevoerd.			
Financiën				
2.1	Solvabiliteitsratio	20-50%	31%	30%
	Het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen (bezittingen). Hoe hoger de solvabiliteit, hoe ge- zonder de financiële positie. Een hoge solvabiliteit betekent dat de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen.			
2.2	a. Netto schuldquote	<90%	27%	32%
	De verhouding van de netto schuld (totaalschuld minus bezittingen zoals leningen aan derden) ten opzichte van de inkomsten van de gemeente. Een lagere waarde betekent dat de gemeente minder afhankelijk is van schuld- financiering.			
	b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle geldleningen	<90%	26%	31%

	Zoals hierboven maar gecorrigeerd voor investeringen die doorgeleend zijn aan derden (bijvoorbeeld de startersleningen). Geeft een realistischer beeld van de schulden die echt voor de gemeente zelf zijn.			
2.3	Structurele exploitatieruimte	>0	-1%	-2%
	De mate waarin de jaarlijkse baten de jaarlijkse lasten dekken, als percentage van de totale baten. Positief = structureel overschot, Negatief = structureel tekort			
2.4	Totale Belastingcapaciteit	110-115%	92%	109%
	De mate waarin de gemeente gebruikmaakt van haar maximale belastingmogelijkheden van de totale belastingen, uitgedrukt als percentage van het landelijke gemiddelde. Een percentage lager dan 100% betekent dat de gemeente relatief lage lokale belastingen heft.			
Robuuste organisatie				
3.1	Tevredenheid medewerkers	Hoger dan een 7	niet gemeten	7,1
	Dit wordt 1 keer per 2 jaar gepeild. De meting is uitgevoerd in 2025, in 2026 volgt een pulsmeting.			
3.2	Uitstroom medewerkers	Uitstroom tussen de 5 en 15%	11,70%	18,13%
	De uitstroom wordt over het hele jaar gemeten. In 2025 zien we een naijleffect van de reorganisatie en de invoering van Baarda. Ook zijn er meer mensen met pensioen gegaan.			
3.3	Openstaande vacatures	Max. 15% van de vacatures > 4 maanden open	11 actief openstaande vacatures, waarvan 9 meer dan 4 maanden. (82%)	5 openstaande vacatures op 31-12-2025 waarvan 4 meer dan 4 maanden (80%)
	Aantal actief openstaande vacatures/ aantal meer dan 4 maanden. Percentage, over het hele jaar gemeten. Niet alle formatieruimte staat ook daadwerkelijk open als vacatures.			
3.4	Afhankelijkheid inhuurkrachten	Max. 20% van de functies wordt ingevuld door inhuurkrachten	ca. 16%	8%
	Peildatum 31 december, los van de vacatures die we open hebben staan hebben we ingehuurd op nog niet openstaande functies om te beoordelen hoe we structurele invulling kunnen vormgeven. Hierbij gaat het om inhuur op kwetsbare functies zoals financiën.			
3.5	Omvang en gebruik opleidingsbudget	2% van totaal loonsom	2%	1,63%
		Minimaal 80% benutting personeelsbudget	86%	116,81%
	Percentage benutting personeelsbudget, peildatum 31 december. Benutte opleidingsbudget € 289.516 t.o.v. € 17.722.315 De organisatie is nog volop in ontwikkeling. Met het aantrekken van een groot aantal nieuwe collega's zetten we ook opleidingen en begeleiding actief in als wervingsinstrument. Daarnaast hebben we enkele grote sessies gehad in het kader van digitale vaardigheden en hebben we incompany trainingen gehad. In totaal hebben we 244 personen (niet unieke) geregistreerd.			
Wettelijke taken				

4.1.1	Tijdige reactie op bezwaar- en beroepsprocedures binnen de wettelijke termijnen	> 95% binnen termijn	indicator nog niet vastgesteld	85%
	Een tijdige reactie op bezwaar- en beroepsprocedures binnen de wettelijke termijnen is cruciaal voor de gemeente om rechtszekerheid te bieden en burgers niet onnodig lang in onzekerheid te laten. Het niet nakomen van deze termijnen kan leiden tot dwangsommen en het risico op een beroepsprocedure. Ontvangen in 2025: 76 Afgehandeld in 2025: 84 (een aantal stonden nog open van 2024) Nog in behandeling op 31-12-2025: 11 Verdeling per domein: - Fysiek: 67 - Sociaal: 13 - Bedrijfsvoering: 4 Te laat afgehandeld: 13 Percentage op tijd: 85 % De bezwarencommissie behandelt op een vast aantal momenten per jaar de binnengekomen bezwaren. Als de agenda van de commissie vol is dan schuiven er zaken door naar een volgende vergadering wat zorgt voor een langere afhandeltermijn.			
4.1.2	Afhandeling van klachten	> 95% is afgehandeld binnen de termijn.	Indicator nog niet vastgesteld	100%
	Het aantal afgehandelde klachten binnen de wettelijke termijnen bij een gemeente geeft een indicatie van de effectiviteit en efficiëntie van de klachtenafhandeling. Een hoog percentage afgehandelde klachten binnen de termijn duidt op een goed functionerend systeem en tevreden burgers, terwijl een laag percentage kan wijzen op problemen in de organisatie of communicatie. In 2025 hebben wij 19 klachten ontvangen die onder het klachtrecht vd Awb vallen. Twee klachten zijn afgehandeld met een klachtoordeel. Deze klachten zijn binnen de verdaagde termijn van 10 weken afgehandeld, dus ook binnen de wettelijke termijn. Betrokkenen zijn binnen aflopen vd eerste termijn gemotiveerd geïnformeerd over het verdagen vd termijn met uiterlijk 4 wk. Dit betekent een percentage van 100%. De informele klachten zijn hierin niet meegenomen, omdat alleen voor formele klachten de wettelijke afhandelingstermijn van toepassing is (van 6 weken, plus 4 weken verdaging = totaal 10 weken).			
4.1.3	Afhandeling handhavingsverzoeken	> 95% is afgehandeld binnen 8 weken.	indicator nog niet vastgesteld	58 %
	Het aantal afgehandelde handhavingsverzoeken binnen de termijnen bij een gemeente geeft inzicht in de efficiëntie en effectiviteit van de handhaving door de gemeente. Het duidt op de mate waarin de gemeente in staat is om tijdig te reageren op meldingen van overtredingen en de naleving van regels te bevorderen. Totaal 12 verzoeken om handhaving, waarvan 5 niet binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Handhaving blijft niet altijd binnen de wettelijk gestelde termijnen. Redenen hiervoor zijn onder meer legalisatieonderzoek en complexiteit van het dossier.			
4.1.4	Afhandeling van vergunningsprocedures ruimtelijke ordening	> 95% is afgehandeld binnen 14 weken	indicator nog niet vastgesteld	100%

	Tijdige afhandeling van vergunningsprocedures is een kernindicator voor de kwaliteit van gemeentelijke uitvoering en dienstverlening. Het wijst op een goed georganiseerd bestuur met oog voor rechtszekerheid en klantgerichtheid. Geen enkele formele vergunningaanvraag is buiten de wettelijk gestelde termijn komen te vallen. We hanteren de afhandelingstermijn voor een standaardprocedure van 14 weken. Er zijn echter ook langere procedures zoals projecten met grote impact op de leefomgeving, bepaalde milieubelastende activiteiten en situaties waarbij veel belanghebbenden betrokken zijn. We zien daarnaast veel langlopende aanvragen, maar dit ligt vooral verscho- len in het feit dat veel aanvragen incompleet zijn ingediend of bijgesteld moeten worden om vergunning te kunnen verlenen. Als de aanvragen incompleet zijn of aangepast moeten worden dan is er sprake van opschor- ting van de termijn. Met betrekking tot principeverzoeken en conceptaanvragen gelden geen formele termijnen en deze schuiven naar achteren, omdat formele aanvragen altijd voorgaan.			
4.1.5	Afhandeling van aanvragen jeugdzorg binnen wettelijke termijn	> 95% binnen wette- lijke termijn	indicator nog niet vastgesteld	Aanvragen regulier 32% binnen de wettelijke ter- mijn van 8 weken Aanvragen administra- tief Medisch Domein 99% binnen de wette- lijke termijn van 8 weken
	Het tijdig afhandelen van jeugdzorgaanvragen is een belangrijke basisvoorwaarde voor kwalitatieve dienstver- lening. Het toont aan dat een gemeente haar processen op orde heeft en haar wettelijke taken serieus neemt. Dit percentage lijkt wellicht laag, maar ligt in lijn met omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld Dongen. We zijn bij de afhandeling vaak ook afhankelijk van externe partijen waar wachttijden zijn. Daarnaast is het bepalend of het om relatief eenvoudige vragen / herindicatie gaat, of om een complexe vraag waarbij meer onderzoek nodig is.			
4.1.6	Afhandeling van aanvragen bijstands- uitkeringen binnen wettelijke termijn	> 95% binnen wette- lijke termijn	indicator nog niet vastgesteld	93% binnen wettelijke termijn van 8 weken
	Het tijdig afhandelen van aanvragen voor bijstandsuitkeringen is een belangrijke basisvoorwaarde voor kwalita- tieve dienstverlening. Het toont aan dat een gemeente haar processen op orde heeft en haar wettelijke taken serieus neemt. De grootste afwijking zit in de aanvragen participatiewet-levensonderhoud. Deze aanvragen vragen een uitge- breider onderzoek dan andere aanvragen. Vaak duurt het anderhalve week voor iemand op gesprek kan komen; vervolgens moeten stukken worden opgevraagd, waarbij Baanbrekers afhankelijk is van hoe snel het belang- hebbende lukt om alle benodigde informatie te verzamelen, regelmatig vraagt dat nog enige herinnering of opvolging. dat kan veel tijd in beslag nemen. Wat hier ook meespeelt is dat wij de meldingsdatum aanhouden als datum van aanvraag. Dat was tot dit jaar niet wettelijk zo geregeld, effectief verlies je daarmee dus al snel 1 á 1,5 week van je termijn. Als er acuut middelen voor levensonderhoud nodig zijn dan kan worden besloten tot het uitbetalen van een voorschot. Dit gebeurt vrijwel niet wat aangeeft dat er tijdig besloten wordt door Baan- brekers over de aanvragen. Baanbrekers hanteert als norm 80% afhandeling binnen 8 weken, daar zitten zij ruim boven.			
4.1.7	Afhandeling van aanvragen WMO bin- nen wettelijke termijn	> 95% binnen wette- lijke termijn	56% binnen wette- lijke termijn van 8 weken	47% binnen wettelijke termijn van 8 weken
	Het tijdig afhandelen van aanvragen voor WMO is een belangrijke basisvoorwaarde voor kwalitatieve dienstver- lening. Het toont aan dat een gemeente haar processen op orde heeft en haar wettelijke taken serieus neemt. Dit percentage lijkt wellicht laag, maar ligt in lijn met omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld Dongen. We zijn bij de afhandeling vaak ook afhankelijk van externe partijen waar wachttijden zijn. Daarnaast is het bepalend			

	of het om relatief eenvoudige vragen / herindicatie gaat, of om een complexe vraag waarbij meer onderzoek nodig is.			
4.1.8	Tijdigheid eerste contact schuldhulpverlening	Eerste gesprek binnen 4 weken na aanmelding (of binnen 3 werkdagen bij spoed)	100% binnen 4 weken (gemiddeld na 2,3 weken)	100% binnen 4 weken (gemiddeld na 2,1 weken)
	De tijdigheid van het eerste contact toont of de gemeente wettelijk tijdig reageert en snel hulp biedt. Dit is een indicator van proceskwaliteit en tijdige dienstverlening door de gemeente.			

Paragraaf 10. Ombuigingen, onderzoeken en taakstellingen

Om te komen tot een meerjarig sluitende begroting zijn in de begroting 2025 en 2026 ombuigingen, onderzoeken en taakstellingen opgenomen. In onderstaande tabel wordt de stand van zaken hiervan weergegeven.

Jaarrekening 2025			
Ombuiging	Begroting 2025	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Abonnementen, licenties en ict	20	20	102
De abonnementen en licenties die de gemeente Loon op Zand heeft, zijn kritisch bekeken. Door een strakke regie op de samenwerking met Equalit en het sturen op minder licenties en abonnementen, zien we de kosten afnemen. We hebben op basis van de huidige licenties en kosten een reductie behaald. Alleen het is geen garantie dat dit zo blijft op basis van toekomstige ontwikkelingen op ICT-gebied. Deze bezuiniging is in 2025 eenmalig gerealiseerd en komt hiermee te vervallen. Op basis van de prognoses is een structurele bezuiniging niet haalbaar. We vragen decharge aan voor het structurele deel.			
Facilitair	27	27	22
De attentieregeling en thuiswerkregeling nemen we onder de loep waarbij we enkele wijzingen doorvoeren. Daarnaast zorgen we ervoor dat de attentieleidraad opnieuw vastgesteld wordt en dat we hier uitvoering aan geven. Onze werkplekken willen we flexibel houden conform het kantoorconcept en thuiswerkbeleid echter we kiezen ervoor om een aanpassing te doen in de openingsdagen van de lunchvoorziening in het werkcafé. De aangegeven maatregelen zijn doorgevoerd, het financieel effect is echter net iets minder dan we hadden verwacht. Voor het restant vragen we decharge aan.			
Personeel en organisatie	30	30	30
We zullen de inzet van werving en selectiebureaus gericht inzetten waardoor we minder middelen nodig hebben. Dit kunnen we in 2025 bereiken door andere oplossingen in te zetten om ons doel te behalen. Deze bezuiniging is in 2025 structureel gerealiseerd en komt hiermee te vervallen.			
Onderhoud panden	264	n.v.t.	264
In 2025 zullen we het onderhoud op het Klavier en de Gemeentewerf uitvoeren, waarbij we alleen meenemen wat nodig is. Deze bezuiniging is in 2025 eenmalig gerealiseerd en komt hiermee te vervallen.			
Afschaffen bladkorven	32	-32	32
Deze bezuiniging is, conform de Begroting 2025, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2025. Naar aanleiding van het door de raad aangenomen amendement op 06-11-2025, worden er in het najaar van 2026 bladkorven verstrekt. De financiële verwerking hiervan wordt meegenomen in de Kadernota 2027			
Aanpassen kwaliteitsniveau centra van A naar B	43	43	43
Deze bezuiniging is in 2025 structureel gerealiseerd en komt hiermee te vervallen.			
Innovatiegelden	64	64	86
Komende jaren zal de focus binnen het Sociaal Domein liggen op beheersend transformeren. Er zal dus een grote focus op deze opgave zijn en minder noodzaak voor een grote flexibele schil aan innovatiebudgetten. De innovatiebudgetten Jeugd en WMO zijn opgeheven omdat deze opgaan in de nieuwe structuur. Mocht in de toekomst blijken dat er voor een project wat nodig is, dan dient men een nieuw een speerpunt in de begroting op te nemen en/of raadsvoorstel op te stellen waarbij om budget wordt gevraagd.			

Vervoersvoorzieningen	17	17	0
De kosten voor de vervoersvoorzieningen is afhankelijk van het aantal cliënten dat gebruik maakt van vervoersvoorzieningen. Het aantal cliënten kan per periode wijzigen en is op voorhand nooit met zekerheid te stellen. Het realiseren van een bezuiniging is dan ook niet mogelijk omdat er niet op te sturen is. We vragen decharge aan voor deze bezuiniging.			
Minder inzet op advieswerk OMWB	86	86	25 (2026: 0)
In 2025 is in overleg met de OMWB een eenmalige bezuiniging gerealiseerd van € 25.000. Op basis van de begroting 2026 e.v. van de OMWB is er geen structurele bezuiniging mogelijk, we vragen dan ook decharge aan voor deze bezuiniging van € 86.000 per jaar.			
Totaal realisatie 2025			604

Onderzoeken

	Begroting 2025	Begroting 2026	Stand van zaken
Onderzoek multifunctioneel vastgoed Klavier	n.v.t.	PM	NNB
In het gebouw het Klavier komen veel functies samen: gemeentehuis, theater, bibliotheek, maatschappelijke en culturele functies. We voeren een onderzoek uit naar de exploitatiekosten van het Klavier inclusief theater en hoe deze zich verhouden tot het gebruik, de openstelling en doelmatigheid. Het doel van het onderzoek is de kosten verlagen zonder dat dit negatieve gevolgen heeft voor de maatschappelijke waarde en toegankelijkheid voor de inwoners. Er zijn 4 deelprojecten: - onderzoek huisvestingskosten - opstellen nieuw DMJOP - onderzoek facilitaire kosten - exploitatie theater Klavier Deze onderdelen zijn in 2025 opgestart en worden in 2026 verder uitgewerkt. Voor het theater zijn in 2025 en 2026 een aantal evenementen georganiseerd om te beoordelen hoe deze worden ontvangen als toets voor het gebruik van het theater.			
Onderzoek GR-Baanbrekers	PM	PM	0
Uit de benchmark is naar voren gekomen dat de kosten voor de uitvoering van de participatiewet relatief hoog zijn. In het onderzoek gaan we kijken of de oorzaak uitlegbaar is. In 2025 voerden we een onderzoek uit naar Baanbrekers. Hierbij is gekeken naar de inzet door onze gemeente en Baanbrekers op het gebied van schuldhulpverlening omdat de inzet en kosten hiervoor relatief hoog zijn ten opzichte van andere gemeentes. We zien bij schuldhulpverlening 3 aandachtspunten: - Grootste kostenpost is bewindsvoeringskosten. Hier wordt kritisch naar gekeken in hoeverre de kosten die worden gemaakt voortvloeien uit de wettelijke taak en welke niet. - Met de transitie die wordt gemaakt in het Sociaal domein wordt meer geïnvesteerd in het voorliggend veld. Door deze investering komen er naar verwachting op termijn minder mensen in de schuldhulpverlening. - Formatiebehoefte is na analyse gewijzigd doordat beleid en kwaliteit in 1 functie is samengevoegd. Hierdoor is gerichtere sturing op de realisatie van de beleidsdoelen en de beoogde kwaliteit mogelijk geworden. Deze 3 aandachtspunten kunnen leiden tot wijziging in de inzet van Baanbrekers op het gebied van schuldhulpverlening. Dit is een voortdurend proces in onze deelname in de GR die mogelijk in de toekomst tot een besparing kan leiden. We beschouwen dit onderzoek als afgedaan.			
Onderzoek GR-BWB	PM	PM	0

Uit de benchmark is naar voren gekomen dat de kosten voor de heffing en inning van belastingen relatief hoog is. In het onderzoek gaan we kijken of de oorzaak uitlegbaar is. De kostenopbouw is logisch te volgen. We hebben als gemeente wel relatief veel waardebezwaren ten opzichte van andere gemeentes. Door middel van communicatie aan de voorkant van het proces van de WOZ-waarderingen willen we proberen het aantal bezwaren te verminderen.

De BWB is gemiddeld hoger in kosten, dit heeft te maken met historie en hoeveelheden dossiers. Maar de vergelijkbaarheid van cijfers is lastig te maken. Dit heeft de BWB toegelicht in een beeldvormende ronde op 5 juni 2025. Op basis van de concept begroting 2027 zien we wel een daling van de afdracht. Dit zal in de begroting 2027 worden verwerkt.

We beschouwen dit onderzoek als afgedaan.

Onderzoek kosten leges	PM	PM	25
------------------------	----	----	----

We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de leges voor de verschillende diensten te verhogen. Het doel is de gemeentelijke inkomsten te verbeteren en marktconforme leges te heffen, waarbij we de kosten voor onze dienstverlening in evenwicht houden. In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 nemen we de uitkomsten van dit onderzoek mee. Uit het onderzoek naar de leges is naar voren gekomen dat we een aantal nieuwe tarieven kunnen invoeren in verband met de dienstverlening in het kader van de omgevingswet. Hiermee hebben we extra inkomsten gerealiseerd.

We beschouwen dit onderzoek als afgedaan.

Taakstellingen

	Begroting 2025	Begroting 2026	Stand van zaken
Taakstelling organisatie	150	150	150
In begroting 2021 startten we met het actief terugdringen van externe inhuur. In de jaarrekening 2024 berekenden we het resultaat van het terugdringen van externe inhuur, er blijft stelpost van €150.000 over. Dit zetten we voorlopig om naar een taakstelling voor de organisatie. De taakstelling was oorspronkelijk € 450.000. Deze taakstelling is in 2025 verder gerealiseerd en komt hiermee te vervallen.			
Taakstelling openbaar groen	n.v.t.	219	219 (2026)
De uitgaven op onderhoud van openbaar groen moet met 10% worden verlaagd, terwijl de kwaliteit van onze openbare ruimtes behouden blijft. Door efficiënter onderhoud en het heroverwegen van onderhoudsfrequenties en – methoden zal deze ombuiging gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent dat bepaalde onderhoudswerkzaamheden minder frequent uitgevoerd kunnen worden, zonder in te boeten op de veiligheid en de kwaliteit van onze openbare ruimte. In deze ombuiging moeten we kijken naar de balans tussen kosten en kwaliteit. Dit zullen we samen met de aannemer moeten bespreken, waarbij alternatieve werkmethoden, materialen en onderhoud onderzocht moeten worden zonder concessie te doen aan de kwaliteit groenvoorzieningen. We moeten zorgvuldig afwegen welke groenvoorzieningen we behouden en hoe we deze het beste kunnen onderhouden met de beschikbare middelen. De gemeente blijft zich inzetten voor een aantrekkelijke en groene leefomgeving, maar met de noodzaak om binnen de financiële kaders te blijven.			
Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026. Vanuit beleid is de verwachting dat de taakstelling gerealiseerd gaat worden.			
Taakstelling civiele werken	n.v.t.	20	20 (2026)
Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026. Vanuit beleid is de verwachting dat de taakstelling gerealiseerd gaat worden.			
Taakstelling Wmo Hulp bij huishouden (HBH)	n.v.t.	350	NNB
De gemeente heeft de wettelijke taak om passende ondersteuning te bieden aan inwoners die hulp nodig hebben in hun dagelijkse huishouding. De Wmo biedt deze ondersteuning, zodat mensen zelfstandig			

kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving. De taakstelling op hulp bij huishouden is bedoeld om de zorg goed te organiseren, met oog voor de mensen die écht afhankelijk zijn van professionele ondersteuning, en tegelijkertijd bij te dragen aan de financiële duurzaamheid van de gemeente. Een taakstelling betekent dat we keuzes moeten maken waarin we gericht blijven op het bieden van zorg die echt noodzakelijk is voor de zelfstandigheid van onze inwoners, maar tegelijkertijd zullen we strikter kijken naar de indicaties en de omvang van de hulp. We sluiten aan bij de visie van de gemeente om zorg en ondersteuning zoveel mogelijk binnen het voorliggend veld te organiseren. Waar mogelijk stimuleren we eigen kracht en inzet van informele zorg, zoals mantelzorgers en vrijwilligers. Ook kijken we naar mogelijkheden om vanuit de Sterke Lokale Teams en Sterke Toegang hieraan bij te dragen. Wij kijken beter naar de besteding van de beschikbare middelen. Vanaf Q4 2025 wordt er een andere inkoopvorm toegepast (PxQ i.p.v. taakgericht). Vanuit beleid is de verwachting dat hierdoor beter gestuurd kan worden op de kosten, en dat hiermee de taakstelling gerealiseerd gaat worden.

Taakstelling jeugdzorg	n.v.t.	350	NNB
------------------------	--------	-----	-----

Het is een uitdaging om de jeugdzorg toekomstbestendig te maken. De jeugdzorg in Loon op Zand staat onder druk door stijgende kosten en een toename van de vraag naar specialistische zorg. Daarom maakte het Rijk een hervormingsagenda jeugdzorg. De gemeente Loon op Zand wil het gebruik van gespecialiseerde jeugdzorg kritisch bekijken en tegelijkertijd meer inzetten op voorliggende voorzieningen en preventieve maatregelen. Zoals de hervormingsagenda voorstelt. Met de ontwikkeling van Sterke Lokale Teams en Sterke Toegang willen we niet alleen de kosten beheersen, maar ook de zorg beter afstemmen op de behoeften van jongeren, zodat zij sneller en effectiever de juiste ondersteuning ontvangen. Dit draagt bij aan het bevorderen van de zelfredzaamheid van jongeren en gezinnen, met als uiteindelijk doel hen te helpen een stabiel en gelukkiger leven op te bouwen.

Vanuit beleid wordt het SLT ingericht. Hiermee wordt getracht om minder individuele zorgtrajecten in te kopen, en cliënten meer in groepsverband laagdrempelige zorg aan te bieden.

Taakstelling benchmark organisatie	150	150	0
------------------------------------	-----	-----	---

In de begroting 2025 is voor 2026 e.v. een taakstelling van € 150.000 opgenomen die nog nader moet worden ingevuld op basis van het uitgevoerde benchmark onderzoek van Berenschot. Voor de invulling van deze taakstelling is gebruik gemaakt van het benchmark onderzoek van Berenschot waarin een aantal aandachtspunten naar voren is gekomen. De belangrijkste aandachtspunten waren de invulling van de 3e managementlaag en de inzet van bestuurlijke advisering. Op basis hiervan voegden we twee teams in het Sociaal domein samen en verminderden we de inzet op strategisch advies.

Voor deze ombuiging vragen we decharge aan. Er zijn verschillende functies op basis van de benchmark vervallen. Echter is de hierdoor ontstane ruimte gebruikt om geconstateerde capaciteitstekorten in te vullen. Hiermee is de taakstelling niet gerealiseerd, ook zien we deze voor de toekomst niet als realiseerbaar.

Begroting 2026			
Ombuiging	Begroting 2025	Begroting 2026	Stand van zaken 2026
Stoppen met integrale vroeghulp	60	60	60

Vanaf 2026 stoppen we met het inkopen van integrale vroeghulp bij MEE de Meent. Deze ondersteuning was gericht op vroegtijdige begeleiding van inwoners met een licht verstandelijke beperking. Zij krijgen hulp bij vragen op het gebied van zorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk of inkomen. Het betreft geen wettelijke verplichting om in te zetten op Integrale Vroeghulp en of ondersteuning van mensen met een beperking in/als voorliggende voorziening. De reden voor deze bezuiniging is dat vergelijkbare ondersteuning via andere voorzieningen kan worden aangeboden.

Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026

Dagelijks onderhoud panden	n.v.t.	35	35
----------------------------	--------	----	----

Het dagelijks onderhoud van gemeentelijke panden richten we vanaf 2026 efficiënter en doelmatiger in. Dit doen we door inspecties en controles zoveel mogelijk te combineren en alleen onderhoud uit te voeren dat op dat moment noodzakelijk is. Hierbij blijft de kwaliteit en veiligheid van de panden gewaarborgd. Door deze gerichtere aanpak kunnen we besparen op uitvoeringskosten, zonder concessies te doen aan de staat en het functioneren van de gebouwen. Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026.

Verlagen budget trainees	n.v.t.	110	110
--------------------------	--------	-----	-----

Voor 2026 wordt het budget trainees verlaagd. Deze besparing realiseren we door minder trainees gelijktijdig aan te stellen en toch blijven we investeren in de ontwikkeling van jong talent. Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026.

Minder inhuur expertise tbv bouw en wonen	n.v.t.	25	10
---	--------	----	----

Actualisatie van budgetten op basis van de keuze om minder advieswerkzaamheden door derden te laten verrichten en beleid of processen te optimaliseren, wat geen impact op het voorzieningenniveau van onze gemeente heeft. Voor een deel van deze bezuiniging vragen we decharge aan, €10.000 is als bezuiniging gerealiseerd. Op basis van de contracten en behoefte is verdere bezuiniging niet mogelijk.

Minder schade verkeersregelin- stallaties	n.v.t.	20	20
--	--------	----	----

Deze bezuiniging is, conform Kadernota 2026, volledig doorgevoerd in de Meerjarenbegroting 2026.

Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025

Activa

Vaste activa	2025	2024
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.579	1.243
Totaal immateriële vaste activa	1.579	1.243
Investerings met een economisch nut	22.293	23.018
Investerings met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	15.299	15.195
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	27.779	22.683
Totaal materiële vaste activa	65.371	60.897
Deelnemingen	399	399
Overige langlopende leningen	237	254
Overige uitzettingen > 1 jaar	685	461
Woningbouwcorporaties	392	462
Totaal financiële vaste activa	1.713	1.575
Totaal vaste activa	68.664	63.715

Vlottende activa	2025	2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-432	-1.123
Minus verliesvoorziening verlieslatende complexen	-	-1.213
Ruilgronden	847	831
Totaal voorraden	415	-1.504
Vorderingen op openbare lichamen	6.156	7.071
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.558	1.724
Overige vorderingen	1.655	2.542
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	797	510
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	11.166	11.848
Kassaldi	4	3
Banksaldi	160	160
Totaal liquide middelen	164	163
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen	3.987	851
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen		
'- Overige vooruitbetaalde bedragen	50	487
'- Overige overlopende activa	208	3.754
Totaal overlopende activa	4.245	5.092
Totaal vlottende activa	15.989	15.598

TOTAAL ACTIVA	84.653	79.313
----------------------	---------------	---------------

Passiva

Vaste passiva	2025	2024
Algemene reserve	16.554	17.985
Bestemmingsreserves	9.501	8.245
Rekeningsaldo (gerealiseerd resultaat)	-638	-716
Totaal eigen vermogen	25.417	25.514
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	5.724	5.530
Voorzieningen ter equalisatie	178	178
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.918	7.308
Voorzieningen	13.820	13.016
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	26.405	12.958
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	7.500	8.125
Totaal vaste schulden	33.905	21.083
Totaal vaste passiva	73.526	59.613

Vlottende passiva	2025	2024
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	5.000
Overige schulden	5.088	7.449
Totaal netto vlottende schulden	5.088	12.449
Nog te betalen bedragen	1.556	3.543
Vooruit ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek doel van:		
Overige Nederlandse overheidslichamen	4.477	3.447
Overige vooruit ontvangen bedragen	390	262
Totaal overlopende passiva	6.423	7.252
Totaal vlottende passiva	11.510	19.701

TOTAAL PASSIVA	84.653	79.313
-----------------------	---------------	---------------

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de actuele verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden opgenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Formeel is het niet toegestaan voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten voor gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Als gevolg hiervan worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium en het begrotingscriterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 oktober 2025 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. In artikel 11 van de actuele Financiële verordening gemeente Loon op Zand is weergegeven welke situaties als acceptabel worden aangemerkt.

Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld via de hiertoe aangewezen

verantwoordingsinstrumenten. Hierbij worden de tussentijdse rapportages alsmede de jaarrekening gezien als verantwoordingsinstrumenten.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten voor mutatie reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van 1% van de totale lasten na mutatie reserves is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van de betrokken investering. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten materiele vaste activa:

- *Investerings met economisch nut*

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

- *Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven*

Investerings die grotendeels of meer worden gedaan voor riolering worden op de balans opgenomen in een aparte categorie onder de investeringen met economisch nut: "investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven."

- *Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut*

Deze materiele vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in maximaal:

- 60 jaar: leidingen, gemalen en bouwwerken
- 50 jaar: duikers
- 45 jaar: gesloten en open verharding
- 40 jaar: nieuwbouw en ingrijpende renovatie, verlichtingspalen
- 25 jaar: restauratie, verbouwingen en aankoop gebouwen, straatmeubilair
- 25 jaar: aanleg groenvoorzieningen (incl. sportvelden)
- 15 jaar: armaturen verlichting, containers (afval)
- 10 jaar: onderwijsmeubilair, veiligheidsvoorzieningen, zware transportmiddelen en aanhangwagens, telefooninstallaties, audiovisuele apparatuur raadszaal
- 5 jaar: personenauto's, automatiseringsapparatuur
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitlating.

Van een "deelneming" is sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Investerings die aan slijtage onderhevig zijn, schrijven we lineair af in de verwachte gebruiksduur. Daarbij wordt rekening gehouden met eventuele restwaarde. Met afschrijven wordt gestart in het jaar volgend op het jaar waarin de investering gereed komt/wordt verworven.

Hierboven zijn de meest voorkomende activiteiten genoemd, in uitzonderlijke gevallen kan hiervan afgeweken worden. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer echter de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt een verliesvoorziening getroffen voor het volledige verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. De verliesvoorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bouwgrond in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van het actief worden toegerekend. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Faciliterend grondbeleid

Dit betreft bestede kosten (onder andere ambtelijke uren en nog door te belasten kosten) voor projecten waarbij het kostenverhaal op grond van een overeenkomst is geborgd. Faciliterend grondbeleid is verwerkt onder de overlopende activa/passiva en opgesplitst in faciliterend zonder overeenkomst zijnde nog te verhalen kosten en faciliterend met overeenkomst zijnde nog te verrekenen kosten / vooruitontvangen bedragen.

Ruilgronden

De ruilgronden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van het actief worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde. Indien en voor zover nodig wordt een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid van vorderingen. Deze voorziening wordt als waardecorrectie in mindering gebracht op de waarde van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voor de post nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel wordt het verloop per uitkering in de jaarrekening in een overzicht weergegeven.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen worden gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij wordt rekening gehouden met de geformuleerde kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is gewaardeerd op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met de aflossingen.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva vindt plaats tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Buiten de balanstelling wordt het bedrag van borgstellingen of garantiestellingen opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële activa	2025	2024
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van - agio en disagio	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.579	1.243
Totaal immateriële vaste activa	1.579	1.243

	Boek- waarde 1-1- 2025	Investe- ringen	Desin- ves- terin- gen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Herrubri- cering	Af- waar- derin- gen	Boek- waarde 31-12- 2025
Kosten verbonden aan het sluiten van - geldleningen en het saldo van agio en disagio	-							-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.243	622		40	-	-	245	1.579
Totaal	1.243	622	-	40	-	-	245	1.579

Investerings

Kosten onderzoek en ontwikkeling

De investeringen betreffen de voorbereidingskredieten van het dorps huis Loon op Zand. De afwaardering heeft betrekking op de voorbereidingskredieten van het onderzoek naar de huisvesting voor het Van Haesrechtcollege & basisschool De Vaert en de projecten Westkant en Theresiaschool. Voor de projecten Westkant en Theresiaschool zijn de voorbereidingskredieten afgewaardeerd. Dit komt omdat de voorbereidingskredieten niet leiden tot daadwerkelijke investeringen. Bij de Westkant heeft de gemeente middels een tender een anterieure overeenkomst gesloten met De Bunte Vastgoed Zuid B.V., zij gaan de sloopwerkzaamheden en de herontwikkeling van de Westkant uitvoeren. Bij de Theresia zal de (eventuele) herontwikkeling uitgevoerd worden door een woningcorporatie.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	2025	2024
Investerings met een economisch nut	22.293	23.018
Investerings met een economisch nut, - waarvoor een heffing kan worden geheven	15.299	15.195
Investerings in de openbare ruimte met een - maatschappelijk nut	27.779	22.683
Totaal materiële vaste activa	65.371	60.897

Investerings met economisch nut

	Boek- waarde 1-1-2025	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Bijdragen van der- den	Herrubri- cering	Afwaar- dering	Boek- waarde 31-12- 2025
Gronden en terreinen	1.794	-	-	-	-	-	-	1.794
Woonruimten	28	-	-	3	-	-	-	24
Bedrijfsgebouwen	16.429	166	-	684	8	-	-	15.902
Machines, apparaten en installaties	3.072	150	-	426	-	-	-3	2.799
Vervoermiddelen	257	290	-	58	-	-	-	489
Overige materiële vaste activa	1.440	159	-	314	-	-	-	1.284
Totaal	23.018	765	-	1.485	8	-	-3	22.293

Investerings

Bedrijfsgebouwen

De investeringen betreffen de verduurzaming van de brandweerkazernes en gemeentewerf.

Machines, apparaten en installaties

De investeringen in machines, apparaten en installaties betreft vooral de vervanging van de smartphones .

Vervoermiddelen

In 2025 is er een nieuwe Spuit en Zuigwagen aangeschaft.

Overige materiële vaste activa

De investeringen in overig zijn de kosten voor inventaris in het Klavier en de Gemeentewerf.

Investerings met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

	Boek- waarde 1-1-2025	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Bijdragen van der- den	Afwaarde- ring	Boek- waarde 31-12- 2025
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken (riool)	15.195	495	-	391	-	-	15.299
Totaal	15.195	495	-	391	-	-	15.299

Investerings

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (riool)

Voor de aanleg of vervanging van de riolering in de Veartenbuurt, Willibrordusstraat, Horst en Sweensstraat zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Ook zijn er nieuwe ondergrondse containers geplaatst voor papier, restafval en GFT.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

	Boek- waarde 1-1-2025	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van der- den	Afwaarde- ring	Boek- waarde 31-12- 2025
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Grond- weg- en waterbouw- kundige werken	18.793	4.396	-	675	-	9	22.506
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en in- stallaties	121	49	-	12	-	-	159
Overige materiële vaste ac- tiva	3.769	1.524	-	179	-	-	5.114
Totaal	22.683	5.970	-	866	-	9	27.779

Investerings

Grond-, weg-, waterbouwkundige werken

De investeringen hebben betrekking op verharding van straten en paden van verschillende straten, plaatsen van speelvoorzieningen, straatmeubilair en openbare verlichting.

Machines, apparaten en installaties

De investeringen hebben betrekking op de vervanging van de smartphones en audiovisuele apparatuur voor de ruimtes in het Klavier.

Overige materiële vaste activa

De investeringen in overig betreffen hoofdzakelijk kosten van openbaar groen projecten en het verduurzamen van de openbare verlichting door aanschaf van LED verlichting bij sportaccommodaties.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	2025	2024
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	399	399
Leningen aan woningbouwcorporaties	392	462
Overige langlopende leningen u/g	237	254
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	685	461
Totaal financiële vaste activa	1.713	1.575

Kapitaalverstrekkingen

Kapitaalverstrekkingen	Boekwaarde 1-1-2025	Investering	Desinvestering	Afschrijvingen/ aflossing	Verlies voorziening	Boekwaarde 31-12-2025
Brabant Water N.V.	102					102
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	95					95
Aandelen in publiek ontwikkelbedrijf REKS	202					202
Totaal kapitaalverstrekkingen	399	-	-	-	-	399

De gemeente Loon op Zand bezit 33.126 aandelen van Brabant Water N.V. met een boekwaarde van € 102.000, 41.886 aandelen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten met een boekwaarde van € 95.000 en 641.979 aandelen in ontwikkelbedrijf REKS deze en een agiostoring zijn samen een boekwaarde van € 201.740.

Overige langlopende leningen/uitzettingen

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Bijzonder Bruisend tranche 1 en 2	137		10	128
Bijzonder Bruisend tranche 3	116		7	109
Totaal langlopende leningen	254	-	17	237

Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar

Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	183		11	172
Starterslening		240		240
Duurzame toekomstlening	278		4	273
Totaal overige uitzettingen	461	240	16	685

Starterslening

In 2025 is er een nieuwe verordening vastgesteld voor de starterslening: De Starterslening gemeente Loon op Zand 2025 en is er een budget beschikbaar gesteld van € 265.000.

Met dit budget zijn er 8 leningen verstrekt voor € 240.000, waarvan 6 in de kern van Kaatsheuvel en 2 in Loon op Zand.

Eind december is er nieuw budget beschikbaar gesteld voor € 500.000 en is het restant budget € 25.000 eraan toegevoegd.

Leningen aan woningbouwcorporaties

Leningen aan woningbouwcorporaties	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Casade Woondiensten	462		70	392
Totaal leningen aan woningbouwcorporaties	462	-	70	392

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden	2025	2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-432	-1.123
Minus verliesvoorziening onderhanden werk	-	-1.213
Ruilgronden	847	831
Totaal voorraden	415	-1.504

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de in exploitatie zijnde complexen.

Omschrijving project	Boek-waarde 1-1-2025	Ver meerderingen	Ver minderingen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2025	Voorzie-ning verlies-latend complex	Ge-raamd eindre-sultaat	Balans-waarde 31-12-2025	Ba-lans-waarde 31-12-2024
De Els fase 2	508	15	523	-	-	-	-	-	-
Kets West II fase 1	743	-3	740	-	-	-	-	-	39
Westwaard	-2.374	1.034	243	1.151	-432	-	1.938	-432	-2.374
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	-1.123	1.046	1.506	1.151	-432	-	1.938	-432	-2.336

Winstneming

In 2025 is er een extra tussentijdse winst genomen van € 1.151.186 voor het project Westwaard. Conform het raadsbesluit van 16-5-2024, besispunt 2b. moet er een storting van €1.133.000 verricht worden in de reserve kapitaallasten vanuit de grondexploitatie Westwaard. De resterende winstneming van €18.186 valt vrij ten gunste van het resultaat.

Voorziening verlieslatende complexen:

De verliesvoorzieningen op bouwgronden in exploitatie zijn ten opzichte van de jaarrekening 2024 in 2025 afgenomen met circa € 1,24 miljoen. Dit komt omdat de twee verlieslatende projecten, De Els fase 2 en Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West), per 31-12-2025 zijn gesloten. De verliesvoorzieningen per 31-12-2024 zijn gebruikt om de verliezen van deze projecten te dekken. De verliesvoorziening voor de grondexploitatie De Els fase 2 met een hoogte van € 530.506 is ten gunste van de grondexploitatie afgeboekt. Daarnaast is de verliesvoorziening voor de grondexploitatie Bedrijventerrein Kaatsheuvel (Kets-West) met een hoogte van € 704.332 ook afgeboekt ten gunste van de grondexploitatie.

Het onderstaande overzicht geeft de prognose weer met betrekking tot nog actieve grexten:

Omschrijving project	Boekwaarde 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te reali- seren opbrengsten	Geraamd resultaat (eind- waarde)
Westwaard	-433	4.376	5.926	-1.983
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	-433	4.376	5.926	-1.983

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de ruilgronden.

Omschrijving gronden	Boek- waarde 1-1-2025	Investe- ringen	Winst- neming	Inkomsten / Afboe- king	Boek- waarde 31-12- 2025	Voorzie- ning ver- lieslatend complex	Balans- waarde 31-12- 2025
Verspreide percelen	831	16			847		847
Totaal ruilgronden	831	16	-	-	847	-	847

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Vorderingen op openbare lichamen	6.156	7.071
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.558	1.724
Overige vorderingen	1.655	2.542
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	797	510
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	11.166	11.848

In onderstaande tabel presenteren we de balanspositie per 31-12-2025 voor de voorzieningen die we vormen voor oninbaarheid van de debiteuren.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	Stand 31-12-2025	Voorziening onin- baarheid	Boekwaarde 31-12-2025
Debiteuren openbare lichamen	6		6
BTW compensatiefonds	6.150		6.150
Saldo schatkistbankieren	2.558		2.558
Debiteuren algemeen	1.783	-129	1.655
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	797		797
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	11.295	-129	11.166

Schatkistbankieren drempelbedrag ²⁵

In principe moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden gehouden. Er is een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Voor Loon op Zand is het drempelbedrag voor 2025 € 250.000. Dit is het bedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gebruikt. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. Alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitkomen moeten in de schatkist worden aangehouden. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest.

Berekening benutting drempelbedrag (* € 1000)	Verslagjaar 2025			
(1) Drempelbedrag	250			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2) Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	152	147	147	141
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	98	103	103	109
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag	Verslagjaar 2025			
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar	77			
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	77			
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 = drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.687	13.414	13.566	12.978
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	152	147	147	141

Liquide middelen

Liquide middelen	2025	2024
Kassaldi	4	3
Banksaldi	160	160
Totaal liquide middelen	164	163

²⁵ De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Overlopende activa

Overlopende activa	2025	2024
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheids- lichamen	3.987	851
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	50	3.754
Overige overlopende activa	208	487
Totaal overlopende activa	4.245	5.092

Nog te ontvangen voorschotbedragen Nederlandse overheidslichamen	2025
Toeristenbelasting	799
Gemeentelijke belastingen	713
Nog te ontvangen SPUK regelingen	2.002
Nog te ontvangen Gemeentefonds	416
Overigen	58
Totaal	3.987

Nog te ontvangen SPUK Regelingen	Saldo 1-1-2025	Vrijgevallen be- dragen en te- rugbetaald	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12- 2025
SPUK Sport BTW	40		67		107
SPUK Kinderopvang Toeslag	0		124		124
SPUK Onderwijsroute	0		27	20	7
SPUK opvang Oekraïners	851		949	851	949
SPUK realisatiestimulans	0		693		693
SPUK Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers	0		72		72
SPUK Domein overstijgend samenwerken	0		50		50
Totaal van de van EU en NL	891	0	1.982	871	2.002

Eigen vermogen

Eigen vermogen	2025	2024
Algemene reserve	16.554	17.985
Bestemmingsreserves	9.501	8.245
Rekeningsaldo (gerealiseerd resultaat)	-638	-716
Totaal eigen vermogen	25.417	25.514

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. De in de balans opgenomen reserves worden conform het Besluit Begroting en Verantwoording ingedeeld in de volgende categorieën:

- de algemene reserve
- de bestemmingsreserve

Algemene reserves	Saldo 1-1-2025	Resultaatbestemming 2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Vermindering door afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	14.088	-716	1.285	-1.999		12.657
Geblokkeerde weerstandsreserve	3.897					3.897
Totaal algemene reserve	17.985	-716	1.285	- 1.999	-	16.554

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als financiële buffer en maakt daarmee onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

Omschrijving	Onttrekkingen	Toevoegingen
Budgetoverheveling 2025 naar 2026		623
Toevoeging algemene reserve Dorpshuis		662
Jaarrekening resultaat 2024	716	
Budgetoverheveling 2024 naar 2025	1.193	
Aanvulling reserve planherziening cnf Nota Grondbeleid 2025	6	
Jongerenwerker op verzoek motie	100	
Dekking lagere uitkering gemeentefonds vanuit algemene reserve	700	
Totaal	2.715	1.285

Geblokkeerde weerstandsreserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van risico's. Het uitgangspunt is dat de omvang van de reserve gelijk is aan het totaal van de ingeschatte risico's. In het risicoprofiel opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing staan de ingeschatte risico's. Uit het risicoprofiel volgt dat de omvang van de ingeschatte risico's € 2.238.000 per 31-12-2025 zijn.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves	Saldo 1-1-25	Toevoeging	Onttrekkingen	Saldo 31-12-25
Reserve kapitaallasten	3.742	2.908	454	6.196
Reserve recreatie	135			135
Reserve decentraal arbeidsvoorwaardenbeleid	22			22
Reserve automatisering	289			289
Reserve onderwijs	2.355	14	1.916	453
Reserve bovenwijkse voorzieningen	521	773		1.294
Reserve planherziening	94	6	75	25
Reserve openbaar groen/plantsoenen	50			50
Reserve openbare verlichting	148			148
Reserve wegen	471			471
Reserve rechtspositionele verplichting	109			109
Reserve bomen	46			46
Reserve kapitaallasten het Klavier	10			10
Reserve sociaal domein	54			54
Reserve bouwleges	200			200
Totaal bestemmingsreserves	8.245	3.701	2.445	9.501

Dekkingsreserve kapitaallasten

De dekkingsreserve kapitaallasten is bedoeld om de kapitaallasten van activa te dekken. In 2025 is er een totale storting gedaan van € 2.908.000 aan de dekkingsreserve kapitaallasten. Dit bedrag bestaat uit € 1.133.000 vanuit het raadsbesluit verplaatsen rioolgemaal en € 1.775.000 vanuit het raadsbesluit nieuwbouw integraal Kindcentrum de Vaert. Verder is er ter dekking van de kapitaallasten een bedrag van € 453.882 onttrokken uit de reserve.

Reserve recreatie

De reserve is ingesteld ter bevordering van het toeristisch-recreatief beleid. Hieruit kunnen incidentele uitgaven worden bekostigd. In 2025 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve decentraal arbeidsvoorwaardenbeleid

De reserve dient onder meer voor bekostiging van autonoom personeelsbeleid, waarbij de middelen kunnen worden ingezet voor zaken als leeftijd gerelateerd personeelsbeleid of betaald ouderschapsverlof. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve automatisering

Deze reserve is ingesteld ter dekking van kosten automatisering. In 2025 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve onderwijs algemeen

Deze reserve is bedoeld voor incidentele uitgaven binnen het beleidsterrein onderwijs. In 2025 is de structurele storting conform begroting van € 14.312 toegevoegd aan de reserve. Verder hebben er in 2025 meerdere onttrekkingen plaatsgevonden. Er is € 100.000 onttrokken voor onderzoek naar de nieuwbouw van Kind centrum De Vaert en € 41.211 voor de voorbereiding van nieuwbouw van het Van Haestrechtcollege. Daarnaast is aan het einde van 2025 € 1.775.000 onttrokken vanuit het raadsbesluit nieuwbouw integraal Kind centrum de Vaert om vervolgens te storten in de reserve kapitaallasten.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Deze reserve is ingesteld met het doel hieruit investeringen voor bovenwijkse voorzieningen te dekken. In 2025 zijn er meerdere bijdragen ontvangen vanuit de afgesloten overeenkomsten. Hierdoor is er in totaal een bedrag van € 772.800 gestort in de voorziening. Verder hebben er geen onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve planherziening

Deze reserve is gevormd met het doel om incidentele bestemmingsplanwijzigingen te kunnen betalen die het gevolg zijn van wijziging van het gebruik en bestemming van gemeenteground die wordt afgesloten. In 2025 is een totaal van € 75.000 onttrokken voor nieuwe ontwikkelingen, zoals Westwaard fase 3 en 4 en bedrijventerrein gebied 3. Verder is de reserve aangevuld tot € 100.000 conform Nota Grondbeleid 2025 met een bedrag van € 5.969.

Reserve openbaar groen/plantsoenen

Om de fluctuaties in de jaarlijkse onderhoudsbehoefte op te vangen is een deze reserve ingesteld. Hiermee kan groen beter meeliften met integrale projecten en kan er worden gereserveerd voor groot onderhoud. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve openbare verlichting

Om de fluctuaties in de jaarlijkse onderhoudsbehoefte op te vangen is deze reserve ingesteld. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve wegen

Deze reserve is ingesteld om fluctuaties in kosten verband houdend met de uitvoering van het beleidsveld onderhoud wegen te kunnen opvangen. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve rechtspositionele verplichtingen

Deze reserve is bedoeld om incidentele uitgaven die voortvloeien uit arbeid gerelateerde rechtspositionele verplichtingen te betalen. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve bomen

Opgelegde dwangsommen of boetes voor illegale kap en aantasting van bomen worden in deze reserve gestort. Uitgaven voor herstel of vervanging worden uit deze reserve betaald. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve brutering kapitaallasten Het Klavier

Deze reserve is bedoeld om de kapitaallasten van de investeringen in de inventaris van het Klavier te dekken. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve sociaal domein

Deze reserve is bedoeld voor incidentele uitgaven binnen het brede beleidsterrein van het sociaal domein. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve bouwleges

Deze reserve is gevormd vanuit het overschot op bouwleges in 2018 en kan worden ingezet voor incidentele uitgaven voor verlenen van omgevingsvergunningen en het houden van toezicht daarop. In 2025 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Voorzieningen

Omschrijving	2025	2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.724	5.530
Voorziening ter egalisatie van kosten	178	178
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.918	7.308
Voorzieningen	13.820	13.016

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Saldo 1-1-25	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie	Aanwending	Saldo 31-12-25
Voorziening Pensioenen wethouders	4.387	826		252	4.962
Voorziening grondbedrijf	22		22		-
Voorziening verlofsparen	107	52			159
Voorziening personele kosten	43				43
Voorziening groot onderhoud gebouwen	970		410		560
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.530	878	432	252	5.724

Voorziening pensioenen wethouders

De voorziening is gevormd voor de toekomstige pensioenverplichtingen van onder andere voormalige wethouders. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt deze overgedragen aan het ABP. De voorziening is in 2025 aangepast naar de beoogde overdrachtswaarde, rekening houdend met de gemiddelde dekkingsgraad van het ABP over 2025 (118,3%). Door de toevoeging van de dotatie naar de overdrachtswaarde van het ABP van € 826.000 is de totale voorziening nu € 4.962.000. In een later boekjaar kan een deel van de voorziening vrijvallen door een stijging van de rente.

Voorziening grondbedrijf

Verliesvoorzieningen van grondexploitatieprojecten worden onder de voorzieningen gepresenteerd voor het gedeelte dat de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde van de betreffende plannen. In de jaarrekening 2025 zijn de grondexploitaties De Els II en Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West) afgesloten. Hierdoor zijn er geen verliesvoorzieningen meer waardoor het resterende saldo in de voorziening grondbedrijf is gepresenteerd als € 0.

Voorziening verlofsparen

In de CAO 2022-2023 is de mogelijkheid van verlofsparen opgenomen. Medewerkers hebben het recht om verlof te sparen voor langdurige verlofperiodes, eventueel voorafgaand aan de pensioendatum. Vanuit de verslaggevingsregels volgt dat voor de gespaarde uren een voorziening gevormd moet worden. De omvang is gebaseerd op de gespaarde uren en de loonkosten van de betreffende medewerkers. In 2025 is er € 51.956 toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening personele kosten

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige personele kosten die voortvloeien uit gesloten vaststellings-overeenkomsten. In 2025 is er geen mutatie geweest.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Om in de toekomst het onderhoud te waarborgen is de voorziening groot onderhoud gebouwen gevormd op basis van een meerjarenonderhoudsplan. In 2025 voegden we niks toe aan de voorziening groot onderhoud conform de bezuiniging vastgesteld door de raad. In 2025 heeft er wel groot onderhoud plaatsgevonden. Voor het onderhouden van de panden is er € 410.053 onttrokken.

Voorziening ter egalisatie van kosten	Saldo 1-1-25	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie	Aanwending	Saldo 31-12-25
Voorziening groot onderhoud Wetering	178				178
Totaal voorzieningen ter egalisatie van kosten	178	-	-	-	178

Voorziening groot onderhoud Wetering

De gemeente heeft het pand Wetering in 2015 in haar bezit gekregen. Om het groot onderhoud te waarborgen is de voorziening groot onderhoud Wetering gevormd op basis van een meerjarenonderhoudsplan. Voor onderhoud van het pand hebben er in 2025 geen toevoegingen of onttrekkingen op plaatsgevonden. Zodra de bouw van het nieuwe Dorpshuis is afgerond en er een meerjarenonderhoudsplan onder ligt, kan er met de raad gekeken worden om deze voorziening in te zetten voor het nieuwe Dorpshuis.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	Saldo 1-1-25	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie	Aanwending	Saldo 31-12-25
Voorziening riolering	6.516	22			6.538
Voorziening reiniging	792	428			1.220
Voorziening kwaliteitsverbetering landschap		135			135
Voorziening sociale woningbouw		25			25
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.308	610	-	-	7.918

Voorziening riolering

Opbrengsten uit rioolheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2025 zijn er meer middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 22.000 is toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening reiniging

Opbrengsten uit afvalstoffenheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2025 zijn er meer middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 427.568 is toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening kwaliteitsverbetering landschap

Bij ontwikkelingen buiten het bestaand stedelijk gebied geldt de verplichting tot het leveren van een fysieke tegenprestatie (ruimtelijke kwaliteitsverbetering), bij voorkeur binnen het plangebied of direct aansluitend op het plangebied. Wanneer het niet mogelijk is de tegenprestatie in de directe omgeving van het plangebied te realiseren, kan de gemeente een bijdrage vragen aan de ontwikkelaar. De voorziening maakt het mogelijk dat de van derden verkregen middelen direct beschikbaar blijven voor het doel waarvoor ze ontvangen zijn.

Voorziening sociale woningbouw

Vanuit de regionale woondeal is vastgelegd dat er 30% sociale woningbouw moet worden gerealiseerd in een project. Indien dit niet kan worden gerealiseerd dan kan een ontwikkelaar een bijdrage doen, zodat er middelen zijn om bij een andere locatie meer sociale woningbouw te realiseren. De dotatie aan de voorziening is de bijdragen van derden bij ontwikkelingen die niet voldoen aan de opgave sociale woningbouw. De voorziening wenden we aan voor de realisatie van sociale woningbouw elders in de gemeente. De voorziening maakt het mogelijk dat de van derden verkregen middelen direct beschikbaar blijven voor het doel waarvoor ze ontvangen zijn.

Vaste schulden, met een rente typische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden	Saldo 1-1-2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
NV Bank Nederlandse Gemeenten	12.958	15.000	1.553	26.405
AG Insurance SA/ NV	8.125		625	7.500
Totaal vaste schulden	21.083	15.000	2.178	33.905
Waarvan door verstrekt aan Casade woon-diensten	462		68	394

De rentelast over de langlopende leningen voor 2025 bedroeg € 636.774.

Flottende passiva

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Overige schulden	5.088	12.449
Totaal netto-vlottende schulden	5.088	12.449

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Crediteuren	4.830	7.312
Kasgeldlening	-	5.000
Overige Schulden	258	137
Totaal overlopende passiva	5.088	12.449

De aangetrokken kasgeldlening van € 5.000.000 is in januari 2025 afgelost. De overige schulden betreffen voornamelijk uit crediteuren (€ 4.829.767) en waarborgsommen (€ 252.466).

Overlopende passiva

Overlopende passiva	2025	2024
Nog te betalen bedragen	1.556	3.543
Vooruit ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek doel van:		
Overige Nederlandse overheidslichamen	4.477	3.447
Overige vooruit ontvangen bedragen	390	262
Totaal overlopende passiva	6.423	7.252

In het nog te betalen bedrag is de rente 2025 voor de langlopende leningen opgenomen voor € 406.057 en een restitutie voor de algemene uitkering over 2025 van € 676.677.

De vooruit ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (SPUK) bestaan uit:

	Saldo 1-1-2025	Vrijgevallen be- dragen en te- rugbetaald	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12- 2025
SPUK Onderwijs achterstandenbeleid	362	1	533	405	490
SPUK NPO onderwijsvertragingen	88			86	1
SPUK Inburgering	294	-131	472	364	533
SPUK Subsidie energiearmoede	169				169
SPUK Flexwoningen	720			720	0
SPUK Opvang Oekraïners	0		2.248	2.248	0
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0		23	23	0
SPUK CDOKE	292		1.160	590	861
SPUK Gezond en Aktief Leven Akkoord	82	17	446	401	109
SPUK Stimulering woningbouw Loon op Zand	10				10
SPUK Integraal Zorg Akkoord (IZA)	0		117	117	0
SPUK Lokale Aanpak Isolatie	1.254	92	598	23	1.736
SPUK sanering verkeerslawaaï	41				41
SPUK Domein-overstijgend samenwerken (DOS)	123		256	163	215
SPUK Lokale bibliotheekvoorzieningen	53			31	22
SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaatregel	0		289		289
Totaal van de van EU en NL	3.487	-21	6.141	5.171	4.477

Niet in de balans opgenomen rechten/ verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantiestellingen. Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Borgstellingen

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Doel	Oorspron- kelijk be- drag lening	Borg %	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Aflos- sing	Saldo 31-12- 2025
-----------	------	--	-----------	-------------------	-------------------	----------------	-------------------------

Voetbalvereniging D.E.S.K.	Kleedaccommodaties	182	100	26	-	17	8
Stichting Jeugdbelangen De Kuip	Verenigingsgebouw	79	100	15	-	3	12
Stichting De Gildenbond	Verbouw	600	100	246	-	30	215
Voetbalvereniging D.E.S.K.	Kunstgrasveld	415	100	201	-	35	166
Totaal borgstellingen		1.276		487	-	85	402

Garantstellingen

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Doel	Oorspronkelijk bedrag lening	Achtervang %	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Aflossing	Saldo 31-12-2025
Stichting gebouwenbeheer Leerijk	Schoolgebouw	5.705	50	5.289	-	130	5.159
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	13.100	23,5	13.100	1.664	-	14.764
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	1.461	100	462	-	70	392
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	1.000	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	25.000	100	25.000	-	-	25.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	22.893	100	22.893	-	-	22.893
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	500	100	500	-	-	500
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	3.794	23,5	3.794	-	-	3.794
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	15.000	23,5	15.000	-	-	15.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	9.000	23,5	9.000	-	-	9.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	9.000	23,5	9.000	-	-	9.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	15.000	23,5	15.000	-	-	15.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	7.750	23,5	7.750	-	-	7.750
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	8.000	23,5	8.000	-	-	8.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	8.000	23,5	8.000	-	-	8.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	13.000	23,5	13.000	-	-	13.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	15.000	23,5	15.000	-	-	15.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	10.000	23,5	10.000	-	-	10.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	12.000	23,5	12.000	-	-	12.000
Casade Woondiensten (WSG-deel)	Woningbouw	-	23,5	-	10.000	-	10.000

Stichting Hof Wonen (18595)	Woningbouw	30.372	-	30.372	-	-	30.109
Stichting Hof Wonen (18595)	Woningbouw	22.390	-	22.390	-	-	22.390
Stichting Hof Wonen (18595)	Woningbouw	25.000	-	25.000	-	-	10.582
							-
Totaal rechtspersonen		331.965		330.550	11.664	200	327.333

Geldnemer	Doel	Oorspronkelijk bedrag lening	Borg %	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Aflossing	Saldo 31-12-2025
Florius	Hypotheek	-	100	31	-	-	31
Nationale Nederlanden	Hypotheek	50	100	15	-	15	-
ING	Hypotheek	58	100	37	-	37	-
Totaal Natuurlijke personen		108		83		52	31

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wet langdurige zorg (WLZ) en de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat deze bijdrage door het Centraal Administratie Kantoor AWBZ (CAK) wordt uitgevoerd. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten geeft inzicht in de lasten en baten per venster.

Overzicht van baten en lasten	Begroting			Gewijzigde begroting			Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Venster 1 Bestuur en dienstverlening	4.276	558	-3.718	4.561	706	-3.855	5.626	629	-4.997
Venster 2: Gemeenschappen	38.932	5.504	-33.428	514.89	15.551	-35.938	51214	15.552	-35.662
Venster 3: Omgeving en economische ontwikkeling	18.600	8.262	-10.338	20.521	11446	-9.076	21237	13.878	-7.359
Subtotaal	61808	14.324	-47.484	76.571	27.703	-48.868	78.076	30.058	-48.018
Algemene uitkeringen	-	47.796	47.796	-	48.945	48.945	-	48.197	48.197
Lokale heffingen	679	13.062	12.384	764	13.680	12.917	747	12.596	11.849
Dividend	12	88	76	10	88	78	26	105	79
Financieringsfunctie	-387	23	410	-49	82	130	-23	116	140
Overige algemene dekkingsmiddelen	238	25	-213	271	58	-213	92	241	148
Subtotaal	542	60.994	60.452	996	62.853	61.857	842	61.255	60.413
Overhead	14.123	1003	-13.121	14.092	1050	-13.043	14.409	850	-13.559
Vennootschapsbelasting	-	-	-	65	-	-65	65	-	-65
Onvoorziene uitgaven	25	-	-25	-	-	-	-	-	-
Totaal saldo baten en lasten	76.498	76.320	-178	91.724	91.605	-119	93.393	92.164	-1229
Mutaties reserves	676	1115	439	4.748	5.781	1034	4.986	5.577	591
Totaal lasten na toevoeging reserves	77.174	77.435	261	96.472	97.387	915	98.379	97.741	-638

In de toelichting op het overzicht wordt ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting groter € 25.000.

Toelichting Venster 1 Bestuur en Dienstverlening

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
1.1	Bestuur en organisatie	1.683	1.827	2.657	-830	N
1.2	Dienstverlening	368	386	790	-403	N
1.3	Openbare orde en veiligheid	2.224	2.347	2.179	168	V
Lasten voor reserves		4.276	4.561	5.626	-1.065	N
1.99	Toevoeging reserves venster 1	-	-	-	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		4.276	4.561	5.626	-1.065	N
1.1	Bestuur en organisatie	-	-	-	-	V
1.2	Dienstverlening	432	541	522	-19	N
1.3	Openbare orde en veiligheid	126	165	106	-59	N
Baten voor reserves		558	706	629	-77	N
1.99	Onttrekking reserves venster 1	2	2	-	-2	N
Totaal baten na onttrekking reserves		560	708	629	-80	N
Saldo venster 1		-3.716	-3.853	-4.997	-1.145	N

Toelichting lasten

Lasten Venster 1 (bedragen x € 1.000)			Nadeel	-1.065
1.1 Bestuur en organisatie			Nadeel	-830
I	Overige kosten Burgemeester en College		Nadeel	-65
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.				
I	Onderzoek bestuurlijke toekomst		Voordeel	65
Er is geen onderzoek gedaan in 2025. Het budget mag in overleg met de Raadswerkgroep Bestuurlijke toekomst vrijvallen.				
I	Dotatie voorziening Pensioenen Wethouders		Nadeel	-826
De voorziening is gevormd voor de toekomstige pensioenverplichtingen van onder andere voormalige wethouders. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP. De voorziening is in 2025 aangepast naar de beoogde overdrachtswaarde, rekening houdend met de gemiddelde dekkingsgraad van het ABP over 2025 (118.3%). Door de toevoeging van de dotatie naar de overdrachtswaarde van het ABP van € 826.000 is de totale voorziening nu € 4.962.000.				
I	Overige afwijkingen		Nadeel	-3
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.				
1.2 Dienstverlening			Nadeel	-403
I	Salarissen Burgerzaken		Nadeel	-459
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.				
I	Overige afwijkingen		Voordeel	56
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.				
1.3 Openbare orde en veiligheid			Voordeel	168
I	Doorbelaasting Salarissen		Voordeel	116
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.				
I	Pand - de Hoogt 20 Loon op Zand		Voordeel	61

Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-9
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
1.99 Mutaties reserves		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			

Toelichting baten

Baten Venster 1 (bedragen x € 1.000)		Nadeel	-80
1.1 Bestuur en organisatie		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
1.2 Dienstverlening		Nadeel	-19
I	Rijbewijzen	Nadeel	-29
In het verslagjaar zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. De realisatie bleef achter bij de raming, wat heeft geleid tot een lagere opbrengst. De verwachte piek in het aanvragen van rijbewijzen is uitgebleven. De verlengingsaanvragen wordt nu gespreid over meerdere jaren.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	11
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
1.3 Openbare orde en veiligheid		Nadeel	-59
I	Pand de Hoogt - Loon op Zand	Nadeel	-65
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	6
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
1.99 Mutaties reserves		Nadeel	-2
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toelichting behoeven.			

Toelichting Venster 2 Gemeenschappen

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
2.1	Onderwijs	2.331	2.807	2.681	125	V
2.2	Sport, cultuur en welzijn	2.729	3.669	3.510	159	V
2.3	Voorliggende voorzieningen	5.788	14.654	14.654	-1	N
2.4	Maatwerk	15.883	17.402	17.476	-74	N
2.5	Participatie	12.201	12.957	12.892	65	V
Lasten voor reserves		38.932	51.489	51.214	275	V
2.99	Toevoeging reserves venster 2	676	2.729	2.729	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		39.608	54.218	53.999	275	V
2.1	Onderwijs	451	581	674	93	V
2.2	Sport, cultuur en welzijn	284	526	578	52	V
2.3	Voorliggende voorzieningen	337	9.206	9.082	-125	N
2.4	Maatwerk	30	30	37	7	V
2.5	Participatie	4.402	5.208	5.182	-26	N

Baten voor reserves	5.504	15.551	15.552	1	N
2.99 Onttrekking reserves venster 2	110	3.210	3.044	-166	N
Totaal baten na onttrekking reserves	5.614	18.761	18.596	-165	N
Saldo venster 2	-33.994	-35.457	-35.346	111	V

Toelichting lasten

Lasten Venster 2 (bedragen x € 1.000)	Voordeel	275
---------------------------------------	----------	-----

2.1 Onderwijs	Voordeel	125
---------------	----------	-----

I Onderzoeken Integraal Huisvestingplan Kindvoorzieningen (IHP-K)	Voordeel	150
---	----------	-----

Medio november is er door de Raad 150K aan budget beschikbaar gesteld voor onderzoeken in het kader van het IHP-K. Dit project start in 2026 waardoor er in 2025 nog geen kosten zijn gemaakt.

I Rijkssubsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	Nadeel	-86
---	--------	-----

De rijkssubsidie NPO was niet eerder begroot. De bestedingen in boekjaar 2025 (86K) zijn gelijk aan de inkomsten vanuit deze rijkssubsidie, zie tevens de toelichting op de baten van thema 2.1 Onderwijs. Hierdoor is er per saldo geen resultaatteffect.

I Leerlingenvervoer	Nadeel	-29
---------------------	--------	-----

Er is een lichte stijging door een kleine toename van het aantal leerlingen die gebruik maken van de voorziening.

I Overige afwijkingen	Voordeel	91
-----------------------	----------	----

Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.

2.2 Sport, cultuur en welzijn, erfgoed	Voordeel	159
--	----------	-----

I Rijkssubsidie Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	Voordeel	36
---	----------	----

De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.

I Pand de Wetering	Voordeel	147
--------------------	----------	-----

In de raadsvergadering van 16-5-2024 heeft u raad een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor de sloop van de oude Wetering. De sloop is voordelig afgerond en het restant valt vrij in het resultaat van de jaarrekening.

I Tijdelijke Huisvesting Gebruikers de Wetering	Nadeel	-34
---	--------	-----

Voor de tijdelijke huisvesting zijn er meer kosten gemaakt dan begroot. Dit zit hem voornamelijk in de kosten voor het leerlingenvervoer en het gebruik van de Venloene als tijdelijke huisvestingslocatie.

I Overige afwijkingen	Voordeel	10
-----------------------	----------	----

Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.

2.3 Voorliggende voorzieningen	Nadeel	-1
--------------------------------	--------	----

I Rijkssubsidie Integraal Zorgakkoord (IZA)	Voordeel	106
---	----------	-----

Door inzet van de rijkssubsidie IZA op bestaande budgetten is er per saldo een voordeel ontstaan. Dit betrof voornamelijk inzet t.b.v. praktijkondersteuners bij huisartsen.

I Gezond en Actief Leven Akkoord	Voordeel	111
----------------------------------	----------	-----

De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.

I Wijkgericht Werken	Voordeel	45
----------------------	----------	----

De taken van de wijkcoördinator zijn intern opgepakt, daardoor heeft er geen inhuur plaatsgevonden. Dat zorgt voor de onderschrijding op het budget.

I	Uitvoeringsbudget Subsidies Welzijn	Voordeel	35
Binnen dit budget lopen verschillende projecten. Omdat deze projecten vooraf een beperkt voorspelbaar profiel hebben, is er minder uitgegeven dan verwacht. Hierdoor is een onderschrijding ontstaan.			
I	Rijkssubsidie Opvang vluchtelingen	Voordeel	140
De bestedingen m.b.t. de opvang van vluchtelingen valt lager uit dan begroot. Doordat deze uitgaven bekostigd worden a.d.h.v. een Rijkssubsidie, is er bij de baten en lasten een soortgelijke effect zichtbaar. Per saldo is het resultaat-effect nihil.			
I	Personeelskosten	Nadeel	-480
Binnen venster 2 is er een verschuiving van personeelskosten tussen de thema's 2.3 voorliggende voorzieningen en 2.4 maatwerk. Voor een toelichting op totaalniveau van de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	43
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.4 Maatwerk		Nadeel	-74
I	Jeugdzorg HvB	Nadeel	-83
De meest recente bijstelling (3e prognose) laat een lichte stijging zien van de regionale kosten voor jeugdhulp. De nadelige ontwikkelingen hebben voornamelijk betrekking op de hulpvormen wonen en crisishulp in segment 2, wat relatief dure trajecten zijn, en duurdere indicaties in segment 4 (begeleiding en behadeling). Deze nadelige effecten worden gedeeltelijk gesaldeerd met positieve ontwikkelingen uit andere segmenten. Hierdoor is er in totaal een lichte stijging van de kosten t.o.v. eerdere prognoses van 2025.			
I	WMO Huishoudelijke Verzorging	Nadeel	-139
Bij de slotwijziging was onze inschatting voor de kosten in het 2e halfjaar 2025 gebaseerd op onvolledige gegevens, doordat de systemen voor financiën en zorgdeclaraties niet synchroon liepen. Dit heeft geleid tot een onjuiste prognose, die nu wordt gecorrigeerd. Het budget voor de slotwijziging 2025 is daarbij niet overschreden. Daarnaast zien we dat de nieuwe inkoop leidt tot structureel lagere kosten voor HbH.			
I	WMO Begeleiding en Dagopvang	Nadeel	-317
Het aantal unieke cliënten is in 2025 verder toegenomen, de uitfasering van de oude inkoop duurde langer dan verwacht en ons aandeel in de lumpsum financiering van de nieuwe inkoop is toegenomen, omdat het totale cliëntaantal in de regio afnam en daardoor ons relatieve cliëntaantal is toegenomen.			
I	Immaterieel Vervoer Wmo	Nadeel	-101
Er is sprake van een stijging van het aantal Wmo-reizigers dat actief gebruikt maakt van deze vervoersvoorziening. Daarnaast neemt ook de reisfrequentie toe. Verder is er ook een toename van de prijs t.o.v. voorgaand jaar.			
I	Materieel Woonvoorzieningen	Nadeel	-38
Er is sprake van een groei van het aantal geïndiceerde trapliften. Daarnaast neemt het aantal geïndiceerde woning-aanpassingen toe. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat inwoners langer thuis blijven wonen.			
I	Materieel Rolstoelvoorzieningen en materieel vervoersvoorzieningen	Nadeel	-23
We zien een lichte toename in het aantal verstrekte scootmobielen en driewielfietsen.			
I	Personeelskosten	Voordeel	664
Binnen venster 2 is er een verschuiving van personeelskosten tussen de thema's 2.3 voorliggende voorzieningen en 2.4 maatwerk. Voor een toelichting op totaalniveau van de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-36
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			

2.5 Participatie		Voordeel	65
I	Baanbrekers (Impulsbudget)	Nadeel	-16
Na vaststellen van de slotwijziging werd bekend dat de gemeente Waalwijk een regionale rijksbijdrage (impulsbudget) niet naar Baanbrekers zou doorstorten, maar tussen de drie gemeenten zou verdelen. Dit leidt tot een nadelig effect op de lasten m.b.t. Baanbrekers, en een voordelig effect m.b.t. de ontvangsten vanuit Waalwijk. We merken op dat deze afwijking onder de rapporteringsgrens van 25K ligt. De afwijking van het budget m.b.t. Baanbrekers gezamenlijk bedraagt een nadeel van 40K. Ten behoeve van het inzicht is ervoor gekozen om de reguliere bijdrage en de bijzondere bijstand apart toe te lichten.			
I	Bijzondere Bijstand	Nadeel	-24
De lasten met betrekking tot bijzondere bijstand zijn met name gestegen als gevolg van een toename van aanspraken waarbij schuldenproblematiek een rol speelt. De stijging ziet dan ook met name toe op de kosten voor bewindvoering.			
I	Kwijtschelding Belastingen	Nadeel	-26
Op basis van een opgaaf van de BWB constateerde wij voor de kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen een afwijking t.o.v. begroot van 26K. Een soortgelijk effect is tevens opgenomen onder de baten. Hierdoor is er per saldo geen resultaatteffect.			
I	Ontwikkelingsgerichte- Arbeidsmatige Dagbesteding (OAD)	Nadeel	-31
De bestedingen voor OAD hadden wij initieel op 150K ingeschat. Ten tijde van opstellen van de slotwijziging leek het alsof dit lager zou uitvallen daarom was dit budget met 25K voordelig bijgesteld. Echter, achteraf bleek dat er administratief een kleine achterstand was. De uiteindelijke kosten (156K) zijn in lijn met de initiële inschatting.			
I	Schuldhelpverlening	Voordeel	28
Door personele wisselingen zijn verschillende onderdelen uit het beleidsplan uitgesteld, wat zorgt voor een onder-schrijding van het budget			
I	Rijkssubsidie Inburgering	Voordeel	108
Initieel was er een klein budget vanuit algemene middelen begroot. Echter, bestedingen zijn vrijwel volledig bekostigt d.m.v. de Rijkssubsidie. Per saldo is het effect van de baten en lasten een voordeel van €39K.			
I	Personeelskosten	Nadeel	-32
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	59
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.99 Mutaties reserves		Voordeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Toelichting baten

Baten Venster 2 (bedragen x € 1.000)		Nadeel	-165
2.1 Onderwijs		Voordeel	93
I	Rijkssubsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	Voordeel	86
De rijkssubsidie NPO middelen was niet eerder begroot. De bestedingen in boekjaar 2025 (86K) zijn gelijk aan de inkomsten vanuit deze rijkssubsidie, zie tevens de toelichting op de baten van thema 2.1 Onderwijs. Hierdoor is er per saldo geen resultaatteffect.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.2 Sport, cultuur en welzijn, erfgoed		Voordeel	52
I	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	Voordeel	37

De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	15
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.3 Voorliggende voorzieningen		Nadeel	-125
I	Gezond en Actief Leven Akkoord	Nadeel	-61
De rijkssubsidie GALA is verdeeld over thema's 2.2 en 2.3. Doordat deze middelen voor een deel zijn ingezet op bestaande budgetten is een voordeel ontstaan. Daarnaast wordt in lijn met de landelijke regeling 10% van de subsidie 2025 ingezet in 2026. Het totaal aan effecten bij de lasten en baten is per saldo een voordeel van 124K.			
I	Rijkssubsidie Opvang vluchtelingen	Nadeel	-138
De bestedingen m.b.t. de opvang van vluchtelingen valt lager uit dan begroot. Doordat deze uitgaven bekostigd worden a.d.h.v. een Rijkssubsidie, is er bij de baten en lasten een soortgelijke effect zichtbaar. Per saldo is het resultaat-effect nihil.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	74
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
2.4 Maatwerk		Voordeel	7
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.5 Participatie		Nadeel	-26
I	Baanbrekers (Impulsbudget)	Voordeel	42
Na vaststellen van de slotwijziging werd bekend dat de gemeente Waalwijk een regionale rijksbijdrage (impulsbudget) niet naar Baanbrekers zou doorstorten, maar tussen de drie gemeenten zou verdelen. Dit leidt tot een nadelig effect op de lasten m.b.t. Baanbrekers, en een voordelig effect m.b.t. de ontvangsten vanuit Waalwijk.			
I	Kwijtschelding Belastingen	Voordeel	26
Op basis van een opgaaf van de BWB constateerde wij voor de kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen een afwijking t.o.v. begroot van 26K. Een soortgelijk effect is tevens opgenomen onder de lasten. Hierdoor is er per saldo geen resultaat-effect.			
I	Rijkssubsidie Inburgering	Nadeel	-69
Initieel was er een klein budget vanuit algemene middelen begroot. Echter, bestedingen zijn vrijwel volledig bekostigt d.m.v. de Rijkssubsidie. Per saldo is het effect van de baten en lasten een voordeel van €39K.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-25
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
2.99 Mutaties reserves		Nadeel	-166
I	Onderzoeken Integraal Huisvestingplan Kindvoorzieningen (IHP-K)	Nadeel	-150
Medio november is er door de Raad 150K aan budget beschikbaar gesteld voor onderzoeken in het kader van het IHP-K. Dit project start in 2026 waardoor er in 2025 nog geen kosten zijn gemaakt.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Toelichting Venster 3 Omgeving en economische ontwikkeling

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
3.1	Omgeving	7.489	7.331	6.813	518	V
3.2	Duurzaamheid	6.369	6.155	6.311	-156	N
3.3	Wonen	3.922	6.218	7.372	-1.154	N
3.4	Economische ontwikkeling	820	818	740	77	V
Lasten voor reserves		18.600	20.521	21.524	-715	N
3.99	Toevoeging reserves venster 3	-	1.869	2.107	-238	N
Totaal lasten na toevoeging reserves		18.600	22.391	23.343	-953	N
3.1	Omgeving	592	841	978	137	V
3.2	Duurzaamheid	6.979	6.890	6.871	-19	N
3.3	Wonen	661	3.669	5.984	2.315	V
3.4	Economische ontwikkeling	30	46	45	-0	N
Baten voor reserves		8.262	11.446	13.878	2.432	V
3.99	Onttrekking reserves venster 3	108	1.525	1.521	-4	N
Totaal baten na onttrekking reserves		8.370	12.971	15.399	2.428	V
Saldo venster 3		-10.230	-9.420	-7.945	1.475	V

Toelichting lasten

Lasten Venster 3 (bedragen x € 1.000)		Nadeel	-953
3.1 Omgeving		Voordeel	518
I	Openbaar groen	Voordeel	341
Een aantal groenprojecten kon geen doorgang vinden in 2025.Deze projecten worden in 2026 opnieuw ingepland en uitgevoerd.			
I	Straatreiniging	Voordeel	164
Door aanbesteding van het IBOR contract (intergraal beheer openbare ruimte) zijn sommige werken goedkoper en / of duurder uitgevallen. In 2026 zal er een herverdeling plaats vinden van de budgetten zodat deze aansluiten bij de kosten van het nieuwe contract.			
I	Verkeer	Voordeel	25
Door vertraging bij de uitvoerende partij is er minder onderhoud aan de bewegwijzering gepleegd dan gepland. Daarnaast vielen de aanbestedingskosten voor de abri's lager uit.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-12
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.2 Duurzaamheid		Nadeel	-156
I	Afval	Nadeel	-249
De kosten voor afvalinzameling en -verwerking worden volledig gedekt door de inkomsten uit de afval-stoffenheffing. Het resultaat van deze gesloten begroting wordt bij de jaarrekening verrekend met de voorziening afval. Doordat de vergoeding voor herbruikbaar afval en de opbrengst van de heffing hoger zijn uitgevallen heeft het taakveld afvalinzameling een positief resultaat. Dit extra bedrag is toegevoegd aan de voorziening afvalinzameling. Doordat deze extra storting niet was geraamd wijken de kosten af van wat vooraf was begroot.			
I	Riolering	Nadeel	-51
Hogere energiekosten en spoedreparaties aan hoofdgemalen hebben geleid tot een overschrijding van het rioleringsbudget. De kosten van riolering worden volledig gedekt door de inkomsten uit de rioolheffing. Het resultaat van deze gesloten begroting wordt bij de jaarrekening verrekend met de voorziening riolering.			
I	Hondenuitlaatplaats	Voordeel	36

Door aanbesteding van het IBOR contract (intergraal beheer openbare ruimte) zijn sommige werken goedkoper en / of duurder uitgevallen. In 2026 zal er een herverdeling plaats vinden van de budgetten zodat deze aansluiten bij de kosten van het nieuwe contract.			
I	Salarislasten	Voordeel	30
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Gemeentewerf/Milieustraat	Voordeel	32
Jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden op de milieustraat en gemeentewerf hebben in 2025 geen doorgang kunnen vinden. De werkzaamheden zijn herschikt naar de loop van 2026, hetgeen leidt tot een verschuiving in de onderhoudscyclus.			
I	Duurzaamheid	Voordeel	41
Bij werkzaamheden rondom de energietransitie is minder gebruik gemaakt van externe expertise, dit heeft geleid tot minder uitgaven.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	5
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.3 Wonen		Nadeel	-1.154
I	Salarislasten	Voordeel	205
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	SiSa Stimulering Woningbouw	Voordeel	75
De middelen voor de SiSa Stimulering Woningbouw zijn niet verstrekt in 2025. De middelen zullen naar alle verwachtingen in 2026 ontvangen worden. Hierdoor hebben er in 2025 ook geen uitgaven plaatsgevonden ten laste van de SiSa.			
I	Flexwoningen	Nadeel	-38
Voor het project flexwoningen is door het Rijk een stimuleringssubsidie beschikbaar gesteld van € 720.000. Ten tijde van het adresseren van een deelbudget hiervan van € 60.000 voor de apparaatskosten was sprake van realisatie van het project in samenwerking met Casade. Uiteindelijk is gekomen tot een aanbestedingsprocedure waardoor meer tijd aan dit project is besteed dan waarin in eerste aanleg is voorzien. Ook (onvoorziene) externe advieskosten zijn ten laste van het project gebracht.			
I	Grondexploitaties woningbouw	Nadeel	-1383
Dit betreft de uitgaven binnen de actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit bestaat voor een groot gedeelte uit kosten voor het bouw- en woonrijp maken van de actieve grondexploitatie Westwaard en kosten voor het faciliteren van het gemeentelijke grondbeleid. In 2025 is er een tussentijdse winstneming genomen voor de actieve grondexploitatie Westwaard. Deze lasten staan in relatie met de baten die toegelicht worden.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-13
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.4 Economische ontwikkeling		Voordeel	77
I	Salarislasten	Voordeel	93
Voor de toelichting op de salarislasten en kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.			
I	Economie	Voordeel	41
De onderschrijding van de budgetten binnen het thema Economie is te wijten aan de volgende oorzaken: 1. Het Toeristisch Informatie Punt in Loon op Zand is nog niet gerealiseerd. De beoogde locatie hiervoor is het nieuwe Dorpshuis, waarvan de bouwwerkzaamheden nog in voorbereidingsfase zijn. 2. De realisatie van een route rondom de Reuzenpotten in het centrum van Kaatsheuvel heeft door vertraging in de voorbereiding geen doorgang kunnen vinden in 2025. 3. Er zijn minder evenementensubsidies uitgekeerd, omdat er twee evenementen geen doorgang hebben gevonden.			
I	Grondexploitaties bedrijventerreinen	Nadeel	-39

Dit betreft de uitgaven binnen de actieve grondexploitatie Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West). Dit bestaat grotendeels uit de afwikkelingskosten van de actieve grondexploitatie Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West) die is afgesloten in de jaarrekening 2025.			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-18
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.99 Mutaties reserves		Nadeel	-238
Er zijn meer bijdragen ontvangen voor de bovenwijkse voorzieningen vanuit de afgesloten overeenkomsten dan begroot. Hierdoor is er dus ook meer gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.			

Toelichting baten

Baten Venster 3 (bedragen x € 1.000)		Voordeel	2.428
3.1 Omgeving		Voordeel	137
I	Openbare verlichting	Voordeel	77
Er zijn meer schades geweest dan in voorgaande jaren, maar we hebben ook een groter deel kunnen verhalen op de veroorzakers en het Waarborgfonds. Het totale verhaalde bedrag resulteert in een positieve eenmalige afwijking.			
I	Zwerfafval	Voordeel	40
De SUP-vergoeding (Single Use Plastic) vloeit voort uit nieuwe afspraken tussen producenten en het ministerie. Waar we voorheen enkel een vergoeding ontvingen voor de inhoud van afvalbakken, krijgen we nu ook een compensatie voor plastic verpakkingsmateriaal. Dit zorgt voor hogere inkomsten.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	20
Binnen dit thema dienen de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.2 Duurzaamheid		Nadeel	-19
I	Baten afvalstoffenheffing	Voordeel	33
De afvalstoffenheffing heeft meer opgeleverd dan vooraf was ingeschat.			
I	Baten riolering	Voordeel	60
De rioolheffing heeft meer opgeleverd dan vooraf was ingeschat.			
I	Afval	Voordeel	156
Dit zijn de inkomsten uit betalingen voor de verschillende afvalstromen op het Grondstoffencentrum. Ook gaat het om extra inkomsten door een nabetaling van verpakkingsvergoedingen over de jaren 2020 tot en met 2022.			
I	SiSa CDOKE	Nadeel	-240
Om te voldoen aan de begrotingsrechtmatigheid zijn de lasten die gedekt worden uit een subsidie opgenomen in de begroting. Deze lasten zijn niet eenvoudig in te schatten. Voor de subsidie CDOKE zijn in 2025 minder kosten gerealiseerd dan begroot, deze kosten schuiven door naar 2026 en blijven declarabel voor de SPUK-CDOKE			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-28
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.3 Wonen		Voordeel	2.315
I	SiSa Stimulering Woningbouw	Nadeel	-75
De middelen voor de SiSa Stimulering Woningbouw zijn niet verstrekt in 2025. De middelen zullen naar alle verwachtingen in 2026 ontvangen worden.			
I	Bijdrage reserve bovenwijkse voorzieningen	Voordeel	238
Er zijn meer bijdragen ontvangen voor de bovenwijkse voorzieningen vanuit de afgesloten overeenkomsten dan begroot. Deze bijdragen worden gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.			
I	Grondexploitatie woningbouw	Voordeel	1452

Dit betreft de opbrengsten binnen de actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit bestaat voor een gedeelte uit grondverkoop en kostenverhaal via de afgesloten overeenkomsten. In de jaarrekening 2025 is de actieve grondexploitatie De Els fase 2 afgesloten. Hierdoor is de verliesvoorziening vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. Verder heeft er een tussentijdse winstneming plaatsgevonden voor de actieve grondexploitatie Westwaard. Deze opbrengsten horen deels bij de uitgaven die verderop worden toegelicht.			
I	SiSa Realisatiestimulans	Voordeel	693
Uit de SISA-verantwoording blijkt dat de gemeente in 2025 een bedrag van € 693.000 heeft ontvangen via de regeling Realisatiestimulans Woningbouw. Deze rijksregeling ondersteunt gemeenten bij het versnellen van de bouw van betaalbare woningen door een bijdrage te verstrekken op basis van daadwerkelijk gestarte bouwprojecten. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in een bestemmingsreserve woningbouw, zodat de middelen gericht kunnen worden ingezet voor toekomstige investeringen en het opvangen van financiële knelpunten binnen de woningbouwopgave.			
I	Overige afwijkingen	Voordeel	7
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.4 Economische ontwikkeling		Voordeel	0
I	Overige afwijkingen	Voordeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet nader toegelicht te worden.			
3.99 Mutaties reserves		Nadeel	-4
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			

Toelichting Venster 0 Overhead en algemene dekkingsmiddelen

Thema	Omschrijving	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
0.1	Overhead	14.123	14.092	14.409	-317	N
0.2	Lokale heffingen	679	764	747	16	V
0.3	Algemene uitkeringen	-	-	-	-	V
0.4	Dividend	12	10	26	-16	N
0.5	Financieringsfunctie	-387	-49	-23	-25	N
0.6	Overige algemene dekkingsmiddelen	238	271	92	178	V
0.7	Onvoorziene uitgaven	25	-	-	-	V
0.8	Vennootschapsbelasting	-	65	65	-	N
Lasten voor reserves		14.690	15.153	15.317	-164	N
0.99	Toevoeging reserves venster 0	-	150	150	-	V
Totaal lasten na toevoeging reserves		14.690	15.303	15.467	-164	N
0.1	Overhead	1.003	1.050	850	-199	N
0.2	Lokale heffingen	13.062	13.680	12.596	-1.084	N
0.3	Algemene uitkeringen	47.796	48.945	48.197	-748	N
0.4	Dividend	88	88	105	17	V
0.5	Financieringsfunctie	23	82	116	35	V
0.6	Overige algemene dekkingsmiddelen	25	58	241	183	V
0.7	Onvoorziene uitgaven	-	-	-	-	V
0.8	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	V
Baten voor reserves		61.997	63.902	62.105	-1.797	N
0.99	Onttrekking reserves venster 0	894	1.044	1.012	-32	N
Totaal baten na onttrekking reserves		62.891	64.947	63.117	-1.829	N
Saldo venster 0		48.201	49.644	47.651	-1.993	N

Toelichting lasten

Lasten Venster 0 (bedragen x € 1.000)			Nadeel	-164
0.1 Overhead			Nadeel	-317
I	Exploitatie Klavier		Nadeel	-35
Dit komt voornamelijk door de overschrijding op inzet Receptie en Beveiliging, door extra activiteiten. Er is extra inzet geweest met Carnaval, op zondagen en op de ochtenden om het pand te openen en alarmopvolgingen.				
I	Salarislasten		Voordeel	1.588
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering				
I	Inhuur derden		Nadeel	-2.120
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering				
I	Doorberekende uren		Voordeel	222
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering				

I	Automatisering	Voordeel	74
Op het onderdeel software, licenties en contracten heeft een forse overschrijding plaatsgevonden. Dit vindt deels zijn oorzaak in applicaties die na overbrenging naar de cloud (versaasing), aanzienlijk duurder zijn geworden, het nog niet op kunnen zeggen van applicaties, maar vooral ook in veranderingen die niet ruim van te voren bekend zijn dan wel waarvan de impact op voorhand onvoldoende bekend is. Hier staat tegenover dat een strakke regievoering alsmede vertragingen als gevolg van de overgang naar de nieuwe werkplek (het verlaten van de Citrix omgeving) een fors voordeel ten opzichte van de voorschotnota heeft opgeleverd, wat gezamenlijk resulteert in een onderschrijding van het budget.			
I	Algemene benodigdheden	Voordeel	111
Als gevolg van de zogeheten "harde knip" die heeft plaatsgevonden, de scheiding tussen de Brasserie en het gemeentehuis, was bij het vaststellen van de begroting voor 2025 nog niet geheel duidelijk met welke kosten daadwerkelijk rekening gehouden moest worden. In 2025 vielen deze kosten aanzienlijk lager uit wat heeft geleid tot de onderschrijding van dit budget.			
I	Brandweerkazerne Kaatsheuvel - Dodenaauweg	Voordeel	101
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.			
I	Pand het Klavier - Anton Pieckplein 1	Voordeel	39
Het groot onderhoud is goedkoper uitgevoerd dan oorspronkelijk ingeschat. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.			
I	Gemeentewerf - Liechtensteinstraat 6	Voordeel	26
Er waren minder kosten dan oorspronkelijk ingeschat. Dit zit hem voornamelijk in minder klein onderhoud en lagere energielasten.			
I	Overige personeel gerelateerde kosten	Nadeel	-165
Omdat er veel nieuwe medewerkers zijn aangenomen, zijn de kosten door de 'training on the job' voor deze nieuwe medewerkers zijn de kosten voor scholing en training hoger dan gepland. Daarnaast moest er extra geld worden gereserveerd voor verlofsparen. Tevens moest de dotatie voorziening verlofsparen verhoogd worden.			
I	Domein Dienstverleningen en Bedrijfsvoering	Nadeel	-124
De overschrijding komt voornamelijk door de ondersteuning die ingehuurd is voor de Woo, door een stijging in de aanvragen en een groot Woo onderzoek. En door de Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer).			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-34
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.2 Lokale heffingen		Voordeel	16
I	Overige afwijkingen	Voordeel	16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.3 Algemene uitkeringen		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.4 Dividend		Nadeel	-16
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-16
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.5 Financieringsfunctie		Nadeel	-25
I	Financieringsmiddelen	Nadeel	-25
Door een extra aangetrokken lening is er een overschrijding op de te betalen rentekosten			
0.6 Overige algemene dekkingsmiddelen		Voordeel	178
I	Aankopen niet duurzame goederen en diensten	Voordeel	263
Deze is ontstaan door een vrijval van een correctiepost van de jaarrekening 2024.			
I	Voorziening Dubieuze Debiteuren	Nadeel	-85
Dit is een dotatie dubieuze debiteuren. Deze wordt ieder jaar in deze periode definitief berekend en bijgesteld.			
0.7 Onvoorzien uitgaven		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			

0.8 Vennootschapsbelasting	Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.		
0.99 Mutaties reserves	Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.		

Toelichting baten

Baten Venster 0 (bedragen x € 1.000)	Nadeel	-1.829
0.1 Overhead	Nadeel	-199
I Exploitatie Klavier	Voordeel	30
De zalen in het Klavier zijn een aantal keer extra verhuurd door niet voorziene evenementen.		
I Door berekende overhead	Nadeel	-39
Voor de toelichting op de salarislasten en de kosten voor inhuur verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.		
I Pand het Klavier - Anton Pieckplein 1	Nadeel	-96
Het groot onderhoud is goedkoper uitgevoerd dan ingeschat. Hierdoor waren de kosten van groot onderhoud in 2025 lager, waardoor er ook minder is onttrokken uit de voorziening groot onderhoud. Daarnaast zijn de door te belasten servicekosten lager in de nieuwe situatie van de Harde Knip. Hierdoor heeft de gemeente minder inkomsten ontvangen vanuit de servicekosten voor het Klavier.		
I Brandweerkazerne Kaatsheuvel - Dodenaauweg	Nadeel	-113
Het groot onderhoud aan de daken van de brandweerkazernes is naar voren gehaald, omdat dit uitgevoerd moet zijn voor we PV-panelen op de daken kunnen leggen. Deze werkzaamheden hebben een kleine vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden nu alsnog begin 2026 uitgevoerd. Hierdoor is er in 2025 minder groot onderhoud uitgevoerd dan begroot.		
I Overige afwijkingen	Voordeel	19
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
0.2 Lokale heffingen	Nadeel	-1.084
I Onroerende zakenbelasting	Nadeel	-33
Het bedrag ontvangen uit de OZB niet woningen is minder dan begroot en het ontvangen bedrag uit de OZB Woning Eigenaren is hoger dan begroot. Het saldo van deze belastingen is € 33.000 negatief.		
I Toeristenbelasting	Nadeel	-1.074
In de begroting is uitgegaan van een hogere opbrengst aan toeristenbelasting dan uiteindelijk gerealiseerd is. Deze afwijking wordt voor een belangrijk deel verklaard door het feit dat uitbreiding bij een aantal accommodatieverstrekkers achterblijft bij de raming. Daarnaast zijn er nieuwe accommodaties die wel waren meegenomen in de begroting, maar uiteindelijk later open zijn gegaan. Ook zijn er accommodaties die tijdelijk gesloten zijn geweest vanwege verbouwingen. In voorgaande jaren heeft zich bovendien een opstapeling voorgedaan van nog te ontvangen bedragen. Deze openstaande posten zijn in eerdere jaren niet volledig tot realisatie gekomen. Om de financiële positie transparant en realistisch te houden, wordt dit nu in de jaarrekening verwerkt. Daarmee wordt het verlies in dit boekjaar genomen, zodat toekomstige begrotingen op een solide en actuele basis kunnen worden opgesteld. Als gevolg hiervan blijven de gerealiseerde inkomsten achter bij de begrote inkomsten.		
I Overige afwijkingen	Voordeel	23
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.		
0.3 Algemene uitkeringen	Nadeel	-748
I Gemeentefonds	Nadeel	-748
Dit zijn correcties die het gemeentefonds heeft toegepast over 2022 en 2023. Over het jaar 2023 betreft dit een grote correctie van € 676.000.		
0.4 Dividend	Voordeel	17

I	Overige afwijkingen	Voordeel	17
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.5 Financieringsfunctie		Voordeel	35
I	Financieringsmiddelen	Voordeel	35
Meer rente op de startersleningen en de toegerekende rente veroorzaken het verschil van € 35.000			
0.6 Overige algemene dekkingsmiddelen		Voordeel	183
I	Diverse baten	Voordeel	205
Dit zijn correcties op de belastingrente van het BTW Compensatiefonds vanaf 2018			
I	Overige afwijkingen	Nadeel	-22
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.7 Onvoorzien uitgaven		Voordeel	0
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			
0.8 Vennootschapsbelasting		Nadeel	0
I	Overige afwijkingen	Nadeel	0
Binnen dit thema hoeven de overige afwijkingen niet toegelicht te worden.			
0.99 Mutaties reserves		Nadeel	-32
Binnen dit thema zijn geen afwijkingen die toegelicht moeten worden.			

Overzicht van incidentele baten en lasten per venster

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)			Begroting na wijziging		Realisatie	
Venster	Thema	Omschrijving	Baten	Lasten	Baten	Lasten
2	2.3 Voorliggende voorzieningen	Vrijwilligerswerk voorliggend veld		-35		-36
2	2.3 Voorliggende voorzieningen	Opgave voorliggend veld		-340		-331
2	2.3 Voorliggende voorzieningen	Inzet pilot extra jongerenwerker		-100		-100
2	2.5 Participatie	Pilot gidsfunctie		-75		-16
3	3.1 Omgeving	Aanbesteding abri's 2m 2 panelen		-14		-2
3	3.2 Duurzaamheid	Applicatie Restafval		-10		-
3	3.3 Wonen	Budget onderzoek centrum ontwikkeling		-40		-39
3	3.3 Wonen	Advies en opstellen omgevingsplan		-90		-82
0	0.1 Overhead	Pilot trainees (project 2 jaar)		-98		-219
Totaal incidentele baten en lasten			-	-802	-	-824

Incidentele mutaties met reserves (bedragen x € 1.000)		Begroting na wijziging		Realisatie	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
Incidentele stortingen in reserves			-662		-662
Incidentele onttrekkingen aan reserves		800		800	
Totaal incidentele mutaties met reserves (saldo)		800	-662	800	-662

Totaal incidentele baten en lasten met mutaties reserves	800	-1.464	800	-1.486
--	-----	--------	-----	--------

Saldo van incidentele baten en lasten	-664	-686
---------------------------------------	------	------

Toelichting incidentele baten en lasten

Vrijwilligerswerk voorliggend veld

Het behouden, versterken en uitbreiden van de vrijwillige inzet in de sociale infrastructuur en het voorliggend veld krijgt in 2024 en 2025 impuls. De gemeente Loon op Zand draagt bij aan projecten en initiatieven waar vrijwilligers een rol spelen.

Opgave voorliggend veld

De ontwikkelingen in de maatschappij, waarbij de druk op de aanwezigheid en de betaalbaarheid van de zorg steeds groter wordt, in combinatie met aangekondigde bezuinigingen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd, zorgen ervoor dat we ons in de komende jaren moeten voorbereiden hierop. In het voorliggend veld starten we met een onderzoek, hoe we als gemeente ons hierop kunnen voorbereiden.

Inzet pilot extra jongerenwerker

De gemeenteraad verzocht bij de Kadernota 2024 om een tweede jeugd- en jongerenwerker in te zetten bovenop de geraamde inzet in deze kadernota. De inzet van de tweede jongerenwerker is op basis van een pilot van twee jaar, eind 2025 vond een evaluatie plaats.

Pilot gidsfunctie

In 2024 is de gemeente Loon op Zand gestart met een pilot Gidsfunctie (participatiecoaches) om inwoners te begeleiden naar (vrijwilligers) werk. Deze pilot liep twee jaar en is eind 2025 afgerond.

Aanbestedingabri's 2m2 panelen

In 2025 moeten de Abri's en 2 m² panelen opnieuw worden aanbesteed, zodat deze de komende jaren weer aanwezig zijn en worden onderhouden. Voor het opstarten van deze aanbesteding is eenmalig een projectbudget nodig.

Applicatie Restafval

In 2024 is Diftar ingevoerd en de inwoner heeft de wens om inzage te hebben in de frequentie van het aanbieden van restafval. De mogelijkheden om deze wens te vervullen hebben wij onderzocht. Hiervoor was eenmalig een projectbudget nodig.

Budget onderzoek centrumontwikkeling

De gemeente Loon op Zand wil aantrekkelijk en vitale centra in Kaatsheuvel en Loon op Zand. In 2025 werkten we de koers in uit die in de Omgevingsvisie is vastgesteld. Voor het onderzoek naar de centrumontwikkeling van Loon op Zand en Kaatsheuvel was voor 2025 en 2026 incidenteel budget nodig.

Advies en opstellen omgevingsplan

Als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2024 moet er voor de hele gemeente Loon op Zand een omgevingsplan worden opgesteld. Dit omgevingsplan vervangt alle bestemmingsplannen. Het opstellen van het omgevingsplan wordt gefaseerd aangepakt. In 2024 is begonnen met de eerste fase: de bebouwde kom van De Moer. Gezien de complexiteit van deze operatie wordt er een kwartiermaker en andere externe expertise ingehuurd.

Pilot trainees (project 2 jaar)

Op het gebied van automatisering gaat veel wijzigen, zowel op informatiebeheer als in ICT-architectuur. De werkzaamheden nemen toe, maar we weten niet of deze werkzaamheden structureel van aard zijn. In 2025 zijn er twee trainees ingehuurd.

Reserves

incidentele onttrekking Pilot extra jongerenwerker

De gemeenteraad verzocht bij de Kadernota 2024 om een tweede jeugd- en jongerenwerker in te zetten bovenop de geraamde inzet in deze kadernota. De inzet van de tweede jongerenwerker is op basis van een pilot van twee jaar, eind 2025 vond een evaluatie plaats.

Lagere gemeentefonds dekking

Het VNG-advies was om de begroting 2025 sluitend te maken. Hiervoor gold dat de afspraken uit het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen leidend zijn voor de wijze waarop de toezichthouder kijkt naar de incidentele korting.

Toevoeging tbv dorpshuis

In 2024 tot en met 2026 nemen we de vrijgevalle kapitaallast als gevolg van de sloop van het bestaand pand mee als storting in de algemene reserve, dit conform raadsvoorstel 16 mei 2024.

Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 22 september 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% (maximaal 2) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.867.860. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 5.857.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.867.860. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.114.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
1A Overschrijding lasten vensters	2.114
1B Overschrijding investeringskredieten	0
2 Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3 Overschrijding van de baten en/of onderschrijding van de lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	2.114
4 Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid, zie toelichting onder "analyse begrotingsrechtmatigheid"	2.114
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	0
Voorwaardencriterium	
Niet Europees aanbesteden van opdrachten voor externe inhuur.	3.743
M&O criterium	
Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	5.857
Waarvan acceptabel	2.114
Waarvan niet acceptabel	3.743

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onrechtmatigheden in het inkoop- en aanbestedingsproces

De totale geconstateerde onrechtmatigheden bij inkoop en aanbestedingsprocessen bedragen € 3.743.003. Het grootste deel van de onrechtmatigheden zijn geconstateerd in de inhuur. In 2025 zijn wederom gevallen van onrechtmatige inhuur van personeel vastgesteld, met een totale waarde van € 2.124.649. Deze onrechtmatigheden zijn het gevolg van het voortzetten van onrechtmatige inhuurovereenkomsten in 2025, niet volledig naleven van de aanbestedingsregels of het ontbreken van contractuele documentatie. De totale omvang van deze afwijkingen overschrijdt gezamenlijk de rapportagegrens van 1% van de lasten en wordt daarom toegelicht.

De overige afwijkingen zijn onrechtmatigheden in toepassing van het aanbestedingsbeleid. Hier had gekozen moeten worden voor een andere procedure in verband met de hoogte van de contractwaarde.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: *“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”*

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd die niet acceptabel zijn.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Loon op Zand. Het voor de gemeente Loon op Zand toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Gegevens 2025				
bedragen x € 1		JAJ Oosterhuis		CA de Haas
Functiegegevens ⁵		Griffier		Gemeentesecretaris
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2025		01.01.2025 t/m 31.12.2025		01.01.2025 t/m 31.12.2025
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1		1
Dienstbetrekking? ⁸		Ja		Ja
Bezoldiging ⁹				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	109.136	€ 122.064
Beloningen betaalbaar op termijn		€	16.661	€ 20.021
Subtotaal		€	125.797	€ 142.085
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€	246.000	€ 246.000
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging		€	125.797	€ 142.085
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³		N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2024 ¹⁴				
bedragen x € 1		JAJ Oosterhuis		CA de Haas
Functiegegevens ⁵		Griffier		Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01.01.2024 t/m 31.12.2024		01.07.2024 t/m 31.12.2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1		1
Dienstbetrekking? ⁸		Ja		Ja
Bezoldiging ⁹				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€	100.471	€ 58.760
Beloningen betaalbaar op termijn		€	15.627	€ 9.926
Subtotaal		€	116.098	€ 68.685
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€	233.000	€ 117.136,00
Bezoldiging		€	116.098	€ 68.685

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht restantkredieten

In de onderstaande tabellen af te sluiten kredieten en lopende kredieten staan de cijfers in euro's vermeld.

Af te sluiten kredieten

Omschrijving	Jaar votering	Gevoteerd bedrag	B/L	Gerealiseerd t/m 2025	Restant 13/12/2025	
Bodeauto 2025	2025	€ 25.000	L	€ -	€ 25.000	A
Europalaan-Dreefseweg rotonde 2022	2022	€ 78.182,9	L	€ 778.843	€ 2.986	
Europalaan-Paulus Potterplein rotonde 2022	2022	€ 518.750	L	€ 506.176	€ 12.574	
Gebouw gebonden aanpassingen in het Klavier 2023	2023	€ 374.790	L	€ 343.416	€ 31.374	
Moleneind - fietspad 2023	2023	€ 177.000	L	€ 8.526	€ 168.474	B
Ondergrondse papier, RA en GFT containers 2024	2024	€ 100.000	L	€ 49.077	€ 50.923	
openbare verlichting 2024	2024	€ 95.000	L	€ 94.924	€ 76	
Openbare verlichting 2025	2025	€ 97.660	L	€ 97.593	€ 67	
Salm Rijck	2024	€ 278.000	L	€ 272.780	€ 5.220	
VerLEDden veldverlichting sportaccommodaties 2024	2024	€ 375.000	L	€ 374.998	€ 2	
Verlichting F2612023	2023	€ 100.000	L	€ 98.947	€ 1.053	
Vervanging groen-beplanting (IBOR) 2024	2024	€ 370.000	L	€ 364.366	€ 5.634	
Vervanging hekwerken en terreinen 2024	2024	€ 625.000	L	€ 608.395	€ 16.605	
Vervanging speelvoorzieningen 2023	2023	€ 137.880	L	€ 137.880	€ 0	
Vervanging straatmeubilair 2024	2024	€ 25.000	L	€ 24.567	€ 433	
Vervanging straatmeubilair 2025	2025	€ 25.700	L	€ 25.316	€ 384	
Vervangingsinvestering Smartphones 2025	2025	€ 140.000	L	€ 137.653	€ 2.347	
Voorbereiding krediet herontwikkeling Theresia 2021	2021	€ 30.000	L	€ -	€ 33.761	C
Voorbereiding krediet herontwikkeling Theresia 2021	2021	€ -	B	€ -	€ -3.761	C
Voorbereiding krediet herontwikkeling Westkant 2021	2021	€ 80.000	L	€ -	€ 10.154,7	D
Voorbereiding krediet herontwikkeling Westkant 2021	2021	€ -	B	€ -	€ -214,29	D
Vrachtwagen riool 2023	2023	€ 295.000	L	€ 290.299	€ 4.701	
Waalwijksebaan, struinpad 2024	2024	€ 116.000	L	€ 82.976	€ 33.024	

Baten = B / Lasten = L

Toelichting op af te sluiten investering zonder besteding

A. Bodeauto

Dit betreft een vervangingsinvestering die uitgesteld wordt. Het huidige voertuig is nog in goede staat en hoeft nu nog niet vervangen te worden.

B. Moleneind - fietspad

De reconstructie van het fietspad aan het Moleneind wordt later uitgevoerd. De gemeente Tilburg gaat ook het fietspad op hun eigen grondgebied verbeteren. We voeren dit werk samen met de gemeente Tilburg uit. Dit nieuwe project wordt later toegevoegd aan het meerjarig uitvoeringsplan.

C. Herontwikkeling Theresia

In 2021 is er een voorbereidingskrediet gevoteerd door de raad voor onderzoek naar de herontwikkeling van locatie 'Theresiaschool' in Kaatsheuvel. Volgens de regelgeving van de BBV moet een voorbereidingskrediet leiden tot een investering. Als dit niet het geval is moet het voorbereidingskrediet afgesloten worden en landen in de exploitatie. Bij de Theresia zal er geen daadwerkelijke investering komen van de gemeente doordat de (eventuele) herontwikkeling uitgevoerd zal worden door een woningcorporatie. Het verdere verloop van het project is zichtbaar in de paragraaf grondbeleid.

D. Herontwikkeling Westkant

In 2021 is er een voorbereidingskrediet gevoteerd door de raad voor onderzoek naar de herontwikkeling van locatie 'De Westkant' in Kaatsheuvel. Volgens de regelgeving van de BBV moet een voorbereidingskrediet leiden tot een investering. Als dit niet het geval is moet het voorbereidingskrediet afgesloten worden en landen in de exploitatie. Bij de Westkant zal er geen daadwerkelijke investering komen van de gemeente. Middels een tender heeft de gemeente een anterieure overeenkomst gesloten met De Bunte Vastgoed Zuid B.V., zij gaan de sloopwerkzaamheden en de herontwikkeling van De Westkant uitvoeren. Het verdere verloop van het project is zichtbaar in de paragraaf grondbeleid. De gemeente zal wel een investering doen in de (gedeelte van) openbare ruimte zodat de herontwikkeling aansluit op het park, hiervoor is een los investeringskrediet aangevraagd.

Lopende kredieten

Omschrijving	Jaar votering	Gevoteerd bedrag	B/L	Gerealiseerd t/m 2025	Restant 13/12/2025
Fietspad van Haestrechtstraat-Wielstraat 2020	2020	€ 3.475.373	L	€ 3.416.741	€ 58.632
Verplaatsen RG Sweenstraat 2021	2021	€ 7.409.612	L	€ 417.697	€ 6.991.915
Waterberging (EVZ) Wilderste Arm 2021	2021	€ 120.000	L	€ 100	€ 119.900
Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert	2022	€ 3.300.000	L	€ 148.150	€ 3.151.850
Dreefseweg-Dongenseweg	2022	€ 819.149	L	€ 714.999	€ 104.150
Parkeren Roestelberg 2022	2022	€ 195.000	L	€ 29.091	€ 165.909
Roestelbergseweg	2022	€ 1.884.044	L	€ 1.143.267	€ 740.777
Strieckenlaan	2022	€ 445.655	L	€ 86.145	€ 359.510
Tijsmanstraat	2022	€ 356.049	L	€ 6.838	€ 349.211
Van Immerseelstraat	2022	€ 380.000	L	€ 34.474	€ 345.526
Willibrordusstraat	2022	€ 1.110.530	L	€ 63.932	€ 1.046.598
Aandelen in publiek ontwikkelbedrijf REKS 2023	2023	€ 642.000	L	€ 201.740	€ 440.260
Brandsestraat	2023	€ 200.240	L	€ 590	€ 199.650
Dorpshuis Loon op Zand	2023	€ 14.219.000	L	€ 1.533.367	€ 12.685.633
Duurzaamheidsinv brandweerkazerne LOZ 2023	2023	€ -35.695	B	€ -24.987	€ -10.708
Duurzaamheidsinv brandweerkazerne LOZ 2023	2023	€ 122.100	L	€ 61.589	€ 60.511
Duurzaamheidsinv brandweerkazerne KHL 2023	2023	€ -47.900	B	€ -33.530	€ -14.370
Duurzaamheidsinv brandweerkazerne KHL 2023	2023	€ 153.100	L	€ 74.014	€ 79.086
Duurzaamheidsinv Gemeentewerf 2023	2023	€ -55.970	B	€ -44.772	€ -11.198
Duurzaamheidsinv Gemeentewerf 2023	2023	€ 339.350	L	€ 339.142	€ 208
Duurzaamheidsinv Klavier 2023	2023	€ 338.350	L	€ 6.326	€ 332.024
Hilsestraat	2023	€ 3.366.400	L	€ -	€ 3.366.400
Horst	2023	€ 1.874.033	L	€ 1.322.729	€ 551.304
Julianastraat	2023	€ 528.800	L	€ 1.522	€ 527.278
Ombouw Diftar algemeen 2023	2023	€ 215.390	L	€ 141.998	€ 73.392
Toegangscontrolesysteem / milieupassen 2023	2023	€ 117.341	L	€ -	€ 117.341
Werkplekken Gemeentewerf 2023	2023	€ 50.000	L	€ 25.974	€ 24.026
Amerikastraat vergroening 2024	2024	€ 125.000	L	€ 117.485	€ 7.515
Bewegwijzering Europalaan thv wisselstroken 2024	2024	€ 235.000	L	€ 105.787	€ 129.213
Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert - Riolering 2024	2024	€ 293.967	L	€ 25.442	€ 268.525
Dorpshuis Buitenruimte	2024	€ 1.430.000	L	€ 71.307	€ 1.358.693

Baten = B / Lasten = L

Omschrijving	Jaar votering	Gevoteerd bedrag	B/L	Gerealiseerd t/m 2025	Restant 13/12/2025
Duikers vervangingsronde 2024	2024	€ 25.000	L	€ 13.526	€ 114.74
Erasstraat snelheidsremmers 2024	2024	€ -58.838	B	€ -	€ -58.838
Erasstraat snelheidsremmers 2024	2024	€ 162.838	L	€ 5.093	€ 157.745
Frederik Hendrikpark 2024	2024	€ 121837	L	€ 936	€ 120.901
Hogevoert speelvoorziening 2024	2024	€ 150.000	L	€ 23.552	€ 126.448
Levensduurverlengend onderhoud wegen 2024	2024	€ 1402.000	L	€ 1245.756	€ 156.244
Strieckenlaan e.o.- Projecten klimaatmaatregelen	2024	€ 300.000	L	€ 3.305	€ 296.695
Vervanging groen-bomen (IBOR) 2024	2024	€ 300.000	L	€ 42.826	€ 257.174
Vervanging speelvoorzieningen 2024	2024	€ 238.000	L	€ 222.563	€ 15.437
Aankleding centra Loon op Zand en Kaatsheuvel 2025	2025	€ 100.000	L	€ 19.824	€ 80.176
Audiovisuele apparatuur ruimtes klavier 2025	2025	€ 25.000	L	€ 12.765	€ 12.235
Beatrix,Irene,Schaepman, Marijksestraat 2025	2025	€ 182.431	L	€ 1400	€ 181.031
Drukriolering elektromechanisch 2025	2025	€ 118.000	L	€ 79.971	€ 38.029
Gemalen elektromechanisch 2025	2025	€ 132.000	L	€ 59.240	€ 72.760
Grondflexwoningen Dodenaauweg (bouw en woonrijp)	2025	€ 1000.000	L	€ 747.097	€ 252.903
Inventaris Gemeentewerf 2025	2025	€ 50.000	L	€ 32.419	€ 17.581
Inventaris klavier 2025	2025	€ 276.000	L	€ 118.500	€ 157.500
Levensduurverlengend onderhoud wegen (IBOR) 2025	2025	€ 1473.502	L	€ 49.320	€ 1424.182
Ondergrondse RA en GFT containers 2025	2025	€ 54.000	L	€ 42.130	€ 118.70
Pastoor Kampstraat en Galgeneind	2025	€ 126.800	L	€ 2.291	€ 124.509
Relinen/deelrenovaties 2025	2025	€ 100.000	L	€ 30.803	€ 69.197
Uno Animo Natuurgrasveld 2025	2025	€ -279.000	B	€ -	€ -279.000
Uno Animo Natuurgrasveld 2025	2025	€ 600.000	L	€ -	€ 600.000
Vaert Kinderdagopvang 2025	2025	€ 1973.000	L	€ -	€ 1973.000
Vaert Schoolgebouw 2025	2025	€ 11692.000	L	€ -	€ 11692.000
Vaert Tijdelijke Huisvesting 2025	2025	€ 630.000	L	€ -	€ 630.000
Vergroten veiligheid fietspaden 2025	2025	€ -57.732	B	€ -	€ -57.732
Vergroten veiligheid fietspaden 2025	2025	€ 132.732	L	€ -	€ 132.732
Vervanging duikers 2025	2025	€ 25.700	L	€ 6.906	€ 18.794
Vervanging groen beplanting (IBOR) 2025	2025	€ 315.300	L	€ 204.190	€ 111.110
Vervanging groen bomen (IBOR) 2025	2025	€ 388.870	L	€ 8.153	€ 380.717
Vervanging Speelvoorzieningen (IBOR) 2025	2025	€ 244.664	L	€ -	€ 244.664
Vervanging uitfasering PLL-lampen 2025	2025	€ 205.600	L	€ 144.506	€ 61.094
Wagnerstraat wegen 2025	2025	€ 33.000	L	€ 509	€ 32.491

Baten = B / Lasten = L

Overzicht baten en lasten per taakveld

Overzicht taakvelden	Primaire begroting 2025			Gewijzigde begroting			Realisatie 2025		
Bedragen x € 1000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	-1683	-	-1683	-1827	-	-1827	-2.657	-	-2.657
0.2 Burgerzaken	-368	432	64	-386	541	155	-790	522	-268
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-68	6	-62	-36	6	-30	-37	-3	-39
0.4 Overhead	-14.123	1.003	-13.121	-14.092	1.050	-13.043	-14.409	850	-13.559
0.5 Treasury	375	111	486	39	170	208	-2	222	219
0.61 OZB woningen	-	6.266	6.266	-	6.271	6.271	-14	6.310	6.296
0.62 OZB niet-woningen	-	2.089	2.089	-	2.939	2.939	-6	2.867	2.861
0.63 Parkeerbelasting	-	68	68	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-679	270	-409	-764	240	-524	-722	263	-458
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	47.796	47.796	-	48.945	48.945	-	48.197	48.197
0.8 Overige baten en lasten	-263	25	-238	-271	58	-213	-92	241	148
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-65	-	-65	-65	-	-65
0.10 Mutaties reserves	-676	1.115	439	-4.748	5.781	1.034	-4.986	5.577	591
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1613	1	-1612	-1659	65	-1594	-1599	-	-1599
1.2 Openbare orde en veiligheid	-611	125	-486	-688	100	-588	-581	106	-474
2.1 Verkeer en vervoer	-4.616	539	-4.078	-4.778	801	-3.978	-4.620	938	-3.682
2.5 Openbaar vervoer	-16	23	8	-16	10	-6	-4	8	5
3.1 Economische ontwikkeling	-120	-	-120	-120	-	-120	-112	-	-112
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-415	456	41	-371	539	168	-373	268	-106
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-95	15	-80	-95	15	-80	-72	12	-60
3.4 Economische promotie	-573	4.384	3.811	-588	4.261	3.672	-508	3.192	2.684
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-2	-	-2
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.165	55	-1.110	-1.506	55	-1.451	-1.306	54	-1.252
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.166	396	-770	-1.363	541	-821	-1.419	654	-765
5.1 Sportbeleid en activering	-953	6	-947	-1.229	173	-1.056	-1.152	220	-932
5.2 Sportaccommodaties	-834	278	-557	-1.388	278	-1.110	-1.261	248	-1.013
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-318	-	-318	-333	20	-313	-378	55	-324
5.5 Cultureel erfgoed	-30	-	-30	-76	-	-76	-65	-	-65
5.6 Media	-623	-	-623	-719	54	-665	-718	54	-664
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.857	31	-2.827	-2.537	31	-2.507	-2.190	32	-2.158
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.167	297	-2.871	-1.1961	8.843	-3.118	-1.1939	8.728	-3.211
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-33	12	-21	-126	105	-21	-104	131	27
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-787	-	-787	-608	-	-608	-464	-	-464
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-834	-	-834	-872	16	-856	-1.091	19	-1.072
6.3 Inkomensregelingen	-8.836	4.146	-4.690	-8.867	4.873	-3.994	-8.897	4.874	-4.023
6.4 WSW en beschut werk	-2.931	-	-2.931	-3.035	-	-3.035	-3.016	42	-2.974
6.5 Arbeidsparticipatie	-434	255	-179	-993	320	-673	-933	233	-700
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.184	30	-3.154	-1.601	30	-1.571	-2.002	37	-1.966
6.711 Huishoudelijk hulp (WMO)	-3.619	-	-3.619	-3.490	-	-3.490	-3.625	-	-3.625
6.712 Begeleiding (WMO)	-260	-	-260	-1.680	-	-1.680	-1.721	-	-1.721
6.713 Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-205	-	-205	-254	-	-254
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	-	-	-	-	-	-17	-	-17
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-49	-	-49	-	-	-	-	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-4.523	-	-4.523	-5.535	-	-5.535	-5.585	-	-5.585
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1014	-	-1.014	-988	-	-988	-1.094	-	-1.094
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-252	-	-252	-590	-	-590	-553	-	-553
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-88	-	-88	-88	-	-88	-85	-	-85
6.821 Jeugdbescherming	-259	-	-259	-248	-	-248	-249	-	-249
6.822 Jeugdreclassering	-94	-	-94	-47	-	-47	-47	-	-47
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-912	-	-912	-1.071	-	-1.071	-716	-	-716
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-1.443	-	-1.443	-1.577	-	-1.577	-1.260	-	-1.260
7.1 Volksgezondheid	-1.153	29	-1.125	-1.370	243	-1.127	-1.325	204	-1.120
7.2 Riolering	-2.721	2.810	89	-2.558	2.642	84	-2.611	2.701	91
7.3 Afval	-2.395	3.713	1.318	-2.392	3.710	1.317	-2.606	3.899	1.293
7.4 Milieubeheer	-871	-	-871	-848	-	-848	-773	0	-773
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.142	145	-997	-1.117	50	-1.067	-1.246	634	-612
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	51	20	71	-1.143	1.942	799	-2.278	3.606	1.327
8.3 Wonen en bouwen	-2.734	490	-2.244	-3.847	1.671	-2.176	-3.746	1.747	-1.999
Geraamd resultaat	-77.174	77.435	261	-96.472	97.387	915	-98.379	97.741	-638

Beleidsindicatoren BBV

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde
0. Bestuur & ond.	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,7 FTE
0. Bestuur & ond.	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,1 FTE
0. Bestuur & ond.	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	€ 561
0. Bestuur & ond.	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom en totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	26 %
0. Bestuur & ond.	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	15%
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt (2025)	13
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS (2025)	1,7
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS (2025)	3,7
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS (2025)	1,2
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Aantal per 1.000 inwoners	CBS (2024)	3,7
3. Economie	Funcitiemenging	%	CBS/LISA (2024)	51,2%
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA (202)	196,0
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado (2024)	6,6
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado (2024)	20
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwal. (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado (2024)	1,5%
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Gezondheidsmonitor (GGD, CBS, RIVM) (2024)	48,2%
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	CBS/LISA (2024)	761,4
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS (2023)	1%
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS (2024)	3%
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame bevolking t.o.v. de bevolking	CBS (2025)	75,0%
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS (2024)	1%
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS (2025)	140,8
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS (2024)	95,9
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS (2024)	14,3%
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS (2024)	0,5%
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	onbekend
6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkvoorzieningWmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS/GMSD (2025)	790

7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoners	CBS (2024)	95
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	Regionale klimaatmonitor Rijksoverheid (2023)	29,1%
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS (2025)	405
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF (2024)	6,0
8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS (2025)	79,0%
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO (2025)	1.154
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO (2025)	1.233

SiSa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			4	40	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i> €10.354	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i> €71.490				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i> €72.571	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/09</i> € 228.323	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i> €40.788	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i> €183.183	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i> €375	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i> €375
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i> €124.088	

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02					
			€ 0	Nee					
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen		
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05		
			€ 23.087	€ 0	2	165	35		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
	Gemeenten								
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	
			€ 352.862	€ 60.459	€ 2.100	-€ 10.861	€ 361.043	€ 489.859	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10			
			1						
			2						
			100						

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>			
			€ 83.073	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>		
			€ 3.324	€ 87.502	€ 1.105	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/11</i>		
			1					
			2					
			10					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/06</i>
			1 SB240161	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 39.107	€ 21.706	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 39.107
			2					
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
			1 Nee					
			2					
			100					

IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060855 Gemeente Tilburg	IENW/BSK-2023/95642	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060855 Gemeente Tilburg	IENW/BSK-2023/95642	Nee			
			2					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 060855 Gemeente Tilburg	IENW/BSK-2023/95642	NVT	Nee		
			2					
			20					
IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
			1 412 Verwijderen fietspaaltje,	Nee	0			
			2 413 Aanbrengen	Nee	0			
			3 431 Drempel , aantal in st	Nee	0			
			4 432 Wegversmalling, aantal in st	Nee	0			
			5 449 Aanleg van een	Nee	0			
			6 460 Aanleg van een	Nee	0			
			7 461 Aanleg van verticale	Nee	0			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/02</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/03</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/04</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2A/05</i>
		1 060809 Gemeente Loon Op Zand		€ 3.768.271	€ 21.678	€ 129.269	€ 1.040	€ 31.377
		2						
		100						
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2A/08</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2A/09</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2A/10</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/11</i>	
		1 060809 Gemeente Loon Op Zand		€ 0	€ 19.647	€ 13.264	€ 0	€ 469.121
		2						
		100						
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwietschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/14</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/15</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2A/16</i>		
		1 060809 Gemeente Loon Op Zand		€ 0	€ 0	€ 0		
		2						
		100						

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06
	1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	€ 6.820	€ 0	€ 0	
	2							
	100							
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01						
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen						
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Aard controle R Indicator: G3A/08	Aard controle R Indicator: G3A/09	Aard controle R Indicator: G3A/10	Aard controle R Indicator: G3A/11	Aard controle R Indicator: G3A/12
	1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	2							
	100							

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0						
			€ 0					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0					
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0					
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0					
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0					
6 Totaal	0	0	0					

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	-€ 257	€ 0	€ 0	€ 1.483	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.595	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 163	€ 0	€ 0	€ 18.693	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/09</i>		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4A/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/13</i>		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente
-----	-----	--	--

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 0	€ 67.285				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
			€ 67.285	€ 0	€ 0			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 445.516	€ 44.552	€ 400.964	€ 1.207.194	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
			1 060855 Gemeente Tilburg	€ 116.802				
			2					
			3					

VWS	H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2025	Projectnummer	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/NV)	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H39/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H39/02	Aard controle D1 Indicator: H39/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H39/04		
			1 90002760	Ja	Ja			
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie Projectnummer	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2025		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H39/05	Aard controle R Indicator: H39/06	Aard controle R Indicator: H39/07	Aard controle R Indicator: H39/08		
			1 90002760	€ 119.065	€ 31.336	€ 225.946		
			2					
			3					
			4					
			5					
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			99	281	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
			1					
			2					

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			0	€ 0	€ 277.940	0	€ 0	€ 94.069
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			0	0	0	0	0	0
VRO	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/03	Aard controle R Indicator: J85/04	Aard controle R Indicator: J85/05	
			1 Flexwonen hoek Europalaan I Dodenauweg	0	0	€ 757.880	€ 720.000	
			2					
			20					
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/08			
			1 Flexwonen hoek Europalaan I Dodenauweg	Ja	Nee			
			2					
			20					

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/06
			1 LAI/23-03619851	€ 23.141	10	0	€ 0	€ 0
			2 LAI/24-03763996	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100 LAI/25-03849138	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1 € 8.141	€ 15.000	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
			100					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 186.068	€ 68.142	€ 44.568	€ 984.602	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 2.248.400	€ 923.477	€ 0	€ 0	€ 0	€ 145.751
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 672	€ 120.591	1-1-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 3.197.709	€ 12.653.707				

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van gemeente Loon op Zand

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Loon op Zand gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Loon op Zand op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 22 september 2025 door de raad is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2025;
- de balans per 31 december 2025;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 22 september 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Loon op Zand zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.867.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 934.000 (1% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij factoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa, omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij hebben deze risico's besproken met het college en medewerkers binnen de ambtelijke organisatie die betrokken zijn bij de totstandkoming van de jaarrekening, alsmede het Auditcomité. Gemeente Loon op Zand beschikt in opzet over een interne frauderisicoanalyse.

Wij hebben daarnaast de uitkomsten van onze reguliere controlewerkzaamheden beoordeeld, gericht op bevindingen die aanwijzing zijn voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde werkzaamheden zijn als volgt:

- **Risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt**

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Aangezien het risico op doorbreking van de interne beheersing door het college met name aanwezig wordt geacht in bewust onjuiste of onvolledige primaire registraties en in de externe verslaggeving, is niet gesteund op de werking van interne beheersingsmaatregelen. Ook hebben wij het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college, waaronder de waardering van vaste activa, vorderingen, grondexploitaties en de juistheid en volledigheid van de kortlopende schulden en de voorzieningen. Als laatste hebben wij handmatige journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden

verricht door aansluiting vast te stellen met onderliggende brondocumenten, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening en met verbonden partijen.

- **Risico van niet-zakelijke transacties**

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in processen gericht op de zakelijkheid van transacties, alsook de prestatielevering van de inkopen. Daarnaast hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden verricht rondom materiële grond- en vastgoedtransacties. Ook hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden verricht ten aanzien van het aspect prestatielevering van inkopen door de aansluiting met brondocumentatie vast te stellen waaruit de geleverde prestaties bleken.

Uit bovenstaande werkzaamheden kwamen geen signalen van (vermeende of vermoede) fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden inzake het beoordelen van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen inzake haar financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn beschreven in het hoofdstuk "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening". Bij het invullen van onze verantwoordelijkheden hebben wij – rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole van € 1.867.000 – een aantal werkzaamheden uitgevoerd, waaronder:

- Het kennis nemen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing", waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben;
- Het vaststellen of de volgens met BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen;
- Het kennis nemen van de in de begroting 2026 opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" waaruit geen aanvullende risico's blijken ten opzichte van de jaarrekening;
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders en het management over hun kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering en van eventuele financiële risico's die zijn ontstaan na de periode van de door de gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders verrichte werkzaamheden in het kader van het opstellen van de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen bevindingen met betrekking tot de risico-inschattingen zoals opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in de jaarstukken 2025 alsmede de begroting 2026. De aard en diepgang van de risicoparagrafen en risico-inschattingen achten wij vanuit de verslaggevingsvoorschriften BBV passend voor de gemeente Loon op Zand.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording, op pagina 164 in de jaarrekening, waarin het college van burgemeester en wethouders er in 2025 niet in is geslaagd om aan wet- en regelgeving/ verordeningen te voldoen en onrechtmatigheden rapporteert. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 5.857.000, ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet- Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet- de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 22 september 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en

omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 22 september 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 30 juni 2026
WHS Registeraccountants

w.g. W.H. van Santvoort MSc RA